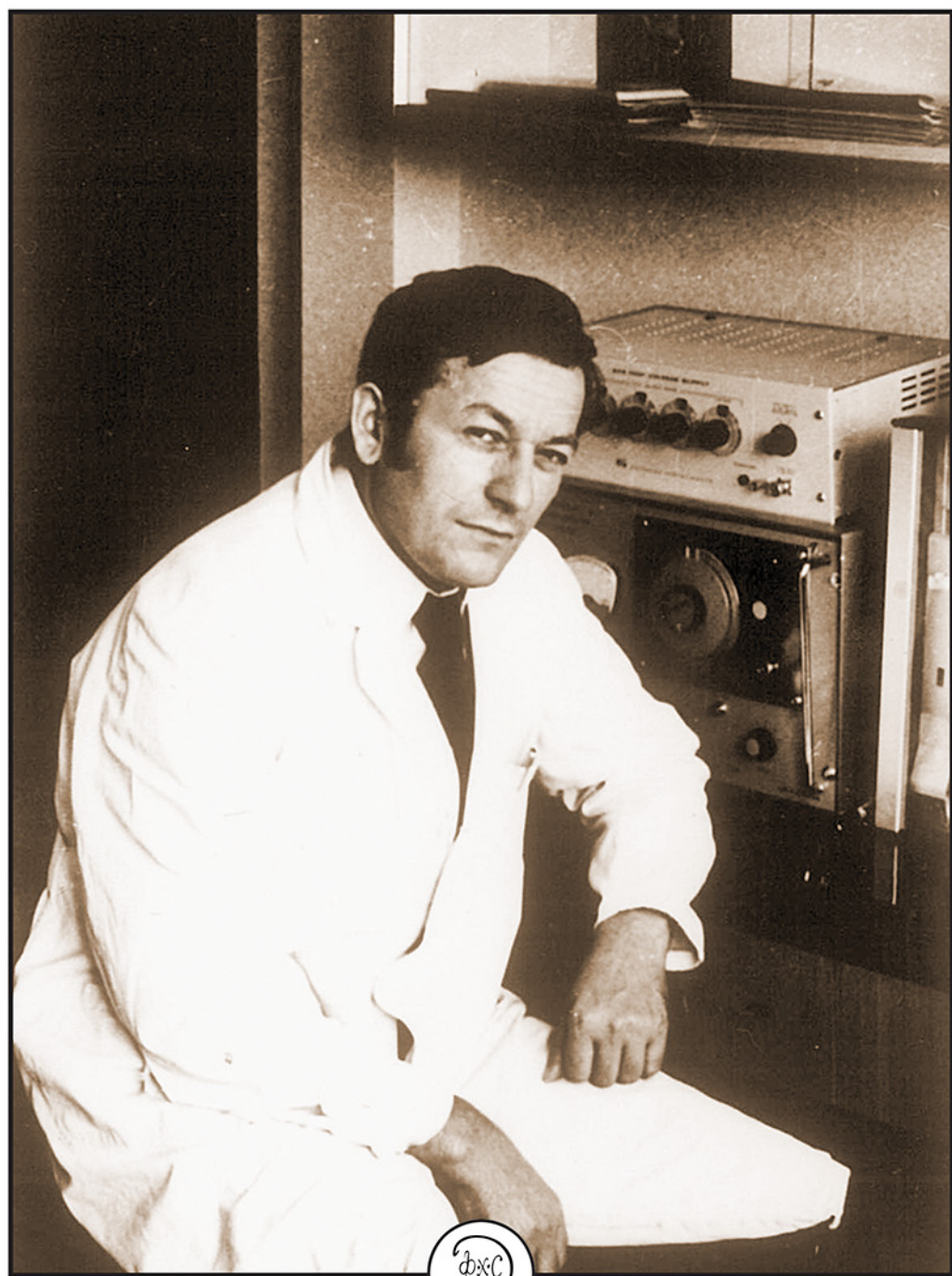

**ПРОФЕСОР ДР ЧЕДОМИР
Н. РАДЕНОВИЋ
ЧОВЕК ВИШЕСТРУКОГ ДЕЛА**

ПРОФ. ДР ЧЕДОМИР Н. РАДЕНОВИЋ
ЧОВЕК ВИШЕСТРУКОГ ДЕЛА

ПРОФ. ДР ЧЕДОМИР Н. РАДЕНОВИЋ
ЧОВЕК ВИШЕСТРУКОГ ДЕЛА

**ВРХУНСКИ ДОПРИНОС НАУЦИ,
НАСТАВИ И АГРОНОМИЈИ**

Издавач:

Друштво физикохемичара Србије
Београд

Приредио:

Др Младен Мирић

Рецензенти:

Др Милорад Јеремић, редовни професор
Факултет за физичку хемију, Београд
Др Живорад Виденовић, научни саветник
Институт за кукуруз „Земун Поље”, Београд

Коректура:

Др Неда Ч. Раденовић
Др Драгана Ч. Раденовић

Лектура:

Ана Ч. Раденовић

Техничко уређење:

Милан Богдановић

Штампа:

Студио Знак, Београд

Тираж:

250 примерака

**ПРОФ. ДР ЧЕДОМИР
Н. РАДЕНОВИЋ ЧОВЕК
ВИШЕСТРУКОГ ДЕЛА**

**ВРХУНСКИ ДОПРИНОС
НАУЦИ, НАСТАВИ И АГРОНОМИЈИ**

Приредио
Др Младен Мирић

Друштво физикохемичара Србије
Београд, 2017.

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	9
ПОВОД КАО УВОД	11
ПЛОДОНОСАН ПОЧЕТАК	13
Рођење и порекло	13
Савремени кољеновић кнеза Павла Раденовића	13
Чедино школовање и почетак науковања	13
Запослење и пословођење	14
Научно-наставна звања	15
Чеда у завичају	15
О ДЕЛУ И ЛИЧНОСТИ ФИЗИКО-ХЕМИЧАРА У АГРОНОМИЈИ	21
Разноврсност деловања др Чедомира Н. Раденовића	21
Стваралац и вођа научних пројеката	21
Међународна сарадња	22
Рад у редакцијама научних часописа	23
Рад у научним друштвима	23
Научно стремљење	24
Остала широка и разноврсна активност	25
Педагошки рад	25
Стручно интересовање	27
Пословност: Чеда као привредник	27
НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД ПРОФ. Ч. РАДЕНОВИЋА.....	37
„По јутру се дан познаје”	37
О методичности и обиму делања	37
О научно-стручним књигама	42
Надомак пријема у САНУ	44
Признања и одликовања	46
Цитираност радова	46
ДРУГИ О ДЕЛУ И ЛИКУ ПРОФ. ДР Ч. РАДЕНОВИЋА	57
ВИШЕСТРУКО ДЕЛО – ВРХУНСКИ ДОПРИНОС	
ЧЕДОМИРА РАДЕНОВИЋА	93

НАЈВАЖНИЈИ ИЗВОРИ ЗА ПОТПУНО САЗНАЊЕ О ДЕЛУ И ЛИКУ ДР ЧЕДОМИРА РАДЕНОВИЋА.....	98
ПРИЛОГ 1 БИБЛИОГРАФИЈА НАУЧНИХ РАДОВА	
ДР ЧЕДОМИРА Н. РАДЕНОВИЋА	103
А. БИБЛИОГРАФИЈА НАУЧНИХ РАДОВА И САОПШТЕЊА	103
Б. БИБЛИОГРАФИЈА НАУЧНО-СТРУЧНИХ РАДОВА	147
ПРИЛОГ 2 ПРИЗНАЊА И ОДЛИКОВАЊА	
ДР ЧЕДОМИРА Н. РАДЕНОВИЋА	152
ПРИЛОГ 3 ДРУГИ О ДЕЛУ И ЛИКУ ПРОФ. ДР Ч. РАДЕНОВИЋА	
Казивање на матерњем језику	155
ПРИЛОГ 4 РЕЦЕНЗИЈА ПУБЛИКАЦИЈЕ.....	158
ЗАХВАЛНОСТ	161

*Вечно захвалан мојој живојној сајућници Мирјани,
која ми је увек и у свему била највећи ослонац, подршка
и подстирак, као и нашој деци: Неди, Драјани и Ани.*

Чедомир Н. Раденовић

ПРЕДГОВОР

Временски период од 1962. године па све до данас представља пуних педесет пет година непрекидног рада и стваралаштва проф. др Чедомира Раденовића. За сво то време проф. др Чедомир Раденовић је остварио значајан допринос и оставио је своје вишезначно дело на више од десет врхунских наставно-научних установа у Србији и републикама бивше државе, Југославије. Најпре наводимо неколико институција Универзитета у Београду: Факултет за Физичку хемију, Физички факултет, Хемијски факултет, Биолошки факултет, Центар за мултидисциплинарна истраживања, Медицински факултет и Пољопривредни факултет. Затим, Технолошки факултет у Лесковцу Универзитета у Нишу, као и Институт за биолошка истраживања „Др Синиша Станковић” и Институт за физику. Поред тога, као аспирант прве на свету Лабораторије за биофизику, у саставу Ломоносовог Универзитета у Москви, наставио је даљу научну сарадњу са овом лабораторијом, и као један од оснивача Југословенског друштва за биофизику, активно радио на даљем ширењу значаја биофизику у научним истраживањима. У радном веку је објавио преко четиристотине научних радова и обавио преко двеста студијских боравака, држећи предавања. Предавања су била како из научних дисциплина којима се бавио, тако и о освеченим резултатима Института за кукуруз „Земун Поље” у коме је службовао пуних четрдесет година, од 1962 до 2002. године.

Без сумње, највеће наслеђе др Ч. Раденовића баштини управо Институт за кукуруз „Земун Поље”, иначе и стога, најуспешнија српска научна и извозна установа у области биљног света. Др Чедомир Раденовић је био научник, привредник и педагог, а Институт за кукуруз „Земун Поље” истраживачка, привредна, образовна и економски самостална институција. У Институту је створено више од 150 елитних инбред линија кукуруза са престижним својствима, од којих се десетине даје водеће место у свету. На тој богатој оплемењивачкој основи

створено је више од 660 ЗП хибрида кукуруза различитих доба зрења и намене. Институт је извозио основно и комерцијално семе у 31 државу Европе, Азије, Африке и Америке.

Наиме, Институт је важио за једну несребичну институцију који је, градећи себе, кроз школовање свог кадра у светским научним центрима, стварао себи кадровску базу са којом је градио пословну структуру, научно-истраживачке програме и своје научне лабораторије. Лабораторија за биофизику и биофизичку хемију, на чијем је челу био др Чедомир Раденовић, је важила свакако за најуспешнију и најпроминентнију, како по својој техничкој опреми тако и по својим истраживачким програмима. Поред тога, Институт за кукуруз је могао снаге да гради и помаже друге: уступањем својег селекционог материјала, суфинансирањем више објеката за сушење и дораду семена, прераду и складиштење кукуруза, преношењем сазнања и метода истраживања широм (и не само сопствене државе), као и обуком стручњака углавном из земаља у развоју, итд.

Централно место у развоју Института, његовим научним програмима, развојним плановима и организацији научно-истраживачког рада припада плејади истакнутих појединаца, такозваних „легенди” Института. Они су имали кључну улогу у предлагању и имплементацији пословних решења, у изградњи развојног потенцијала Института, у веома успешној и уносној сарадњи са иностранством, као и у формирању научних лабораторија и у броју објављених и цитираних научних дела. У ту плејаду легенди Института за кукуруз „Земун Поље” свакако и засигурно спада и биофизичар др Чедомир Чеда Раденовић. Чедине врле заслуге обавезују нас да на десетинама следећих страница дамо изазован осврт и причу о овом нашем изврсном човеку, који је, својој земљи и новим нараштајима, оставио вишеструко значајан, темељит и пионирски допринос развоју науке, наставе и агрономије.

ПОВОД КАО УВОД

Ово штиво је настало у жељи да осветли и очува вишеструко и плодносно дело једног ствараоца, који је бавећи се науком и њеном применом, умногоме допринео настанку, напретку, развоју и угледу, како организација и институција у којима је радио, тако и целој нашој земљи, чији је представник често и био, и да као такво служи као извор инспирације за садашње и будуће нараштаје. Српски поета Јован Дучић нас је одавно упозорио да смо као народ у целини склони заборављању, нарочито оних људи који су нам оставили иоле бogaтије завештање и како он каже: „Не поштујемо своје великане, већ их кажњавамо и протерујемо, да би се после, ипак, неких сетили и ковали их у звезде”. Уистину, сведоци смо врло често, да не обраћамо довољно пажње на сопствене горостасе, почев од Немањића, а одскора и научнике и уметнике, попут дуго запостављаних Лазе Костића (српског Гетеа), „свијетлог лика” наше агронауке Ђорђа Радића, велеумног Милутина Миланковића, бројних војвода и многих других заслужних личности које су градиле наше благаостање својом генијалношћу, талентом, предузетношћу, храброшћу, чашћу, поштењем, знањем и вредним самопрегорним радом. Јер, сви они који су на тим основама зидали нашу срећу, заслужују и морају бити истински описани и на тај начин овековечени и сачувани од суровости заборава. Жеља нам је да их тако за живота учинимо познатим, а самим тим, поучним и славним. Дакле, ова апотеоза се пише још и стога да би и они који су били од наше опште користи, а уз то и скромни, могли подстицајно утицати на нараштаје који их следе.

Чињеница је, да највећи број осврта на прошлост код нас претежно слави политичаре (политичка историја) и војни кор (историја ратовања), док заслужни представници осталих професија се или не спомињу, или остану негде скривени у дубокој сенци. Међутим, људи ипак јасно схватају да велике личности које су унапредиле човечанство

нису ни политичари, ни генерали, нити дипломате, већ су то научници и проналазачи. Управо, они су ти који су људима дали оруђа за савладовање, проширивање и олакшавање праксе и довели до технолошког и индустријског развоја друштва. Треба истаћи, нарочито кад је реч о науци и научницима, да се плодови њиховог рада најчешће не виде одмах, него умногоме, тек после неколико деценија. Тако, на пример, ми тек данас уживамо у благодетима неких научних решења и резултата којима су се научници бавили пре скоро педест или сто година. Често је потребно да прође јако пуно времена за одређену индустријску примену научних истраживања. Један од разлога за тај дуготрајан процес је и чињеница да развој друштва не прати истом брзином технолошки развој. Тако да наука, у ствари, ради и ствара за будућност. Међутим, то никако не би требало да умањи важност и допринос њених стваралаца у садашњем времену. Поред научника, подједнако су важни и уметници и песници – који су кроз своја дела прославили успехе, поразе и победе. Уметници кроз своју везу са друштвом стварају и обликују културу и дух једног народа и тако остављају свој трајни печат. Заправо, савремена друштва изграђена су на науци, којој дугују сва своја богатства, сву моћ и уверење да ће још већа богатства и већа моћ потицати од научника. Филозоф Дучић пише да су на земљи само три творца - Бог, научник и песник – први све замисли и почне, други изучава, осмишљава и завршава, а трећи овековечује.

Све оне који су далеко више оставили непролазних добара него што су потрошили, морамо именовати као добре или најбоље појединце своје земље. То је био додатни повод да се, већ овом приликом, даде један угледни модел или еталон како да о сваком нашем истакнутом научнику још за живота начинимо попис дела, која ваља систематизовати, анализирати, проценити и то написати и штампати као посебну публикацију. У овоме случају ради се о професору др Чедомиру Раденовићу, чије дело и лик желимо представити у овом невеликом тексту да би га и тако сачували да траје као инспирација и надахнуће и уједно оставили његово стваралаштво отвореним за будућа нека поколења на коришћење по њиховом нахођењу или потребама потоње науке.

Сматрам да управо такви људи заслужују видна признања, споменике, имена установа, школа и других здања, да служе за пример и изучавање, као и да се о њима пишу уџбеници који ће остати заувек у сећању потомака. Ово ткање је, управо стога, подстрек за слављење стваралачке и пословне елите српске агрономије, у коју спада физико-хемичар и биофизичар, професор др Чедомир Раденовић.

ПЛОДОНОСАН ПОЧЕТАК

Рођење и порекло

*Из њрмена великоја лафу њешко изић' није.
Његош*

У селу Магаш, данас Добра Вода, општина Бојник, а подно планине Радан, 27. априла 1935. године мајка Неда, домаћица, родила је (тада се мушко дете рађало оцу) Новици Раденовићу (солунском ратнику, државном службенику и земљораднику) сина коме су дали име Чедомир (касније, скраћено у Чедо или Чеда).

Савремени кољеновић кнеза Павла Раденовића

Ово је реална, а помало и романтична, приповетка о Чедомиру Раденовићу, пре које морамо осветлити корен ове племићке српске лозе, чији је први велики изданак био Павле Раденовић, кнез делова старе Босне и Херцеговине с краја 14. и почетка 15. века. Плеће Раденовића делом се обрело у јужној Србији крајем 19. века услед сплета аустро-угарских и муслиманских зулума над Србима у Босни и Херцеговини, који су се исељавали у ослобођени јужни део Србије, из кога се повукао турски живаљ после Берлинског конгреса 1878. године.

Чедино школовање и почетак науковања

Основну четворогодишњу школу Чеда је завршио 1948. године у родном селу, а Осмогодишњу гимназију похађао је у Лесковцу, где је

положио велику матуру 1956. године. Природно-математички факултет у Београду – смер физичке хемије врло успешно је завршио 1961. године. Паралелно са физичком хемијом, Чеда је студирао и хемијску технологију на Технолошко-металуршком факултету у Београду, све до уписа завршне године. При даљем школовању, Чедомир је желео да се бави физичком хемијом живих система. Такав садржај научног интересовања он је пронашао на Катедри за биофизику Московског државног универзитета. Треба истаћи, да је ова катедра у то време била пионир и водећи светски центар за изучавање живих система у оквиру једне тада нове научне дисциплине - биофизике. Ове постдипломске студије започео је 1964. године, у чувеној групи професора Б.Н. Тарусова на Биолошком факултету, Универзитета М.В. Ломоносов. Године 1967. завршава трогодишњу аспирантуру из биофизике и враћа се у Београд, жељан да своје знање пренесе, примени и даље изграђује у својој земљи. Убрзо после повратка из Москве, исте године, брани магистарски рад из физичке хемије на Природно математичком факултету у Београду. На истом факултету као и смеру, нешто касније, 1971. године брани и докторску дисертацију под насловом: „Улога појединих ћелијских фаза у формирању биоелектричних потенцијала при различитом јонском саставу спољашње и унутрашње средине у ћелијама *Nitella*”. Већ у то време, Чеда је у научним круговима имао углед и репутацију озбиљног научног истраживача са објављених петнаестак научних радова, како у домаћим, тако и у страним научним часописима.

Запослење и пословођење

Цео свој радни век од 1962 до 2002. године, Чеда Раденовић је провео у Институту за кукуруз „Земун Поље”, односно у његовој Лабораторији за биофизику, коју је он и формирао и којом је пуних 40 година руководио. Треба нагласити да је ова лабораторија уједно и прва лабораторија у тадашњој држави, Југославији, намењена за истраживања биљних система, а посебно на култури кукуруза. Знање стечено током постдипломских студија у Москви, Чеда је прво применио и пренео у ову лабораторију и од ње начинио један од водећих светских центара за изучавање биофизике живих система из које је потекао велики број докторских, магистарских и дипломских радова под његовим менторством.

Поред научно-истраживачког рада, Чеда је у Институту за кукуруз „Земун Поље” вршио и неколико важних руководећих функција:

Од 1970 до 2002. године вршио је дужност шефа Одсека за физиологију у два одвојена мандата;

Од 1982 до 1986. године био је на дужности помоћника директора за научно-истраживачки рад;

Од 1989 до 1995. године вршио је послове заменика директора Института, да би током 2002. године, пред одлазак у пензију, обављао функцију директора за научни рад.

Научно-наставна звања

Треба напоменути да је др Ч. Раденовић стекао уједно и сва научно истраживачка звања радећи у свом матичном Институту (научни сарадник, 1972., виши научни сарадник, 1977. и коначно научни саветник, 1982.).

Поред рада у Институту за кукуруз, паралелно је текла и његова академска каријера на Универзитету, где је, такође, постигао и сва универзитетска звања (доцент, 1980., ванредни професор, 1981. и редовни професор, 1990.) на Универзитету у Београду.

Чини се важним истаћи још да, професор Раденовић, иако формално у пензији од 2002. године, и даље остаје једнако присутан у свету науке, што сведоче бројни научни радови објављени након 2002. године.

Чеда у завичају

Сасвим је уобичајен, а у српству и пожељно, да се сваки угледник, на свој начин, одужи не само држави или друштву у целини, него и свом ужем завичају. Мада је свој радни век провео већином у Београду, Чеда је константно одржавао и неговао везу са својим родним крајем - југом Србије, и трудио се да да свој допринос његовом развоју. То је радио на више начина: као педагог - док је као професор физичке хемије на Технолошком факултету у Лесковцу, Универзитета у Нишу, радио на формирању професионалних и стручних кадрова. Поред тога, као руководилац бројних научних пројеката из области унапређења производње и коришћења савремених хибрида кукуруза, укључивао је тај крај и његове истакнуте појединце и организације, како у велике и важне научне пројекте, тако и у научне огледе. На тај начин је доприносио његовом привредном напретку. О томе у овоме

тексту, сасвим мериторно, пишу др Драган Тодоровић, др Миодраг „Драги” Ђорђевић и Бобан Станковић, некадашњи директори Завода за пољопривреду у Лесковцу (видети у одељку Други о делу и лику др Чедомира Раденовића).

Слика 2: Матурант осмогодишње мешовите гимназије (Чедомир Раденовић, Лесковац, 1956.)

Слика 3: Апсолвент Физичке хемије (Чедомир Раденовић, Београд, 1960.)

Слика 4: Војник у Крушевцу, а водник у Травнику (Чедомир Раденовић, Травник, 1962.)

Слика 5: Магистарске студије Физичке хемије (Чедомир Раденовић, Београд, 1963.)

Слика 6: Студије Физичке хемије живих система (Ч. Раденовић, Београд и Москва, 1964.)

Слика 7: Аспирант из биофизике на Ломоносовом универзитету (Ч. Раденовић, Москва, 1965.)

Слика 8: Доктор Физичке хемије (др Ч. Раденовић, Београд, 1971.)

Слика 9: Кандидат за пензионера (др Ч. Раденовић, Београд, 2001.)

Слика 10: Докторске студије
биофизике на Ломоносовом
универзитету (Чедомир
Раденовић, Москва, 1965.)

Слика 11: Научни рад, настава и
пословођење у Институту
(др Чедомир Раденовић,
Београд, 1988.)

Слика 12: Сви су за, па и ја (др Чедомир Раденовић, Београд, 1975.)

Слика 13: Семенари се веселе (проф. др Иван Михаљев, др Татјана Веселова, проф. Чедомир Раденовић, др Драгојло Селаковић, Аранђеловац, 1997.)

Слика 14: Квалитет хибридног семена кукуруза је главна тема за разговор (др Младен Мирић, др Чедомир Раденовић и др Живорад Виденовић)

О ДЕЛУ И ЛИЧНОСТИ ФИЗИКО-ХЕМИЧАРА У АГРОНОМИЈИ

Разноврсност деловања др Чедомира Н. Раденовића

Стваралац и вођа научних пројеката

Др Чедомир Раденовић је сам себи и српској науци завештао непрекидни истраживачки рад из биофизике и биофизичке хемије биљних система, јер је већ 1971. године креирао први научни пројекат „Биофизичка проучавања електрицитета у биљкама”, који је трајао до 1975. године. У следећем, средњерочном периоду (1976-1980.), финансиран му је пројекат „Биофизичка истраживања биљних система”, да би затим, са проф. др З. Дамјановићем саставио пројекат за период од 1981 до 1985. г.: „Основна и мултидисциплинарна биофизичка истраживања биљних система”, а најзад (у сарадњи са академиком Р. Анђусом) ствара научни пројекат „Усмерена биофизичка проучавања биолошких система”, који се реализује од 1986 до 1990. г.

Поред тога, др Ч. Раденовић је конципирао и научни пројекат (финансиран од министарстава за науку Републике Србије и СФРЈ) „Генетичке, биохемијске и физиолошке карактеристике хибридног и основног семена ЗП хибрида кукуруза”, који је од 1981 до 1985. године предао на руковођење др Миодрагу Видојковићу, научном сараднику Института за кукуруз.

Све су то, на неки начин, били опште-југословенски пројекти, који су изискивали успостављање, формирање и опремање неколико лабораторија, као и запошљавање већег броја истраживача. Током тог процеса, поготово када су у Институту за кукуруз створене електро-физиолошка лабораторија и лабораторија за биолуминисценцију ткива и листа инбред линија и хибрида кукуруза веома важан део представљала

је и обука научних кадрова како из наше земље, тако и из иностранства. У свему томе професор Ч. Раденовић је имао пресудан удео.

Међутим, није то ни изблиза било све - професор Ч. Раденовић, такође пуним жаром учествује и у изради петогодишњих и стратешких развојних програма Института, односно савременог концепта његовог бурног развитака.

При крају каријере, његова заслуга је и стварање научних пројеката: „Експерименталне планине југа Србије – унапређење пољопривредне производње, етнотуризма и здравља становништва” и „Унапређење производње кукуруза за зрно и силажу – развојни чинилац сточарске производње у Јужноморавском региону”.

У целом даљем опису активности др Чедомира Раденовића уверићемо се да је он увек био тамо где треба запети, где се тражи петља, боље или погодније решење.

Међународна сарадња

Сарадња са СССР и СЕВ. Чедо Раденовић је од студентских дана у Москви укључен у сарадњу са СССР-ом, најпре као постдипломац, затим као научни сарадник и потом као организатор научне и пословне сарадње са том огромном земљом, а касније са Русијом, Украјином и Казахстаном. Та сарадња траје већ пет и по деценија, све до 2017. године. Осим тога, био је више година активан учесник Савеза за узајамну економску помоћ (СЕВ), чије су чланице биле земље источног блока, по питањима која су се тицала истраживачко-развојних програма сарадње у области биофизике. Наиме, др Ч. Раденовић је био југословенски опуномоћени представник и одговорни истраживач у име установа из СФРЈ у органима СЕВ-а, где су се одвијала три научна програма, чијим је делом истраживања др Ч. Раденовић руководио за регион Југославије. То су били следећи програми:

1. Улога воде у биолошким системима (резултати су објављени у више чланака часописа *Studia biophysica*, Vol. 91, No 1: 1-94, Berlin).
2. Биофизичка истраживања деловања физичких фактора (резултати су објављени у *Studia biophysica*, Vol. 112, No 1: 1-114, Berlin).
3. Биофизика мембранских процеса, из којег су резултати такође објављени у *Studia biophysica*, Vol. 138, No 1-2, 1-196, Berlin.

Сарадња са Руском федерацијом на два пројекта, и то:

1. Искоришћавање биофизичких и биохемијских метода за оцену адаптивних могућности биљака при неповољним условима деловања спољне средине (од 2000. до 2005. године).
2. Биофизичка хемија осцилаторних процеса живих система (од 2000. до 2005. године).

Сарадња са Сједињеним Америчким Државама (САД). Професор Чедомир Раденовић је руководио југословенско-америчким научним пројектом од 1986. до 1989. године под називом „Термална својства плазма мембрана и њихових компоненти изолованих из примарног корена инбред линија и хибрида кукуруза”. Резултати проучавања су објављени у неким од водећих иностраних часописа.

Рад у редакцијама научних часописа

Активан, непрекидан научно-истраживачки рад и његов значајан допринос из области биофизике, резултирао је у избору проф. Чедомира Раденовића за члана Редакционог одбора у следећим научним часописима:

- “General Physiology and Biophysics”, Братислава, члан Редакционог одбора међународног часописа, (1981-2002);
- “Studia biophysica”, Берлин, члан Редакционог одбора међународног часописа, (1978-1990);
- „Савремена биофизика”, Београд, Редактор едиције (1985).
- «Кукуруза и сорго», Москва, члан Редакционог одбора међународног часописа (1990-1998).

Поред тога, проф. Ч. Раденовић је биран у Издавачки савет часописа „Агрохемија”, у два мандата, као и више пута за редактора и члана Редакционог одбора зборника научних радова Института за кукуруз „Земун Поље”.

Рад у научним друштвима

Члан је иницијативног одбора, за оснивање Југословенског друштва за биофизику, као представник Републике Србије, у коме ради од 1970 до 2002. године.

Члан је иницијативног одбора за оснивање Друштва за биофизику Србије, где активно ради од 1975. године до 2002. године;

Члан је Југословенског друштва за физиологију биљака, а од 1998 до 2002. године и Друштва за физиологију биљака Србије од 1965 до 1998. године;

Члан је Српског хемијског друштва од 1962 до 2002. године;

Члан је Друштва физикохемичара Србије од 1989. године до данас.

Научно сјремљење

Научни интерес проф. Чедомира Раденовића обухвата биофизику, биофизичку хемију и физиологију, а сконцентрисано је на следеће области:

- електричне појаве у биолошким системима (мембрана, ћелија и ткиво);
- транспортне процесе кроз мембрану;
- јонселективне електроде (теорија, технологија и примена);
- закаснела флуоресценција хлорофила и повезаност са фотосинтезом;
- ултраслабо светљење ткива и зависност од метаболизма;
- раманска спектроскопија биолошких система;
- осцилаторне процесе у биолошким системима;
- основе отпорности, адаптације и стреса код биљака;
- међузависност процеса и механизма закаснеле флуоресценције хлорофила, фотосинтезе и оплемењивања кукуруза;
- примену биофизичких и биофизичко хемијских метода у идентификацији структурних и функционалних карактеристика инбред линија кукуруза са ефикаснијом фотосинтезом;
- селекционарско-биофизички процеси у стварању нових инбред линија и роднијих хибрида кукуруза;
- семенарско-биофизичке активности у савременој производњи квалитетног семена хибридног кукуруза.

Остала широка и разноврсна активност

Педагошки рад

Чедомир Раденовић је имао наставне активности још на пост-дипломским студијама у Москви, где је држао вежбе студентима из курса Биоелектрохемија. Потом је, држао циклус од три предавања из предмета Биофизика биљака на Катедри за биофизику државног Универзитета „М. В. Ломоносов” (Москва).

Почев од 1972. г. др Ч. Раденовић држи редовне консултације са студентима постдипломских студија у Центру за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду, а у мањем обиму и постдипломцима Факултета за физичку хемију из више предмета: Биофизика биљака, Биофизика мембрана, Биофизичка хемија, Биоелектрохемија и Биофизика фотосинтезе. У склопу других предмета на последипломским студијама др Раденовић је држао повремена предавања на индивидуалним програмима (краћи курсеви) из предмета: Биофизика биљне ћелије, Механизми јонског транспорта кроз ћелијску мембрану, Биоелектрични потенцијали и Методи биоелектричних мерења.

У периоду од 1981 до 1986. г. др Ч. Раденовић, као ванредни професор предаје предмет Физичка хемија (редовним студентима треће године за смерове биохемије и фармације) на Технолошком факултету у Лесковцу, Универзитета у Нишу. Потом, од 1987 до 2002., углавном предаје предмете Општа биофизика, Биофизика биљака, Биофизичка хемија, Биофизика мембрана и Биофизика фотосинтезе студентима Центра за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду и студентима Факултета за физичку хемију у Београду.

Такође је драгоцен рад проф. др Раденовића као ментора у десетинама докторских, магистарских, специјалистичких и дипломских радова, поготово што је добар део теза управо настао на иновативном, пионирском деловању самог Чеде.

Поседбну групу образовних послова Чеда је организовао у виду разних специјалистичких курсева, углавном за примену нових метода и уређаја, и то:

- курс из биоелектрохемије за студенте физичке хемије, биохемије и биофизике;
- курс из електрофизиологије за студенте биологије, агрономије, медицине и ветерине;

- курс (а) из теорије и примене јонселективних електрода у изучавању механизма транспорта јона кроз биомембрану и механизма усвајања и размене јона на граници фаза: ткиво корена – земљишни раствор, као и (б) биофизички транспортни процеси, оба за студенте Центра за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду;
- три курса на основу примене метода о закаснелој флуоресценцији хлорофила инбред линија и хибрида кукуруза, и то: (а) курс из биофизике фотосинтезе, (б) курс о деловању физичких фактора на еколошке промене процеса у физиологији и (в) о механизму отпорности и адаптације листа линија и хибрида кукуруза.
- Организатор је неколико курсева за младе истраживаче и техничке сараднике за примену и обуку рада на рачунарима из главних програма рада Института за кукуруз „Земун Поље”.

Поред тога, у Институту за кукуруз „Земун Поље” он је често држао предавања страним делегацијама о организацији, научно-истраживачким програмима и раду појединих организационих целина у области селекције, семенарства и маркетинга ЗП хибрида кукуруза.

Поред главне наставне активности на Факултету за физичку хемију, Центру за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду и Технолошком факултету у Лесковцу (Универзитет у Нишу), професор Раденовић је суделовао и у настави са циклусима предавања на чувеном ВИР институту у С. Петербургу. Поред тога, циклус предавања је одржао и у Заводу за кукуруз у Краснодарском институту, затим Станици за селекцију кукуруза на Кубану и на Тимирјазевској академији у Москви. Исто тако, држао је предавања по позиву или у оквиру званичне сарадње у градовима: Одеса, Харков, Кијев, Дњепропетровск, Кишињев, Ташкент, Берлин, Бернбург, Лајпциг, Варшава, Брно, Братислава и др., тј. у Русији, Немачкој, ЧССР, Пољској, Белорусији, Украјини, Молдавији, Казахстану, Грузији и у неким земљама запада.

Све у свему, можемо истаћи да је Чедин наставнички рад био изузетно значајан за подизање научног кадра, писањем приказа рада истакнутих научних стваралаца у циљу давања признања, објављивањем двадесетак непериодичних публикација зарад унапређења наставе из предмета: биофизика, биофизичка хемија, општа биофизика, биофизика мембрана, биофизика транспортних процеса, биофизика фотосинтезе и класична физичка хемија.

Потом вредан је помена и обиман рад на писању историје о настанку, развоју и раду Института за кукуруз „Земун Поље” („Кукуруз

на прагу трећег миленијума – сећање, казивање и предвиђање”, на српском, руском и енглеском језику). Ова монографија је од великог значаја за Институт за кукуруз „Земун Поље”, посебно за његово будуће време, јер је забележила и сачувала све важне активности, развојне програме и истакнуте појединце од времена његовог настанка, па све до позиције које Институт за кукуруз заузима данас, као једна од водећих привредних и научних институција у свету у области кукуруза.

Стручно интересовање

Примена научних достигнућа, посебно за напредак у производњи вископриносних хибрида кукуруза за зрно и силажу, као и унапређење других ратарских култура (савремене сорте пшенице, јечма, тритикале, овса, крмног биља и друге) у јужној Србији.

Реализација Пројекта: „Експерименталне планине Србије: унапређење пољопривредне производње, етнотуризма и здравља становништва”.

Његовом стручном опусу ваља прикључити серију књига, чиме је обезбедио стручну основу за ефикасну примену савремених технологија у производњи ратарских култура.

Пословношћ: Чеда као привредник

Чеда Раденовић је један од неколико стручњака ЗП института који су били постдипломци у СССР-у, а један од ретких питомаца Универзитета „Ломоносов”. Он се отада укључује у развитак и реализацију привредне и научно-техничке сарадње са републикама бившег Совјетског Савеза, а посебно са Руском Федерацијом. У пословном свету као привредника, красиле су га следеће карактеристике: био је добар и коректан преговарач, сталожен, увек припремљен, са целивитом концепцијом, ефикасан, јасан у ставовима које је излагао и вешт у решавању проблема. При том је, уз хладнокрвно владање ситуацијом, увек водио рачуна да обе стране преговарача буду задовољне, и да се постигне такозвана ”win-win” ситуација.

О стилу његовог руковођења говори и обсервација да је у Институту за кукуруз уочено правило, да ако не знате да решите неки већи пословни проблем, неопходно је да га поверите руководиоцу Раденовићу. На тај начин, сви су били сигурни да ће одређени проблем бити,

на најбољи начин, брзо окончан и некако „безболно”, а то увек бива и зналачки и елегантно, и без увреда, протеста или негодовања. На такав начин, на пример, Чеда је уједно потпомогнут и својом дугорочном визијом успео да, већ од 1975. године, сачини идејни пројекат на основу кога је Институт, почео да набавља, улаже и касније осавременује рачунарску, тј. инфо-технику у циљу своје главне делатности - научног истраживања и пословања, као и комуникације Института са пословним партнерима из земље и иностранства.

Треба такође нагласити, да је Чеда поседовао способност за рад на више паралелних послова, потпомогнут изврсним памћењем, чувством и визионарским дугорочним планирањем, што га је препоручивало за вођу и руководиоца и давало му природни ауторитет. Поред тога, његова урођена вредноћа, систематичност, иницијативност помогли су му да огромне послове савлада са, нама, вероватно привидном, лакоћом.

Чеда је био руководиоцац и вођа послова као и прави градитељ бројних објеката и различитих лабораторија, што се може пратити у нешто детаљнијем попису његове активности, који је у свом прилогу дао др Ж. Виденовић.

Сва ова разноврсност Чединог стварања, дала нам је вишеструко и разноврсно дело Чедомира Н. Раденовића.

Слика 15: Биолуминисцентно ултраслабо светљење биљног ткива (проф. Александар Милојевић, проф. Владета Урошевић, проф. Чедомир Раденовић, др Владимир Веселовски, мр Драгиша Фидлер и сарадник Института за физику, Београд, 1973.)

Слика 16: Добитници државног одликовања (др Даница Јелинић, др Никола Пешев, проф. Чедомир Раденовић, Београд, 1986.)

Слика 17: Они су подизали Институт (др Владимир Трифуновић и др Чедомир Раденовић, Београд, Дан поља, 1996.)

Слика 18: Поносни на свестрану сарадњу (проф. Крсто Росић и проф. Чедомир Раденовић, Београд, 1978.)

Слика 19: Сарадња са СЕВ-ом о програму на кукурузу – издавање задатака о програму (др Владимир Трифуновић, проф. Реља Савић, проф. Чедомир Раденовић и сарадници, Београд, 1984.)

Слика 20: Пензионерски растанак са сарадницима (др Милутин Пенчић, др Чедомир Раденовић, др Мирјана Вулетић, др Весна Шукаловић, др Даница Јеленић, Биљана Колински, Ана Илић, Београд, 2002.)

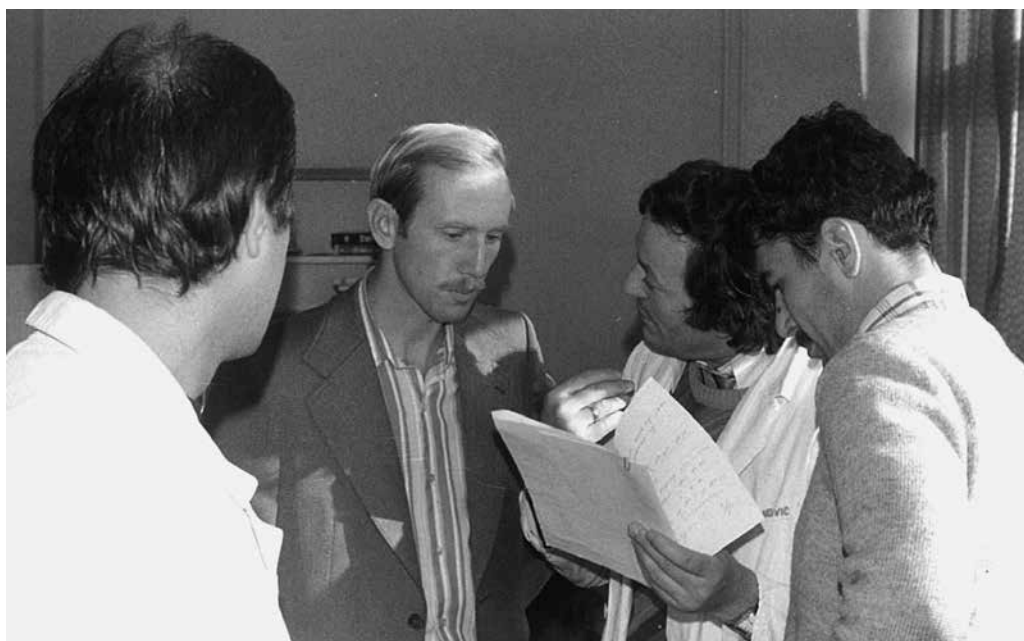
Слика 21: Политичко убеђивање чланова Комитета Земуна и Београда (др Чедомир Раденовић са сарадницима из Института, Београд, 1968.)

Слика 22: У пратњи министра пољопривреде из Грузије (проф. Чедомир Раденовић и др Јован Смиљаковић, Београд, 1974.)

Слика 23: Они су радили на склапању и калибрисању апаратуре за закаснелу флуоресценцију (др Милутин Пенчић, др Владимир Веселовски, Ратко Станојловић, Ђорђе Хаџивуковић, инж. Вадим Маренков и др Чедомир Раденовић, Београд, 1972.)

Слика 24: Драга посета стручњака са Катедре за биофизику Ломоносовог универзитета (проф. Александар Булычев, проф. Чедомир Раденовић, др Жељко Вучинић, Ратко Станојловић, Београд, 1981.)

Слика 25: Дочек министра пољопривреде Русије Александра Назарчука (проф. Чедомир Раденовић, министар Александр Назарчук, Живорад Станковић са сарадницима, Београд, 1995.)

Слика 26: Разговори двеју делегација о сарадњи (др Вељко Симин, проф. Чедомир Раденовић са сарадницима и министар Александр Назарчук са сарадницима, Београд 1995.)

Слика 27: Научна, стручна и пословна делегација из Русије у посети Институту (проф. Чедомир Раденовић са пуним саставом делегације из Русије, Београд, 1994.)

Слика 28: Осцилаторни процеси транспорта јона кроз ћелијску мембрану (др Жељко Вучинић, проф. Чедомир Раденовић са гостом из Швајцарске, Београд, 1981.)

Слика 29: Размена мишљења о научном програму и раду (др Душан Ристановић и проф. Чедомир Раденовић, Београд, 1976.)

Слика 30: Интересовање иностраних стручњака за научни програм Института (проф. Чедомир Раденовић и стручњаци из Европске уније, Београд, 1990.)

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД ПРОФ. Ч. РАДЕНОВИЋА

„По јутру се дан познаје”

По повратку из СССР-а, московски постдипломац се запослио у Институту за кукуруз и одмах започео са формирањем своје Лабораторије за биофизику. Набавио је неопходне уређаје и инструменте за физичко-хемијско изучавање унутрашњег живота биљака, са посебним фокусом на једну од три најважније биљне културе у свету – кукуруз. На тим уређајима први је засновао своја оригинална експериментална истраживања, мада је потом неке технике и методе усавршавао и прилагођавао за шире и боље анализе, да би нас о томе јасно и писмено обавештавао преко научних часописа. И тако је растао и развијао се цео свој радни век, па чак и у петнаестој години од момента пензионисања, када и даље активно ради и објављује научне радове. Будимо захвални овом дичном научнику што нам је из Русије донео нов посао и тиме унапредио не само нашу науку, него и допринео бољем разумевању физичко-хемијских феномена унутар корена биљке кукуруза и тако допринео у стварању нових сорти хибрида кукуруза и њиховом квалитету.

О методичности и обиму делања

Из вишегодишње блиске сарадње са Чедом, приметио сам неке изражене карактеристике његовог начина рада, које су свакао допринеле његовом успеху и ефикасности. Можда највише од свега, Чеду краси методичност у сваком послу или задатку, штавише, чак, и у приватном животу. Прво, иако га служи изузетно добро памћење, он

има укоренењу навику да све редовно бележи. Након тога, скицира пут до крајњег резултата, потом то излаже својим сарадницима или надлежнима, саслуша њихова мишљења, затим све простудира до непогрешивости и на крају предлаже решења или кораке до њих. Била би то систематичност као метод рада.

Други вид методичности испољио је у иновацијама, усавршавању и примени постојећих и сопствених научних метода истраживања појава којима се бавио. Неки с правом тврде да је највећи научни допринос онај који даје нове методе или формуле једној науци и струци, као и откриће нових појава. Дужни смо приказати методе у чијој је примени и усавршавању суделовао др. Ч. Раденовић у свом шест деценија дугом научно-истраживачком раду:

1. Методи за биоелектрична мерења у живим системима: мембране (плазмалема и тонопласт), фазе (ћелијски зид, цитоплазма и вакуола), жива биљна ћелија, ткиво примарног корена кукуруза и сл., остварени су током докторских студија на Московском државном универзитету „В. М. Ломоносов” и у Институту за кукуруз „Земун Поље”. Ове методике су описане у монографији „Биоелектричне појаве биљних система”, издавач „Нолит”, 1974. године, Београд. По овим методама обрађени су научни радови под редним бројем 4, 8, 9, 10, 11. и 12. у Табели 1.

2. Методи закаснеле флуоресценције хлорофила на листу линија и хибрида кукуруза (више верзија), такође су остварени на Московском државном универзитету и у Институту за кукуруз. Објављена је, поред тога, монографија „Закасна флуоресценција хлорофила”, издавач „Веларта”, 1996. године у Београду. По овим методама обрађени су научни радови под редним бројем 1, 2, 3. и 7. у Табели 1.

3. Методи ултраслабог биолуминисцентног светљења ткива корена линија и хибрида кукуруза и њихова веза са метаболизмом, а креирани су и усавршавани као и претходни, а описани су у групи радова под редним бројем 5. у Табели 1.

4. Методе о јонселективним електродама (теорија и примена) и њихова повезаност са транспортом и усвајањем јона (катјона и анјона) кореновим системом.

5. Оптичке методе: раманске спектроскопије и инфрацрвени спектри зрна (линија и хибрида кукуруза), листа и других ткива, такође су обрађене, а научни радови исказани у Табели 1.

Табела 1 даје приказ свих објављених научних радова др Ч. Раденовића груписаних у 12 методских скупина и 10 ужих научних дисциплина.

У вези с тим, треба напоменути да је др Раденовић први открио осцилаторне процесе транспорта јона кроз мембрану још давне 1968. године за: K^+ , Na , Ca^{++} , NH_4^+ и Li^+ , да би овај феномен и појам још увек, и после 50 година, био актуелан. (Занимљива је и нужна једна опаска: после тога, појам „осцилаторност” као појава, процес или кретање, нашао је своје место и у другим истраживачким дисциплинама, па чак и у економији).

Табела 1: Групе научних радова и саопштења др Ч. Раденовића по методама и истраживачким областима (Б. р. = број радова)		
Појаве и методе (12)	Уже научне области (10)	Б. р.
1. Електричне појаве у биолошким системима: мембрана, ћелија, ткиво	Биофизика и Биофизичка хемија	52
2. Транспортни процеси кроз мембрану	Биофизика, Биофизичка хемија и Физиологија	48
3. Јоноселективне електроде (теорија и примена)	Биофизика и Физиологија	21
4. Закасна флуоресценција хлорофила и повезаност са фотосинтезом	Биофизика, Биофизичка хемија, Физиологија и Фотосинтеза	63
5. Ултраслабо светљење ткива, зависно од метаболизма	Биофизика и Фотобиологија	17
6. Раманска спектроскопија биолошких система	Биофизичка хемија	30
7. Осцилаторни процеси у биолошким системима	Биофизика, Биофизичка хемија, Физиологија	52
8. Основе отпорности, адаптације и стреса код биљака	Биофизичка хемија биосистема и Физиологија	49
9. Семенарске или биофизичке активности у производњи (и доради) квалитетног семена хибридног кукуруза	Биофизика, Фотосинтеза, Биофизичка хемија, Закасна флуоресценција и Оплењење кукуруза	51
10. Селекционо-биофизички процеси у стварању нових инбред линија и роднијих па и квалитетнијих хибрида кукуруза	Биофизика, Биофизичка хемија, Оплењење кукуруза, Закасна флуоресценција и Фотосинтеза	60
11. Биофизичке и биофизичко хемијске методе у идентификацији структурно-функционалних карактеристика инбред линија кукуруза са ефикаснијом фотосинтезом	Биофизика, Биофизичка хемија, Закасна флуоресценција, Фотосинтеза и Оплењење кукуруза	43
12. Међузависност процеса и механизма закасне флуоресценције хлорофила, фотосинтезе и оплењења кукуруза	Биофизика, Биофизичка хемија, Закасна флуоресценција, Фотосинтеза и Оплењење кукуруза	19

Научна активност др Ч. Раденовића у зависности од временског периода је дата Графиконом 1. Графикон 1 сликовито представља, не само бројчано, најважније активности др Ч. Раденовића које су се одвијале по годинама (видети графикон), а то су:

а = број научних радова изашлих у домаћим часописима (74 или 16,5%),

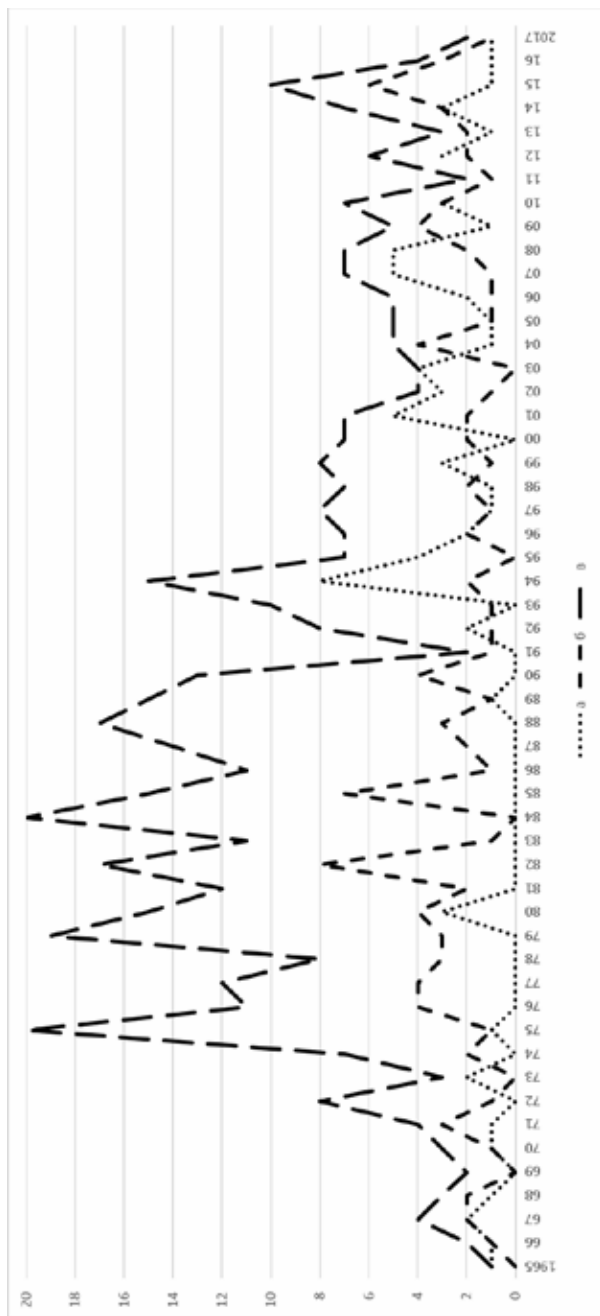
δ = број научних радова изашлих у страним часописима (120 или 27%),

в = број свих објављених радова (446).

Из Графикона 1 се види да у погледу бројности годишње објављених дела, свакако су најплодније биле „ране средње” године активности од 1975 до 1995. г., док нешто смањена активност деведесетих година прошлог века се може повезати са нешто смањеним временом посвећеном науци, услед повећаних пословних обавеза и активности за време док је вршио функцију заменика генералног директора Института за кукуруз. Ипак, неоспорно је и приметно да је пре и после тог периода Чедин научни учинак био прилично завидан, па чак и после пензионисања. Његов моћан порив за непрестани научни рад имао је, рекао бих, продужно дејство: Чеда је само као пензионер објавио 70 научних радова, као и десетак стручних радова. Осим тога, мало је истраживача у свету који су имали толико колаборација и сарадника на чланцима и књигама као он.

Вреди истаћи да од укупног броја научних радова које је објавио, 39 радова је др Чедомир Раденовић написао као једини аутор, док је чак 185 радова објавио као први аутор. С обзиром да је др Ч. Раденовић свој први рад објавио 1965. године, а укупан број штампаних радова које је објавио за следећих 52 године броји 436, то резултира у просеку са више од осам научних радова годишње (Табела 2).

Табела 2: Структура и број објављених радова др Ч. Раденовића		
Структура објављених радова	Број радова	Број радова у процентима (%)
Научни радови у домаћим часописима	74	16,5
Научни радови у иностраним часописима	120	27
Рецензирани апстракти радова	217	49,5
Научно-стручни радови	35	7
Укупан број радова	446	100

Графикон 1. Научна активност др Чедомира Раденовића у периоду од 1965 до 2017. године. (На у-оси дати су бројеви објављених радова у току једне године, а на х-оси дат је временски период дављења научним радом од 1965 до 2017. године)

Интересантно је напоменути да је Ч. Раденовић научне чланке објављивао у близу 100 различитих часописа и скоро 150 зборника извода, и то у: Србији, затим широм СФР Југославије, Европе и света, тј. у свим државама са иоле развијеном науком. Највише радова штампао је у Часопису српског хемијског друштва (*J. Serb. Chem. Soc.*), затим *Periodicum biologorum* и у *Studia Biophysica*, као и у два Архива (за биолошке и пољопривредне науке), издања Матице српске и Селекција и семенарство. Про сарадника на научним радовима су из наше земље, али их је немали број из бившег СССР-а, односно из Русије и Украјине и неколицина из биших република СФРЈ.

Такође, важно је истаћи да веома често коаутори у Чединим чланцима и књигама су управо били сарадници из Института за кукуруз „Земун Поље”. То уједно показује да је безмало све научне раднике Института уврстио у своја научна истраживања, којима се истрајно бави већ пола века.

О научно-стручним књигама

Књига је својеврсно педагошко помагало будући да углавном служи систематском учењу одређеног дела градива неке струке или науке. С тим у вези, поред три непериодичне публикације, којима је постигао научничко звање доктора наука: а.) «Автореферат дисертацији кандидата биологических наук» - његов московски пледоаје за студирање на Универзитету Ломоносова; б.) Магистарска теза и в.) Докторска дисертација, Чедо Раденовић је написао и једанаест научно-стручних књига, од којих четири као једини аутор, детаље видети у Библиографији.

Објављене књиге:

1. Биоелектричне појаве биљних система. Изд.: „Нолит”, Београд, (1974).
2. Югословские ЗП-ГИБРИДЫ КУКУРУЗЫ. Изд. НИГП Борба, Београд, (1976).
3. Биофизика ритмического возбуждения. МГУ, Москва, (1993).
4. Библиографија радова и ЗП достигнућа. Институт за кукуруз „Земун Поље”, Београд – Земун, (1993).
5. Савремена биофизика 4. Закаслела флуоресценција хлорофила. Издавач „Веларта”, Београд, (1996).

6. Увод у транспортне процесе кроз мембрану. Интерна публикација Друштва биофизичара Србије, Београд, (1997).
7. Савремена биофизика 5. Транспортни процеси кроз мембрану. Издавач „Веларта”, Београд, (1998).
8. Биоелектричне појаве у мембранама. Интерна публикација Друштва биофизичара Југославије, Београд, (1999).
9. Савремена биофизика 7. Биомембране: структура, динамика и функција. Интерна публикација ДБЈ, Београд, (2000).
10. Биомембране: структура, динамика и функција. Издавач „Веларта”, Београд, (2001).
11. Међузависност закаснеле флуоресценције хлорофила, фотосинтезе и оплемењивања кукуруза. Изд.: Матица српска и Институт за кукуруз „Земун Поље”, (2013).

Такође треба додати и да је Ч. Раденовић један о три преводиоца књиге „Физиологија кукуруза” Б. А. Рубина, са руског на српски језик.

Поглавља у књигама

Др Ч. Раденовић је такође објавио пет поглавља у књигама:

1. Раденовић Ч., Ж. Вучинић и М. Пенчић (1974): Изучавање биоелектричног потенцијала корена биљке кукуруза помоћу новог електрофизиолошког метода. У: „Проблеми исхране кукуруза”, Београд, стр. 233-240.
2. Раденовић Ч., Б. Керечки, Љ. Зарић и Г. Васић (1987): Стање физиолошких процеса у усеву хибридног кукуруза у условима деловања високих температура, суше и водног дефицита. У: „Кукуруз”, „Научна књига”, Београд, стр. 98-114.
3. Раденовић Ч., и А. Стефановић (2003): Механизам осцилаторног транспорта јона кроз побуђену биолошку мембрану. У: „Зборник посвећен проф. др Душану Вучелићу”, ур.: Десанка Сужњевић и Мирослава Дојчиновић, Београд, стр. 97-110.
4. Раденовић Ч., М. Јеремић, Д. Марковић и А. Калаузи (2003): Транзиенти индукционог сигнала закаснеле флуоресценције хлорофила и њихово кинетичко понашање. У: „Зборник посвећен проф. др Душану Вучелићу”, ур.: Десанка Сужњевић и Мирослава Дојчиновић, Београд, стр. 123-134.
5. Раденовић Ч., М. Пенчић, Г. Саратлић, М. Бабић и Н. Делић (2007): Биофизички осврт на фотосинтетично-флуоресцентни

метод и на његову примену у оплемењивању и семенарству кукуруза. У: „Наука - основа одрживог развоја”, ур.: Косана Константинов, Виолета Анђелковић, Г. Саратлић и Peter A. Piterson, Друштво генетичара Србије, Београд, стр. 161-167.

Поред тога, Ч. Раденовић је био редактор 11 књига.

Редактор књига:

1. Мултидисциплинарне науке и њихова улога у научно-истраживачком раду. Центар за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду, Београд, (1982).
2. Water and water solutions in biological systems. *Studia biophysica*, Vol. 91, No1, Berlin, (1982).
3. Кукуруз у Јужноморавском региону. Институт за кукуруз, Земун Поље, Београд, (1982).
4. Кукуруз у Јужноморавском региону. Књига 2. Институт за кукуруз, Земун Поље, 1-120, Београд, (1984).
5. Генетика и оплемењивање кукуруза – достигнућа и нове могућности. Институт за кукуруз, Земун Поље, (1986).
6. Biophysical basis of the effects of physical factors on biological systems. *Studia biophysica*, Vol. 112, No1, Berlin, (1986).
7. Кукуруз. Како повећати производњу и искоришћавање кукуруза у Јужноморавском региону. Научна књига, 1-240, (1987).
8. Савремена биофизика. 1. Методе у молекуларној биофизици. Научна књига, Београд, (1987).
9. Савремена биофизика. 2. Биотермална анализа. Научна књига, Београд, (1987).
10. Савремена биофизика. 3. Математичко моделовање појава у биолошким системима. Научна књига, Београд, (1989).
11. Тројезично (ср., рус., ен.) трокњиже: Кукуруз на прагу трећег миленијума – сећања, казивања и предвиђања. Институт за кукуруз, Земун Поље, Београд, (2000).

Надомак пријема у САНУ

Мишљење и предлог да се проф. др Чедомир Н. Раденовић предложи за дописног члана Српске академије наука и уметности дала су три редовна члана САНУ и универзитетска професора: академици

Милоје Сарић, Миленко Шушић и Момчило Ристић. Њихово образложење истиче све врхунске особине Чединог дела: пионирски почетак, оригиналност, корист за науку, углед у свету науке, бројност радова и детаље научних продора, најучесталије објављивање у иностраним и престижним часописима, задовољавајућу цитираност и завидне нивое часописа који су га објавили и у којима су га цитирали.

Наводимо неколико бираних редова из препорука за Чедину кандидатуру за пријем у чланство САНУ датих од стране уважених академика.

- (1) У биоелектрохемији и електрофизиологији биљних система:
 - развио је више биоелектрохемијских и електрофизиолошких операција за транспортне функције јона на ткиву примарног корена и на жилишту кукуруза;
 - први је доказао експериментом да у побуђеној хелијској мембрани долази до осцилаторног механизма транспорта јона;
 - међу првима је анализирао промене и стање активности K^+ , Na^+ и Cl^- применом нове електрохемијске анализе са јонселективним микро-електродама и открио транспортне процесе K^+ , Na^+ и Cl^- хелије у хелијском зиду живе биљне хелије,
 - међу пионирима је дао опис електричног „профила” живе фито-хелије и дао врло значајан допринос разјашњењу регулационих и ауторегулационих транспортних процеса јона у живој хелији.
- (2) У физичкој хемији плазма мембрана изолованих из примарног корена неких генотипова кукуруза различите отпорности према температури дао је значајан помак у њиховој карактеризацији.
- (3) У фотобиофизици биљних система први је у нас увео луминисцентне методе о фотоиндукованој луминисценцији и ултра-слабом светлењу, давши запажене резултате у проучавању транспорта у мембрани листа кукуруза, односно радикала у ткиву корена кукуруза.
- (4) У другим областима биофизике остварио је увид у отпорност и адаптивност ткива биљке, а успешно је истраживао и друга питања из агробиофизике.

На основу анализе целокупног рада кандидата проф. др Ч. Раденовића, поменута комисија академика закључује следеће:

- да њему несумњиво припада пионирска улога у југословенској и српској биофизици биљака и оснивању више томе примерених лабораторија,

- да је он дао велики подстрек развиту више научних дисциплина на мултидисциплинарној основи и то у више научно-истраживачких и универзитетских установа из Републике Србије, и
- да стога овај врли научник заслужује избор за дописног члана САНУ.

Међутим, приликом гласања у САНУ, на састанку уприличеном за избор нових чланова, установљено је да недостаје један глас за избор у ову институцију. Мада, Чедо Раденовић због тога није зажалио, нити изгубио, пре сам мишљења, да је уистину изгубила сама Српска академија наука и уметности. То потврђује и потоња Чедина активност, која је била једнако иновативна и обимна, чак и у следеће 23 године. Ово само говори о томе, да тако то бива у нумеричкој цивилизацији, где важне одлуке може да одлучи и одлучује само један за кворум потребан члан (због било чега изостао) насупрот десетинама позитивних гласова.

Признања и одликовања

Обиман рад Ч. Раденовића није прошао без награда, признања и одликовања, како код нас, тако и у свету. У најважнија признања свакако спадају: Орден рада са црвеном заставом, којим га је одликовао Председник СФРЈ (1986), затим Плакета Града Београда (1984), као и признања које је добио од стране Академије наука СССР-а, Пољске и Монголије, секретаријата СЕВ-а, као и Народне библиотеке Србије. Такође је добио већи број признања за развој научних друштава и стручно пословних удружења у Југославији и Србији. Већи број признања је добио и од свог Института за кукуруз, за изузетан допринос његовом развоју. Детаљан списак свих награда се може наћи у Прилогу 2.

Цитираност радова

У време Чедине кандидатуре за пријем у Српску Академију Наука и Уметности, комисија именована од стране САНУ је тада установила и констатовала је да су објављени научни радови др Ч. Раденовића закључно са 1993. годином цитирани преко 180 пута у научној литератури. У тој старој документацији, коју је прикупио и евидентирао сам Ч. Раденовић, налази се Прилог 5, који је преточен у Табелу 3..

Табела 3: Научни радови др Ч. Раденовића цитирани до 1993. г.

Број цитираности	Цитираност радова (*)
80	Биофизика мембран, Паланга, 1969. и 1971; Наука, Москва, 1970; Совјетски симпозијум за изучавање харових водорослеј, Виљнус, 1973; Наука и техника, Минск, 1977; Еколошка физиологија и биогеоценологија, Москва, 1979;
78	Биофизика мембран, Паланга, 1969; Наука, Москва, 1970; Membrane, transport, Беч, 1971;
14	Совјетски симпозијум за изучавање харових водорослеј, Виљнус, 1973; Andrijanov Yu. A., Studia biophysica, 1974.
87	Наука и техника, Минск, 1977; Физиологија растениј, Москва, 1980. и 1988;
195	Еколошка физиологија и биогеоценологија, Москва, 1979.
10	Koryta J., Analyt. Chem., 1979.
89	Vučinić Ž., Physiol. Plantarum, 1978 (2 пут); Rapp P. E., J. Exp. Biol., 1979 (2 пута); Friedrich T., Zeitschrift fur Phyzikalische Chemie, 1989 i Fisahb J., Jour. Exp. Botany, 1989.
108	Krasnovskij A. A., Photochem, 1982
116	Matorin D. N., IAN SSSR Biol., 1985; Stolovitsky Y. M., Periodicum biologorum, 1988 i Li Q., Plant Physiol., 1989. Krasnovskij A. A., Photochem, 1983
111	Bačić G.: Biophys. J., 1984; Belton P. S.: Prog. Nucl., 1985; Kuthscher J.: Studia Biofizica, 1986; Tomasset M., Thermoc. Acta 1986; Ratckcliffe R. G., Meth. Enzymol., 1987; Dinola A. Cell. Mol. 1988.
123	Ratković S., Stud. Biofiz., 1981. i 1982.
9	Šolić F., Periodicum biologorum (dalje: Per. Bio.), 1985
189	Vorobjev L. N., Biofizika AN SSSR, 1978. i Studia biophysica 1977; Khitrov V., Physiol. Plantarum, 1978; Vučinić Ž. Per. Bio., 1976. i Physiol. Plantarum, 1976; Fidler D., Per. Bio., 1975.
2	Vorobjev L. N. Physiol. Plantarm, 1970.
192	Morvan N., Crac. Sci, 1972; Vučinić Ž. Per. Bio., 1975., 1976. i 1978.; Grbović M., Per. Bio., 1976
1	Andrijanov Yu. A., Studia biophysica, 1974; Vučinić Ž., Per. Bio., 1975;
7	Andrijanov Yu. A., Studia biophysica, 1974
(**)	U Period. Biologorum.: Šolić F., 1981. i 1982; Milotić B., 1982; Vučinić Ž., 1975
94	Jovanić B., Per. Bio., 1978; Potkonjak B., Per. Bio., 1979.
93	Vučinić Ž., Per. Bio., 1978; Rapp P. E. Exp. Biol., 1979.
97	Koryta J., Anal. Chem., 1979
98	Rapp P. E. Exp. Biol., 1979; Vuletić M., Gen. Physiol. Biophysics, 1985

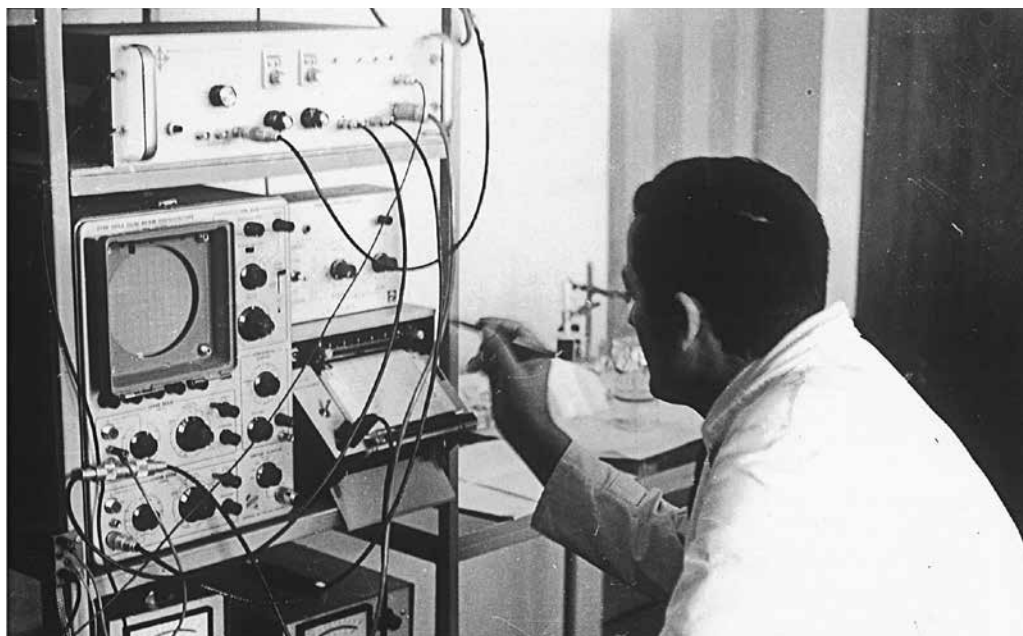
(*) Радови се налазе у приложеној Библиографији научних радова

(**) Књига: Биоелектричне појаве биљних система, Нолит, Београд

Проф. Ч. Раденовић је потом (од 1994. до 2017. године) престао да претражује цитираност својих научних дела, па се недавно обратио кључним референтним библиотекама у Србији. Тражио је од њих да се тачно утврде цитати његових радова у часописима, монографијама, зборницима и уџбеницима како у страним – источним и западним, тако и у домаћим издањима. Међутим, наше водеће библиотеке (Универзитетска Библиотека у Београду, Библиотека САНУ у Београду и Библиотека Матице српске у Новом Саду) су одговориле да нису оспособљене да испуне такав захтев. Тако да данашња цитираност научних радова проф. Раденовића није утврђена.

Слика 31: Посета Институту уредника научних часописа из Русије (проф. Чедомир Раденовић и гости из Русије, Београд, 1979.)

Слика 32: Експерименти за регистровање осцилаторних процеса кроз побуђену хелијску мембрану (проф. Чедомир Раденовић, Београд, 1983.)

Слика 33: Успешно одбрањена докторска дисертација из Физичке хемије (мр Дејан Марковић, дипл. физикохемичар, проф. Милорад Јеремић, председник Комисије, Београд, 1990.)

Слика 34: Чланови Комисије за одбрану дисертације слушају позитиван извештај председника (проф. Л. К. Патерсон, САД, проф. Чедомир Раденовић, проф. Мирослав Гашић, Београд, 1990.)

Слика 35: Успешна научна сарадња и раније и сада (проф. Георгий Максимов, Москва, проф. Чедомир Раденовић, Београд, 1987.)

Слика 36: Сарадња са СЕВ-ом из биофизике: организовање научне конференције о мембранским процесима транспорта јона (др Жељко Вучинић, др Чедомир Раденовић и др Милутин Пенчић, Дубровник, 1986.)

Слика 37: Дискусија на паузи о материјалима Симпозијума из биофизике на Тари (др Слободан Ратковић са колегама из Пољске и Русије, проф. Чедомир Раденовић у разговору са проф. Владетом Урошевићем, Тара, 1978.)

Слика 38: Учесници Симпозијума из биофизике на Тари слушају предавања, Тара, 1978.

Слика 39: Које би то актуелне теме из биофизике биле за Симпозијум на Тари? Које познате биофизичаре из иностранства треба позвати на Симпозијум? (проф. Благоје Нешковић, проф. Синиша Маричић, проф. Саша Светина, проф. Звонимир Девиде и проф. Чедомир Раденовић, Загреб, 1977.)

Слика 40: Програм из биофизике у сарадњи са СЕВ-ом: учешће на научној Конференцији о деловању физичких фактора на живе системе (др Марјета Шентјурц, др Чедомир Раденовић, Москва, 1988.)

Слика 41: Предавања на Симпозијуму из биофизике на Тари, Тара, 1978.

Слика 42: Десеточасовно теоретисање и експериментисање у Лабораторији неминовно је праћено јутарњим трчањем и вечерњим седељкама (Анатолиј Ягола и Чедомир Раденовић Москва, 1966.)

Слика 43: Сусрет у Београду, после 50. година, био је узбудљив, радостан и задивљујући обострано оствареним резултатима у науци (проф. Анатолиј Ягола и проф. Чедомир Раденовић, Београд, 2016.)

Слика 44: Међусобно поверење дало је ефикасну сарадњу (др Живорад Виденовић и др Чедомир Раденовић, Београд, 1975.)

Слика 45: На екскурзији са полазницима Међународног курса о кукурузу из неразвијених земаља (Живорад Виденовић, Мирјана и Чедомир Раденовић, Деспотовац, 1983.)

Слика 46: Разговори и договори о развоју биофизике у Југославији (проф. Фрањо Шолић, проф. Милан Шара и проф. Чедомир Раденовић, Ријека-Опатија, 1990.)

ДРУГИ О ДЕЛУ И ЛИКУ ПРОФ. ДР Ч. РАДЕНОВИЋА

Др Милорад Јеремић,
редовни професор, Факултет за
физичку хемију, Универзитет у Београду

Сећање на нашу разноврсну научну сарадњу и дружење

Када сам из провинције стигао у Београд на студије физичке хемије, Чеда Раденовић је био међу првим студентима које сам упознао. Можда је чињеница да смо обојица из унутрашњости (ја из Ваљева, а он из Лесковца) утицала да се више међусобно дружимо, него са београђанима. Проводили смо дане у загушљивим хемијским лабораторијама и са нестрпљењем очекивали да ли ће нам хемијска анализа бити тачна. Често смо време проводили у причи за време оскудног ручка или вечере у студентској мензи. За викенд смо ишли да заједно посматрамо фудбалске утакмице, упркос чињеници да је он навијао за Партизан, а ја за Звезду.

После дипломирања, путеви нам се разилазе. Чеда одлази у Институт за кукуруз „Земун Поље”, Београд и бави се биофизиком и биохемијом везаним за живе биљне системе, посебно за кукуруз, а ја остајем на факултету и бавим се спектроскопијом. Одржавамо и даље пријатељске везе, али не налазимо везе за научну сарадњу.

Жеље за усавршавањем још више нас и стручно и просторно удаљују. Чеда одлази у Москву на МГУ, М. В. Ломоносов, а ја у Бостон (САД) на Massachusetts Institute of Technology (МИТ). По повратку у нашу земљу, у једном разговору, Чеда ми је рекао да је добио из Русије апарате за мерење ултра-слабог светљења живог ткива и позвао ме је на сарадњу. Обзиром на моје знање спектроскопије, дошли смо до

закључка, да би уједињено знање из удаљених научних области могло дати добре резултате у разјашњењу ове још помало мистичне појаве – ултра-слабог светљења живог ткива. Тако је започела наша сарадња која траје већ неколико декада. Та сарадња је, готово у исто време, проширена и на изучавање феномена закаснеле емисије светлости (фотоиндуковане биолуминисценције) хлорофила организованог у зеленим деловима биљака. Из наведених биолуминисцентних програмских целина (ултра-слабо светљење живог биљног ткива и закаснеле флуоресценције хлорофила) на десетине студената и физикохемичара стекло је дипломе о стручном звању и научном степену. Поред тога, објављени су бројни заједнички научни радови у иностраним и домаћим часописима. Чини ме задовољним што могу, свом старом другу, да пожелим добро здравље и дуг живот испуњен вољеним радом и забавом. (Видети слике бр. 33 и 34)

Др Георгије Владимирович Максимов,
редовни професор, Биолошки факултет
Московског државног универзитета
„М.В. Ломоносов” (МГУ),
Москва, Русија

***Професор Чедомир Раденовић – њознајћи српски
биофизичар и физиолог биљака***

Проф. Чедомир Раденовић је у Совјетском Савезу завршио посдипломску специјализацију на Катедри за биофизику Биолошког факултета, Московског државног универзитета М. В. Ломоносов, са темом „Биофизика ћелије алги”. Ја са професором Раденовићем сарађујем од 1987. године, али и пре тога сам проучио његове изванредне радове о испитивању регуларних промена мембранских потенцијала (осцилација) у ћелијама алги. Овај актуелни проблем савремене биофизике ћелије повезан је са важном улогом плазматичне мембране у регулацији ритмичких промена у спољашњој и унутрашњој средини ћелије (хомеостаза).

У периоду 1987-1988. године, био сам на стажу на Универзитету у Београду и радио сам научне експерименте у Институту за кукуруз „Земун Поље”, Београд (СФРЈ). Ту је под руководством професора Ч. Раденовића уз коришћење раманске спектроскопије и спектроскопије

електронске парамагнетне резонансе, први пут добијен важан експериментални материјал који сведочи о постојању молекуларних механизма регулације осцилација у нервним ћелијама и у ћелијама алги. У то време је у Институту за кукуруз раманска спектроскопија коришћена и у дијагностиковању хибрида кукуруза. Сви ови резултати објављени у домаћим (руским) и иностраним часописима, представљени су на научним скуповима и увршћени су у монографију „Биофизика ритмичког побуђивања” (Колџ О. Р., Максимов Г. В., Раденович Ч. Н., Москва, 1993.).

Под непосредним руководством професора Ч. Раденовића, почев од 1990. године па све до данас, две руске катедре за биофизику (на Биолошком факултету Московског државног универзитета „М.В. Ломоносов” и на Биолошком факултету Државног универзитета Руске Републике Мордовије „Н. П. Огарев”, Саранск, изводе циклус научних истраживања механизма молекуларне стабилности хибрида кукуруза, примењујући савремене физичке методе – раманску спектроскопију, инфрацрвену спектроскопију, флуоресцентну спектроскопију и друге. Очеvidно је да се резултати овакве сарадње могу користити не само у разумевању молекуларних процеса у ћелијама, већ и у стварању нових метода оплемењивања, складиштења и лечења биљака.

Професор Чедомир Раденовић је научник светског нивоа, искусни организатор увођења научних резултата у праксу, мудри човек и васпитач нових поколења истраживача природе, и поборник братских односа између Србије и Русије. (Видети слику бр. 35).

Напомена: оригиналан текст на руском језику се налази у прилогу књиге.

Академик проф. др Слободан И. Маџура, српски научник у клиници Мејо, Рочестер (САД) познат по успешној примени нуклеарне магнетне резонанце (НМР) у проучавању биолошких проблема, пише др Ч. Раденовићу: Твој рад погађа у срце проблема: да би се боље упознао неки биолошки систем, поред генома и протеома, треба познавати и његов метаболизам, тј. концентрације свих метаболита и њихове међусобне односе. Метаболизам је данас врло популаран, посебно у медицинским истраживањима, јер је то један од начина проналажења нових биомаркера... Међутим, за такав рад много су бољи принципи НМР и масене спектроскопије (МС). Видети радове: број 410 и 411 у библиографији.

Др Живорад Виденовић, научни
саветник и директор Института за
кукуруз „Земун Поље” пише
др Чедомиру Раденовићу:

Поштовани јосидине Раденовићу,

Веома сам се обрадовао када сам видео да си оформио свој сајт. Свака част на свему што си на њега поставио, јер је све засновано на истинитим чињеницама. Ја сматрам да је форма сајта врло добра и да представља реалну слику о теби. Сигуран сам да не постоји ни један научни радник Института за кукурзу „Земун Поље” који је тако систематичан и плодан научни радник у његовој дугој историји.

Желим, са посебним задовољством, да укажем на неке чињенице о Теби, јер смо сарађивали безмало 35 година, а што би требало да буде примерено нашој успешној вишедеценијској сарадњи.

За мене си Ти колега од кога сам много научио у погледу руковођења бројним и врло разноврсним пословима у Институту. Због тога Ти и овом приликом изражавам велику захвалност. Твој систем рада био је сведен на следеће: иницираш идеју, тражиш мишљење сарадника, уважиш све што је боље од твоје замисли, поделиш задужења, контролишеш извршење и када се задатак заврши увек си спреман да нагласиш допринос сваког појединца у реализацији посла. То су веома ценили сви Твоји сарадници.

Ти си био иницијатор и извршилац бројних послова који нису из делокруга твоје научне области, али су били од великог значаја за пословање Института. Ја ћу набројати неке од тих активности које су у великој мери утицале на успешно пословање Института:

- Планирање, вођење изградње и опремање павиљона за физиологију биља.
- Комплетно вођење пројекта и изградња објекта Експерименталне станице за селекцију раних хибрида кукуруза на Планиници код Ваљева.
- Учествовање у вођењу изградње и опремању зграде за селекцију у Земун Пољу.
- Планирање, изградња и опремање објеката на Огледном добру у Крњешевцима.
- Учествовање у изградњи Центра за сушење и дораду семена у Земун Пољу.
- Активно учествовање у изградњи Фабрике сточне хране у Ваљеву.

- Адаптација просторија и магацинског простора на Огледном пољу у Земун Пољу.
- Реновирање, изградња још једног спрата зграде и опремање старе управне зграде Института у Земун Пољу.
- Комплетно вођење адаптације просторија и магацина бившег Института за механизацију, после интеграције ове установе са Институтом.
- Сређивање комплетног магацинског простора и објеката у кругу сушаре за основно семе у Земун Пољу.
- Изградња паркинг простора и ограђивање имања Института у Земун Пољу.
- Израда Пројекта и организација парковских површина у ширем кругу Института у Земун Пољу.

Било је и много других послова у којима си се Ти доказао као организатор и одличан извршилац, али је и ово што је набројано довољан доказ Твоје преданости и активног учествовања и великог доприноса у развоју модерног Института за кукуруз „Земун Поље”.

На крају, врло добро ми је познато да си Ти са тада водећим људима Института, био један од креатора савремене организације система производње семена кукуруза, који се и данас користи, а то је била основна полуга успешног пословања Института. (Видети слике 14, 44 и 45)

Др Александар Калаузи, научни саветник,
Одсек за науку о живим системима, Институт
за мултидисциплинарна истраживања,
Универзитет у Београду

Сећања на дискусију о биолуминисцентним појавама и њиховом моделирању

Професора Чеду Раденовића упознао сам средином седамдесетих година као студент треће године студијске групе за молекуларну биологију и физиологију Природно-математичког факултета у Београду. Неко из групе рекао је тада да постоји добро опремљена биофизичка лабораторија у Институту за кукуруз у Земун Пољу и да је вреди погледати. Тада су лабораторијски рачунари били реткост, а анализа биолошких сигнала, поготово за студенте, била је нажалост само теоријска дисциплина. Међутим, то није био случај са Лабораторијом за

биофизику којом је руководио проф. Раденовић. Наравно, захваљујући његовом ентузијазму и полету брзо сам упознао основе фотоиндуковане (закасне) флуоресценције на листу кукуруза и уклопио се у рад групе. Тај ангажман се касније преточио и у мој дипломски рад одбрањен 1977. године, уз његово менторство. На иницијативу професора Раденовића учествовао сам и на два тадашња Југословенска симпозијума из биофизике (1975. у Сарајеву и 1978. на Тари), што је за једног додипломца било велико искуство. Сећам се и наших интересантних дискусија са покојним проф. Душаном Вучелићем на састанцима Председништва Југословенског биофизичког друштва, чији сам члан такође постао на предлог професора Раденовића.

Драгоцене особине које карактеришу професора Чеду Раденовића у научном раду најбоље илуструје један догађај. По дипломирању на Групи за молекуларну биологију наставио сам неко време да се бавим закаснелом флуоресценцијом и почео да развијам један математички модел који би могао да повеже компоненте индукционе криве са величином фотосинтетских антена. Међутим, развој догађаја ме касније одвео на другу страну, наиме почео сам да се бавим анализом ЕЕГ сигнала, и овај математички модел је завршио „у фијоци”. Двадесет година касније, 1997. г., срео сам професора Раденовића у граду и он ме је подсетио на тај незавршени модел, саветујући да се рад на њему настави. То смо успешно привели крају и модел је објављен на међународном нивоу неколико година касније. Тако и памтим професора Чеду - као човека који поседује ретку упорност, непристајање на „полурешења” у науци и тежњу да се истрајним истраживачким радом дође до истине.

Akademik, prof. dr Rudolf Kastori,
Sekretar Odeljenja za prirodne nauke
Matice Srpske

***Četiri decenije razmene mišljenja o izučavanjima fiziologije,
biohemije i biofizike biljnih sistema***

Profesora dr. Čedomira Radenovića, naučnog savetnika, upoznao sam pre više od četiri decenije i od tada smo u stalnom kontaktu. Verovatno da se dragi kolega Radenović ne seća kada je to bilo, te hoću da ga podsetim da je to bilo povodom VII Jugoslovenskog simpozijuma iz biofizike koji je 1976. godine održan na Bledu. To je bila prilika da ga lično bliže upoznam, pošto sam na njegov nagovor i poziv, učestvovao na pomenutom skupu gde

sam ga upoznao kao veoma angažovanog i uspešnog učesnika skupa i od strane kolega uvažavanog, cenjenog već afirmisanog istraživača.

Sa rezultatima naučnoistraživačkog rada prof. Č. Radenovića upoznao sam se već ranije pišući prikaz njegove monografije (Bioelektrične pojave biljnih sistema, Nolit, Beograd, 1974.). Kolega Radenović bio je veoma aktivan i u Jugoslovenskom društvu za fiziologiju biljaka. Njegovim angažovanjem u radu društva već na drugom Simpozijumu pomenutog društva 1975. godine u posebnoj sekciji su saopšteni referati iz biofizike (bioelektrične pojave korena i dr.). Neosporno je da je velika zasluga profesora Čedomira Radenovića u uvođenju biofizičkih metodskih postupaka u proučavanju životnih procesa biljaka. Može se reći da je Čeda bio jedan od začetnika biljne biofizike u našoj sredini.

Sredinom sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog veka postojala je uža saradnja fiziologa biljaka Instituta za kukuruz „Zemun Polje” i Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu, što je omogućilo, pored ostalog, da se uzajamno upoznamo sa programima istraživanja, rezultatima rada i opremom. U to vreme u Institutu za kukuruz postojala je već savremeno opremljena Laboratorija za biofiziku u čemu je velika zasluga profesora Radenovića. Ja sam, u to vreme, svoje inostrane goste istraživače redovno vodio u posetu Institutu za kukuruz, ne samo zbog toga što smo uvek bili srdačno primljeni, nego što sam smatrao da su opremljenost, program i rezultati istraživanja Instituta za kukuruz za svaku pohvalu.

Naši kontakti nastavljeni su i traju do današnjih dana u okviru rada Odeljenja za prirodne nauke Matice srpske u Novom Sadu. Uvaženi kolega prof. Čedomir Radenović je, kao redovni član Odeljenja za prirodne nauke Matice srpske, svojom aktivnošću, u značajnoj meri doprineo uspešnosti rada Odeljenja, a zatim kao rukovodilac istraživačkog projekta, a posebno objavljivanjem većeg broja naučnih radova u časopisu Matice srpske i monografija. Pored navedenog, uvođenjem problematike iz oblasti biofizike prof. Čedomir Radenović je proširio spektar prirodnih nauka kojima se bavi Odeljenje za prirodne nauke Matice srpske.

Izuzetna ostvarenja dr. Č. Radenovića u oblasti nauke, koja se ogledaju u velikom broju objavljenih naučnih radova u domaćim i inostranim naučnim časopisima, brojnim saopštenjima na naučnim skupovima i objavljenim monografijama, podrazumeva najmanje dva preduslova. U prvom redu ljubav prema poslu kojim se bavio i još bavi, koja ne dozvoljava da se klone, i drugo, umešnost i želja u traženju naučne novine i poštenje u naučnom radu. Kolega Radenović je dokazao da ume, da zna, zna da kaže i kazano da napiše. Zahvaljujući tome, njegova dela imaju trajnu vrednost i ostaviće neizbrisiv trag. Radove dr Č. Radenovića karakterišu visok naučni

nivo i težnja da dobiveni rezultati, pored naučnog značaja, istovremeno predstavljaju i neposrednu ili posrednu korist za praksu, sledeći misli B. Rasela „Primenljivost nauke je jedan od dokaza njene vrednosti”. Neosporno je da je prof. Čedomir Radenović začetnik u primeni biofizičkih postupaka u istraživanju životnih procesa gajenih biljaka i šire u nas.

Posebno treba istaći zalaganje i doprinos dr Č. Radenovića u afirmaciji Instituta za kukuruz „Zemun Polje”, u kojem je radio i stvarao i on spada u red istaknutih pojedinaca iz Institutskog okruženja. Svoju ljubav prema nauci uspeo je da prenosi na druge, na saradnike i kao brižnog oca na njegovu veliku radost i ponos, na ćerke koje su postale istaknuti istraživači u svojim oblastima.

Želim svom uvaženom, dragom kolegi profesoru Čedi Radenoviću, mentalnu i fizičku snagu i motivaciju da i dalje obogaćuje našu i međunarodnu baštinu naučnih saznanja i dostignuća iz oblasti biofizike i da svoje protekle i buduće uspehe u zdravlju deli sa svojim najbližim i najdražim.

Završio bih prikladnom izrekom B. Spinoze „Čovek nije ono što misli da jeste, niti ono što hoće da bude, već jedino što delom dokazuje”.

Dr Marjeta Šentjunc, Institut „Jožef Stefan”,
Odeljenje za fisiju kondenzovane materije,
Laboratorija za biofiziku, Ljubljana

***Sećanje na rađanje i organizovani razvoj biofizike u Jugoslaviji.
Uspomene na uspešnu saradnju biofizičara Srbije i Slovenije***

Prof. dr Čedomira Radenovića upoznala sam već davne 1970. godine u Krapinskim toplicama prilikom osnivanja Jugoslovenskog društva za biofiziku (JDB). Biofizika je područje koje nas je združilo od osnivanja Društva pa sve do njegovog kraja, pa i posle toga naše prijateljske veze, koje smo u tih 30 godina održavali, nisu prekinute. Čedo je jedan od inicijatora i osnivača Društva i jedan od njegovih najaktivnijih članova. Aktivno je sarađivao na svim jugoslovenskim simpozijumima iz biofizike, koji su se redovno održavali od prvog sastanka 1970. godine pa sve do 1991., kad se JDB, iz političkih razloga, rasformiralo. Cilj Društva bio je, da upoznamo probleme i metode koje upotrebljavaju kolege iz drugih laboratorija u Jugoslaviji i da udružimo svoje znanje iz različitih područja prirodnih nauka i organizujemo timove, koji rade na istom problemu sa različitim metodama. Želela bih istaći, da je za aktivnost Društva, uspešan rad i formiranje mnogobrojnih zajedničkih projekata bilo bitno, da su odnosi među članovima Društva više

nego prijateljski. Voleli smo da se družimo, imali smo zajedničke interese i pored stručnih diskusija umeli smo i lepo da se zabavimo, što je doprinelo dobrom razpoloženju i iniciralo mnoga prijateljstva i stručnu saradnju među grupama. Za takvu prijateljsku, a istovremeno i radnu atmosferu, idu velike zasluge i prof. Čedomiru Radenoviću. U nekoliko neformalnih razgovora sa njim i njegovom grupom ustanovili smo da radimo na sličnoj problematici i dogovorili smo se da udružimo metode istraživanja, koje su u to vreme upotrebljavali u Institutu za kukuruz „Zemun Polje”, sa metodama koje smo upotrebljavali u našoj Laboratoriji za biofiziku u Institutu „Jožef Stefan” u Ljubljani. Formirali smo zajednički projekat, koji je rezultirao razmenom stručnjaka između naših laboratorija i u konačnoj fazi u nekoliko zajednički objavljenih naučnih radova.

Godine 1977. Društvo je prihvatilo koordinaciju saradnje sa državama SEV na području biofizike i za opunomoćenog koordinatora bio je izabran prof. Č. Radenović. U toj saradnji uspelo nam je da predlog JDB bude uvršćen u shemu projekata iz područja biofizike, a to je bio nov pravac istraživanja „Voda u biološkim sistemima”. To nam je uspelo, pre svega, zahvaljujući organizacionim sposobnostima prof. Čedomira Radenovića i njegovom beskompromisnom i jasnom nastupu u iznošenju ciljeva i pravaca projekta.

Za prof. Čedomira Radenovića vezuju me lepe uspomene iz tog razdoblja, duboko poštovanje i prijateljstvo. On je veliki stručnjak, odličan organizator, koji uvek čvrsto stoji na svom stanovištu. U svakoj situaciji bio je korektan, objektivan, iskren i spreman da pomogne, što ga čini čovekom, koji zaslužuje poštovanje i priznanje, ne samo na području nauke, nego u celini, kao na osobu na koju možeš uvek da se pouzdano osloniš. (Видети слике бр. 39,40, 41 и 46)

Др Анатолиј Григорјевич Јагола,
редовни професор, Физички факултет
Московског државног универзитета
„М.В. Ломоносов” (МГУ), Москва, Русија

Сусрећ њосле 50 година

Крајем 60-их година прошлог века био сам студент Физичког факултета Московског државног универзитета „М.В. Ломоносов”. Живео сам у студентском дому у Главној згради МГУ. У дому је сложно и весело живело много студената и постдипломаца из разних земаља. У

соби до моје, био је Атанас (Наско) Вранчев из Бугарске, а до њега је био Либор Голанда из Чехословачке. Они су били главни организатори веселог дружења у студентском дому у слободно време. Постдипломац тадашњег Биолошко-земљишног факултета МГУ Чедомир (Чеда) Раденовић није пропуштао да нам се придружи. Флаша вињака коју је Чеда куповао у продавници Југословенске амбасаде, увек је подржавала наше дуготрајне топле другарске разговоре.

Прошле су године. Моји другови из студентског дома вратили су се кућама, а ја сам цео свој живот везао за МГУ. Мој ментор постдипломских студија, истакнути совјетски математичар, редовни члан Академије наука СССР, Андреј Николајевич Тихонов, поставио ме је по окончању постдипломских студија за члана Катедре за математику Физичког факултета МГУ. Сада сам ја редовни професор на тој катедри.

Прошле 2016. године разговарао сам са мојом супругом Гуљнаром (Гуљом) Курамашином, доктором хемијских наука, вишим научним сарадником Хемијског факултета МГУ. Разматрали смо дестинацију коју би посетили на пар дана, јер ми волимо да путујемо, упознајемо нове градове и музеје. Помислио сам да би могли авионом брзо да дођемо у Београд, јер ја никада нисам био у Србији. За мене би Србија тада била 56. земља коју сам посетио. А моја супруга Гуља је још 1973. као члан летње студентске радне бригаде МГУ градила пругу Београд-Бар. После учествовања у грађењу пруге, руске студенте су водили по целој Југославији ради упознавања, била је и у Београду, али је желела да посети Београд поново. Пошто виза за Србију нама није потребна, одмах сам купио авионске карте и почео да тражим Чеду. Лако сам пронашао његов сајт на Интернету и сазнао да је постао истакнути српски научник. Да би ме се он сетио, пронашао сам нашу заједничку фотографију (слика бр. 42), на полеђини је Чеда тада давно написао да ћемо се ми сигурно поново срести (слика бр. 43).

Послао сам Чеди фотографије и он ми је одмах одговорио. Наш сусрет догодио се после 50 година. Врло лако сам га препознао.

Београд је диван град. Шетње по Београду са Чедом биле су веома занимљиве. А још се и показало да Чеда и моја супруга Гуља имају неке заједничке научне интересе. Гуља је специјалиста за осцилаторну спектроскопију и прорачуне из области квантне механике. Њихова сарадња продужила се и после нашег повратка у Москву.

Напомена: оригиналан текст на руском језику се налази у прилогу књиге.

Др Ксенија Радотић, научни саветник,
Одсек за науку о живим системима,
Институт за мултидисциплинарна
истраживања, Универзитет у Београду

Сећања и усйомене о њрофесору Чедомиру Раденовићу

Професора Чедомира Раденовића упознала сам средином осамдесетих година као дипломац Молекуларне биологије и физиологије, на смеру Биофизика. Трагајући где бих могла да радим дипломски рад из области биофизике, сазнала сам да постоји добро опремљена Биофизичка лабораторија у Институту за кукуруз у Земун Пољу, коју води проф. Чедо Раденовић. Отишла сам на разговор и тада је почела наша дугогодишња сарадња. Проф. Раденовић ме је увео у област ултраслабог светљења уопште и посебно код биљака, тако да је то била и моја област дипломског рада који сам радила у његовој лабораторији. Упознао ме је са колегама и сарадницима са којима је сарађивао и са којима сам остала даље у успешној сарадњи. У његовој лабораторији и делом под његовим менторством сам наставила да радим и мој магистарски рад. Ентузијазам и прагматичност Проф. Раденовића допринели су да са жаром почнем да се бавим науком, јер то су били моји почеци као научника. На иницијативу професора Раденовића учествовала сам и на два тадашња симпозијума из биологије и биофизике (1986. у Будви и 1988. на Шварцвалду), што је за једног додипломца и магистранта било велико искуство. Такође је мој дипломски рад објављен у добром међународном часопису, што је ретко за један дипломски рад, и говори о успешности мог рада у лабораторији проф. Раденовића, добрим делом захваљујући успешном менторском односу који је имао са студентима. Имали смо интересантне дискусије у области биофизике биљака са проф. Милорадом Јеремићем и др Жељком Вучинићем.

Особина проф. Раденовића која ми је остала уцртана у уму је његова велика упорност, истрајност и прагматичан приступ експерименту, а са друге стране његова природност и опуштеност као човека који ствара добру атмосферу. Живот је наставио да ме води својим путевима и касније сам се бавила другим областима истраживања, али сарадња са проф. Раденовићем на мојим почецима бављења науком, је имала битан утицај на мој каснији однос према истраживању и решавању истраживачког задатка. Прошло је неколико година од наше сарадње, када смо се срели и проф. Раденовић је предложио да објединимо резултате које још нисмо објавили, па смо их скупили, обрадили и објавили у виду

веома доброг чланка у јаком међународном часопису. Ова истрајност и ентузијазам у науци, које карактеришу проф. Раденовића, могу бити наук новим генерацијама наставника и истраживача.

Prof. dr Franjo Šolić, profesor
Medicinskog fakulteta u Rijeci, Hrvatska

Saradnja iz biofizike u Moskvi, Rijeci i Beogradu

U ovim poznim godinama mojeg života, često se prisjećam davno prošlih dana, i niza uspomena vezanih i uz radni dio života. Tu je lik prof. dr. Čedomira Radenovića najčešći. Još od prvog dana mog dolaska na specijalizaciju biofizike na Biološki fakultet Univerziteta u Moskvi, godine 1965., moja me mentorica pok. prof. dr. Olga Romanovna Koljs, pri upoznavanju s naučnim radom na katedri, u laboratoriju za biopotencijale upoznala s specijalizantom Čedom Radenovićem. Od tada, pa za svo vrijeme mog boravka u Moskvi bili smo, a i nadalje ostali prijatelji. Tada mi je susretljivost Čede Radenovića pomogla u snalaženju i na poslu i u svakodnevnom životu. Ta mi je pomoć bila od velike koristi.

Naše prijateljstvo i znanstvena suradnja nije tada prestala, a niti po povratku iz Moskve. Zahvaljujući entuzijastima, među kojima je vidnu ulogu imao i Čedo Radenović, održan je u Krapinskim toplicama *I jugoslavenski stručni sastanak naučnih radnika na području biofizike* (5-7 XI 1970.), a za kojeg sam poziv dobio nastojanjem Radenovića. Tada se osniva *jugoslavensko Društvo biofizičara*. Kao članovi upravnog odbora, sudjelovali smo u pripremama sastanaka *Društva* koji su se održavali po potrebi. *Stručni simpoziji* održavali su se svake godine u drugoj republici. Nakon izvjesnog vremena, osnivaju se republička društva biofizičara, koja su organizirala daljnje simpozije. Zadnji, *XIX jugoslavenski simpozij iz biofizike* održan je na Igmanu, 1988. godine.

Za svo ovo vrijeme, naša je suradnja bila sve aktivnija. Na *Institutu za kukuruz*, pod mentorstvom prof. dr Čede Radenovića, dovršavala je magistarsku radnju Branka Milotić, stručna suradnica *Zavoda za fiziku Medicinskog fakulteta* u Rijeci, a koju je i obranila na *Univerzitetu* u Beogradu. Iz tog doba, kolegica u sjećanju gaji prof. dr Čedomira Radenovića: „kao kompetentnog znanstvenika, vrlo susretljivog i izuzetno pristupačnog mentora i učitelja, čovjeka koji voli svoju znanstvenu poziciju, ali je još uočljivije da voli ljude i prije svega svoje suradnike. Kao sugovornik, ugodan

i tolerantan. Na *Institutu* je vladala ugodna, radna, suradnička i prijateljska atmosfera, koja je djelovala podsticajno. Svi su ga zvali Čedo”.

Osim uobičajene tematike predstavljene na tim simpozijima, postojala je i naučna suradnja SEV-SFRJ u projektu *Biofizika*. Projekt je sadržavao nekoliko pravaca. Sticajem okolnosti prof. dr. Radenović, prepoznao je da moja tematika spada u V pravac projekta. U kratkom vremenu, poduzeo je sve brojne korake, kako bi se moj radni plan za 1978-1979. godinu našao na *Savjetovanju eksperata* u Lenjingradu, početkom decembra 1978. g. na *Institutu citologije AN SSSR*. Hvala Ti na nesebičnoj podršci! (Видети слику 46)

**Др Драган Тодоровић, др Миодраг
„Драги” Ђорђевић и Бобан Станковић,**
некадашњи директори Завода за
пољопривреду у Лесковцу

Један увид у Чедомиров дојринос завичају

Чини нам велико задовољство да се осврнемо на нашу вишедеценијску сарадњу и да забележимо нека наша сећања на детаље у њој. За проф. Чедомира – Чеду Раденовића се може рећи: да је светски човек, признати стручњак за научне области у којима је постао научник европских вредности. Уз све то, он је наш човек, човек са југа Србије. Рођен је у подножју Радана, у Пустој Реци, одакле је, давне 1948. године, отишао на школовање и научно усавршавање. Прво је дошао у Лесковац, где је завршио осмогодишњу Гимназију са Великом матуром. Затим се преселио у Београд, где се даље школовао, стицао научна и универзитетска звања, наставио и формирао породицу. Из Београда често је одлазио у велике светске научне и универзитетске центре. Најдуже се усавршавао на Ломоносовом Универзитету у Москви.

Ч. Раденовић се увек враћао свом југу Србије, Пустој Реци и свом Радану. За своје сутрађане и младе стручњаке са југа Србије био је ту када год је требало, иако је у тој вези било и краћих прекида. Међутим, од половине седамдесетих година прошлог века, др Ч. Раденовић је знатно организованије, службено, са својим сарадницима из Института за кукуруз „Земун Поље”, врло често боравио на југу Србије, посебно у Лесковцу и Врању. Прво су то биле стручне посете и едукације о кукурузу уопште, па о хибридима, начину њиховог гајења, о рејонизацији хибрида и томе слично. Нарочито су била добро организована

саветовања стручњака на почетку вегетационе сезоне. На овом месту треба се сетити ондашњег директора Завода за пољопривреду у Лесковцу дипл. инж. Живојина Ђорђевића и одати му дужно признање и захвалност на његовом залагању за успешну нашу сарадњу.

Након тог квалитетног и садржајног почетка, др Ч. Раденовић је дошао на идеју да се са тим крене у озбиљније послове и садржаје. Са својим стручњацима из Института за кукуруз „Земун Поље”, урадио је један велики пројекат „Унапређење производње кукуруза за зрно и силажу – развојни чинилац сточарске производње у јужноморавском региону”. Пројекат је, после уобичајене, али кратке процедуре, прихваћен од овдашњих земљорадничких задруга, пољопривредних предузећа, комбината и локалне самоуправе, а затим и од Регионалне и Републичке заједнице за науку, Републичког фонда за неразвијена подручја и Министарстава за науку и Министарства за пољопривреду.

У реализацију наведеног пројекта се кренуло крајем седамдесетих година и у наредних 5-6 година један велики тим врхунских стручњака у области производње кукуруза, на челу са Ч. Раденовићем, стално је био присутан и на услузи овдашњој пољопривредној струци и земљорадницима. Званично је било укључено 10 доктора наука, пет магистара и осам дипл. инжењера. Незванично, њих је било много више, што се може видети из радова три објављене публикације, студије (зборници радова) о раду на пројекту. Наведене студије су рађене по завршетку одређених послова на подпројектима и представљале су извештаје о раду у одређеном временском периоду, односно на одређеним пословима и подпројектима. У тим студијама се појављује преко 50 аутора научно-стручних радова из појединих области. А те области су, може се рећи, биле подпројекти главног пројекта од којих неке помињемо:

- реонизација хибрида кукуруза за зрно и силажу,
- резултати огледа са раним, средње раним и касним хибридима кукуруза,
- гајење хибрида за зрно у брдско-планинском подручју,
- селекција кукуруза на отпорност на сушу,
- потребе и могућности гајења хибрида кукуруза као другог усева уз обавезно наводњавање,
- типови зељишта у Јужноморавском региону, осврт на агроклиматске карактеристике Јужноморавског региона са аспекта гајења хибрида кукуруза за зрно и силажу, и
- заштита хибрида кукуруза од корова, штеточина и болести.

Годишње је постављано око 70-100 микро-, макро- и демонстрационих огледа, и то углавном код земљорадника, као и код неких

пољопривредних организација и комбината који су се бавили ратарском производњом. Главни организатори и непосредни учесници у постављању планираних огледа са ЗП хибрида били су Новица Миленковић из Завода за пољопривреду у Лесковцу и Живојин Гогић из Завода за пољопривреду у Врању. Овом приликом и на овом месту одаје им се велико признање и захвалност. На крају сваке производне године упрличени су састанци и семинари са великим бројем учесника, од 50 па до 130 у различитим местима на подручју општина Лесковац и Врање.

Према процени стручних служби јужноморавског региона, наведеним радом на пројекту и подпројектима, повећан је принос хибрида кукуруза од 2 до 2,5 пута, постигнути су и други позитивни и значајни резултати рада по програму и, што је важно рећи, више није било локалних сорта кукуруза које су, до седамдесетих година, биле присутне у одређеним деловима јужноморавског региона.

По завршетку пројекта, присуство Чедо Раденовића настављено је и касније све до данас. Исто тако, настављена је сарадња са Институтом за кукуруз „Земун Поље” у истом интензитету, са огледима, провером хибрида, са редовним састанцима на почетку вегетационог периода, као и обиласцима огледа и производних површина за време Дана Поља новостворених и високоприносних хибрида кукуруза. Наравно, у већини случајева Ч. Раденовић је био присутан. Сада, проф. Ч. Раденовић помаже младим стручњацима и докторантима обезбеђујући им литературу и дајући непосредне савете и упутства из свог богатог искуства.

Успут да напоменемо да је проф. др Ч. Раденовић радио око пет година као професор на Технолошком факултету у Лесковцу. Поред тога, пратио је научно-стручни рад у Средњој пољопривредној школи, као и у фирмама „Здравље” и „Невена”.

Значи, за све што нам је потребно, и у сваком погледу, стручњацима са овог подручја увек нам је ту проф. др Чедомир Раденовић, било да је у Београду или на Радану. (Видети слике од бр. 47-54)

Влада Аранђеловић,

дипломирани физикохемичар, завичајни и генерацијски колега, Београд и Ниш

Сећање на време – 60 година после

Чедина и моја студентска јавна била је, уствари, борба за опстанак, а сада ми више личи на сан. Реалан сан два друга са југа, из Ниша и

Лесковца, из провинције, у Београду. Тада су се још увек Кнез Михајловом улицом кретали аутомобили, а ми у студенстској мензи на Обилићевом венцу обедовали са Љубом Поповићем – Ваљевцем, данас светски значајним сликаром. То је било време у коме смо се више борили за преживљавање, а имали смо и по 16 часова предавања дневно и уједно за толико мање времена за самостално учење и дружење. О било каквом проводу и забави није било ни говора ни времена, а недостајало је и новца за тако нешто. У моменту дипломирања имао сам још само толико да платим телеграм од цигло једне и то непотписане речи: „Дипломирао”.

На неки начин постали смо испосници у Београду попут монаха на Св. Гори, али смо на време дипломирали у јуну после четири године. И не само да смо опстали, већ и дуго поживели, ваљда због тадашње глади током експеримента и доказивања тачности чувене Његошеве мисли: „Нека буде што бити не може”.

Иначе, студије у нашој генерацији је уписало нас 31, а дипломирало 19 студената. Била су то углавном деца београдских родитеља, а мало осталих. Шеф катедре је био чувени академик Павле Савић. Чеда и ја смо били двојац без кормилара у дружењу, учењу и преживљавању на београдском асфалту. И успели смо. До данас сам захвалан Чеди што је у сваком моменту братски бринуо о мени, јер је носио терет организације, дисциплине и високог степена одговорности, а потом и прихватио да ми буде кум на венчању.

У потоњој јави свако је отишао на своју страну, где смо срећом остварили своје велике животне снове и то врло успешно, мада уз значајан напор и одговорност.

А сада када се видимо, а виђамо се често, имамо исти другарски однос као када смо били студенти – шест деценија раније. Сада нам се бивша јавна јавља у сну. (Видети слику бр. 55)

Радивоје Брадић, дипл. агроном,
војник у Травнику, Београд и Радан

Сећања на војничке дане и усјомене на усјешну сарадњу у семенарству ЗП хибрида кукуруза

Давне 1962. године служио сам војни рок у гарнизону ЈНА у Травнику – БиХ. Ту је било више специјализованих јединица: батаљон

противавионске одбране, лаке противавионске артиљерије (ЛПА) и јединице пешадије, коњице и атомско – биолошко – хемијске одбране (АБХО).

Обуку војске, поред официра, углавном су изводили водници изашли из школе резервних старешина. Тако је било у мојој ЛПА и суседној АБХО јединици.

Пажњу нас војника, моју посебно, убрзо су привукла предавања водника – стажисте из јединице АБХО. Водник је пленио теоријским знањем, специфичним стилем излагања, дисциплином, одговорношћу, енергијом и, увек благим, осмехом.

У ваннаставно време стално је био у неком раду, покрету, журби, са књигом у руци или у читању. Знали смо да је официрима, који су се дошколовали, држао часове из математике и физике, а имали смо нека сазнања да је предавао физику и хемију у травничкој гимназији. Желео сам да сазнам ко је тај човек. Једног дана, при случајном сусрету у кругу касарне, обратио сам му се по правилима службе и затражио информацију. Тада смо се упознали и разменили пар међусобних података. Сазнао сам да је то Чедомир Раденовић, родом из мог краја, свршени студент физичке хемије на Природно-математичком факултету у Београду.

Почели смо се састајати колико су то (више његове, него моје) обавезе дозвољавале. Дружили смо се ретко, али искрено. При његовом изласку из војске поздравили смо се срдечно, не знајући да ли ћемо се икада поново срести.

Десетак година касније, 1971 – 1972. године, догодио се мој поновни, случајни сусрет са, тада већ доктором, Ч. Раденовићем.

По одслужењу војног рока запослио сам се у Пољопривредном комбинату „Банат” у Кикинди, чији сам, иначе, стипендиста био за време студија на Пољопривредном факултету у Земуну – Београду.

Јануара 1969. године у комбинату сам преузео посао директора П. Д. „Агросеме”, специјализованог за делатност семенарства, јер сам у међувремену завршио специјализацију из тог наставног предмета.

Мој задатак је био: организација послова производње, дораде и пласмана семена и сарадња са научним институтима који стварају нове сорте и хибриде. Међу њима мени је био најзначајнији Институт за кукуруз „Земун Поље”.

На моју велику радост и изненађење у Институту чешће поново срећем др Чеду Раденовића, са којим обнављам успомене из војске, али сада већ договарам и пословну сарадњу. Он ми обећава сваки вид подршке и помоћи, упућује на правце развоја и нуди учешће у реализацији те замисли.

Иако сам упознао пуно значајних људи у Институту за кукуруз, познанство са Ч. Раденовићем ми је било најдрагоценије. Приметио сам да углед моје фирме, па и мој, у Институту расте. То сам тумачио личним угледом и утицајем др Чеде Раденовића, који је омогућио да су, од тада, врата Института мојој фирми била широм отворена. Схватио сам да то морам поштовати са уважавањем до краја.

Успешан развој селекције хибрида кукуруза у Институту из Земун Поља пратио је програм ширења његове производње, дораде и промета на домаћем и страном тржишту. У томе сам видео могућност пуног упошљавања сопствених капацитета, осавремењавање процеса и учење на решењима до којих је долазио Институт за кукуруз.

Институт је био вођен сјајним тимом, на челу са академиком др Владимиром Трифуновићем. Др Трифуновић, је говорио да је семе-нарство ушло у фазу индустријске производње и дораде, онда када се више семена извози него што се троши у нашој земљи. У његовом тиму значајну улогу тада је имао и др Ч. Раденовић у својству председника Научног већа Института.

Институт за кукуруз „Земун Поље” имао је и своју пословну асоцијацију „Хибрид”, која је обједињавала све послове организационе и комерцијалне природе: Института, произвођача, дорађивача, прометика и извозника семена ЗП хибрида кукуруза.

Имао сам привилегију да послујем у оквиру тога система, јер су површине под семенском производњом ЗП хибрида на ПК „Банат” у Кикинди порасле са 50 хектара 1971. године на 830 хектара у 1980. години.

Знам да је др Чеда Раденовић дуги низ година био Председник управног одбора „Хибрида”, те и тако дао немерљив допринос развоју свих учесника у систему, који је ширио површине под хибридным семеном, градио нове центре за дораду, снажио стручне службе и контролу процеса, освајајући нова тржишта код нас и у свету.

Проф. др Чеда Раденовић је радио под мотом: „Само ти знање нико не може одузети”, чиме је подстицао младе кадрове на учење и тако је и сам радио из дана у дан.

И тако и дан данас, као пензионер, Чеда не престаје да ради. Напротив. Зато ми при сваком нашем сусрету подари по неки научни или стручни рад.

Хвала професоре! За све!

Заувек Твој пријатељ Радивоје Брадић, дипл. инж. агрономије.

Др Александар Денић, Мејо Клиника,
Рочестер, Минесота, САД

Прејорука која нас чини њоносним

Професор Чедомир Раденовић (чика Чеда) и мој отац су заједно радили у Институту за кукуруз „Земун Поље”, тако да ја познајем чика Чеду од малих ногу. Докле год могу да се сетим уназад, када год би дошао код нас, увек би питао мене и брата, како нам је у школи и сугеришао да учимо и будемо добри ђаци. Размишљајући о томе сада, схватам како је увек био заинтересован за наш напредак и право усмерење за високо образовање. Тренд са питањима како нам иде, се наставио и по мом упису на Медицински факултет у Београду, касније и кад је мој млађи брат уписао Електротехнички факултет. По завршетку факултета, из комуникације са мном, чика Чеда је схватио да ме клинички рад (директан рад са пацијентима) није много интересовао. Сећам се да сам му говорио, како се након средње школе, заправо премишљао између медицине и биохемије.

Међутим, мој ујак, који је лекар, ми је предложио да је боље да, ипак, одем на медицину, па ако ме и даље интересује наука и истраживање, у медицини бих имао много више могућности, много више различитих дисциплина којима бих могао да се бавим. Ја верујем да се након тог нашег разговора чика Чеда одмах сетио др Мацуре с Мејо Клинике у Рочестеру (САД). Др Мацура, иначе његов колега са факултета у Београду, је већ био светски познати истраживач у пољу магнетне резонанције. Убрзо нас је повезао, јер је чика Чеда био убеђен да би уз др Мацуру био на правом месту за даље напредовање у научном истраживању. Могућност за мој долазак код др Мацуре се појавила тек после непуне две године од почетног контакта. Након доласка у Америку, с чика Чедом смо у почетку имали елеткронску преписку бар на сваких десетак дана. Непрекидно се распитивао за моје сналажење и напредак у потпуно другачијем и новом окружењу за мене, у једној од најпознатијих медицинских институција на свету.

Током времена, како сам се све боље удомљавао, преписке су наравно постајале мање учестале, али чика Чедино интересовање за моје усавршавање и публиковање радова није јењавало. Осим сталне подршке за стручно напредовање, увек ме је подсећао да не запоставим и породични живот. И то, није само лично, него и преко мог оца је често слао поруке са подршком за напредовање. Увек би се јако обрадовао на вести о приноама у мојој породици, прво када се родио мој син, а

онда три године касније и ћерка. На крају, ове 2017. године се навршава 12 година од мог доласка у Америку, и моја преписка и интеракција са чика Чедом и даље траје, иако наравно не више толико често. Када год се објави мој рад који је од већег значаја за поље, или је објављен у престижном часопису, као што се десило баш недавно, обавезно га пренесем чика Чеди. Верујем, да мој успех чика Чеда доживљава и као свој успех, јер да није било његове вере у мене и његове препоруке за долазак на Мејо Клинику, ја не бих постигао то што јесам.

Драгослав Хаџи Танчић, дипл. правник
и писац кратких прича, Београд

Мала прича, а велика посвећиа

Анотација: Прича „Сновидац хибрида” је мој омаж драгом школском другу и пријатељу Чедомиру Раденовићу. Објављена је у крагујевачком књижевном часопису „Кораци”, бр. 7-8/2008, под називом „Хибрид”, а под насловом под којим се овде појављује уврштена је у моју збирку прича „Плесач танга у оставци”, у издању Књижевног друштва „Свети Сава”, 2009. године.

Наша блискост допустила ми је слободу коришћења фикција (аутиентичан је само назив његовог научног рада) у покушају виђења његовог дела и његове посвећености свом делу из једне могуће уметничке визуре. На позванима из његове струке је да ауторитативно говоре о његовом делу. Његовом другу и пријатељу је част и задовољство да га осветљава рефлекторима другог сјаја, биралим за најпробрајнијег међу нама из истих школских клупа, а потом и најврснијег међу врснима у ономе чему је био посвећен, радом и животом.

СНОВИДАЦ ХИБРИДА - кратка прича

Када пролазим пољем струкови кукуруза ми се клањају. Извињење, поштовање или захвалност? Подсетио бих те да сам једини у разреду кажњаван клечањем на зрнима кукуруза, у углу учионице. И то подносио без протеста. Али не, неће то, тада изостало моје проклетство кукурузних зрна, бити разлог садашњег понашања кукурузних струкова према мени. Јер зашто бих толиких година чекао на њихову овако

показану наклоност? Сам знаш да није било дана да нисам закорачио на неку од наших, институтских, огледних парцела, не само по свом задужењу. Могу размишљати и о недоумици коју изазива онај мој де-чачки стоицизам. Њиме се могло пркосити зрнима кукуруза, али и онима, сећаш се да су били двојица, сваки у своме времену, чијој су се принуди повиновала моја неодлучна, не и по наслеђу клецава, колена. Допустимо, ипак, да се од мене у том узрасту очекивало да разлику-јем средство од извршиоца. Опраштати се може само кривцу, а тај је једино могао бити у лицу те двојице. Долазимо ли тако до одговора да одсуству моје осуде оних зрна кукуруза не могу приписивати садашњу захвалност струкова кукуруза према мени. А је ли онда био довољан мој пркос према тој двојици? Одговор који ће ми се много касније објавити био је истовремено потврдан и уздржан. Заслугом мог онда-шњег пркоса одређен сам за осветника, али се осветник више правде, на кога сам уосталом једино и могао да пристанем, потврђује, као што се зна, достојним начином. Који је лишен сваке страсти, неподложен произвољности личног вредновања. Рецимо да мора бити поуздано верификован. Времену је било препуштено да ради за мене. Њему сам се такође одужио, није бескорисно протекло. И, ето, сада је тражено, тај захтевани услов, у твојим рукама. Не оптерећујем се сумњом да ћеш прибављањем туђих оцена, како би из позиције својих другачијих стручних опредељења једино и могао, проверавати тражено и захте-вано у раду који је пред тобом. Довољан ти је сам његов назив. И овде ћу га навести: Биофизички осврт на примену неинвазивног фотосин-тетичног метода у семенарству кукуруза. Занемари фотосинтетичност, прими к знању да је метод неинвазиван. Као такав он, дакле, искључује повреду и грубост. Подразумева обзир, пажњу. И да не буде недоумице, такав мој однос према кукурузном зрну постао је мој животни став. Да појасним, научни средо као животни став. Када сам већ то рекао, нећу околишати. Ја нисам Крлежа; тог виолентног човека само сам једном покушао да опонашам начином на који је скидао шешир, али нека ми буде допуштено да се послужим називом једног његовог списка. Овај мој рад, чија ти је копија у рукама, могао би бити Мој обрачун са њима. Хоће ли то и постати, зависи од њих самих. Они, то су она двојица који су кушали тврдоћу кукурузних зрна најнедостојнијим начином који би се дао замислити, детињством мојих колена. Не претим им одмаздом. Клоним се сваког претеривања. Сматра ли се окрутношћу постидети другога, пристајем на такав прекор. Али се не противим да им буђења односе сновиде преображаје у биљне ваши. Добитак ми је и само њи-хово покајање. Привеска „искрено”, које се за покајање качи одричем

се у корист њихове пуне свести о тежини ондашњег им непочинства. Иначе ми је потврђено да су позвани на наш генерацијски сурет и да су позив прихватили. Ако су други међу нашим васпитачима заборављени, ни то није случајно. Избор је извршен по бојжој промисли. Као и то да ће њиховим позивом (доласком) бити одлучено о моме неприсуству. Ово друго можда и због тога што остаје без последица. Рачуна се са мојим ауторским радом који ће бити стављен пред њих. Видим их поникнуте у томе часу. Хоћу рећи да ће бити покуњени. Можеш ми веровати да је од свих овоземаљских поникнућа као обарања главе, спуштања носа и речене покуњености, баш у поникнућу те двојице овим поводом, клица једног друкчијег поникнућа. Каквог? Оног које је изникнуће. Могуће је да би ти и неупитан рекао: „Само чедо светлости. „Или, да је у њему, том њиховом поникнућу, заматак селекције изданака који ће понети, дакако и пронети моје име. Све је тако, али и више од тога. Моје ондашње клечање по њиховој принуди бејаше молитва за испуњење сна који се сада остварује. Следом прилика и уз твоје учешће. Тај сан о хибриду који је зрно мог сласног бола. За друге ће тај хибрид бити само златни рез на дужи мог научног пута.

А шта се у моме раду може занемарити, а шта примити к знању, о томе смо се договорили. Јесмо ли?

О извршењу обавезе коју ти намеће наше пријатељство признајем само сведочење струкова кукуруза на огледном пољу мог института. Не сумњај да о повијању на ветру довољно знам.

Др Младен Мирић, приређивач и
аутор публикације, Београд

Општин њодаци о ѡрофесору Чедомиру Раденовићу

Младен Мирић, позни сарадник и поклоник Чединог лика и дела, у књизи „Српска баштина” истиче јединствен пример да су три рођена брата Раденовића (Чедомир, Предраг и Стојан) постали успешни и знаменити професори Универзитета у Београду, а у студији „Агроеволуција” дословно приписује проф. др Чедомиру Раденовићу увођење метода о закаснелој флуоресценцији хлорофила за оцену ефикасности фотосинтезе као важног параметра о оплемењивању кукуруза. Тиме га сврстава у елиту оних који су дали видан научни допринос напретку српске пољопривреде и државе. У томе смислу грех је не поменути да су

две Чедине ћерке такође постале научнице светског гласа, са највишим научним и педагошким звањима у Холандији.

Младен Мирић је такође дао приказ књиге проф. др Ч. Раденовића и сарадника: „Међузависност процеса закаснеле флуоресценције хлорофила, фотосинтезе и оплемењивања кукуруза”, коју су издали Матица српска и Институт за кукуруз у Земун Пољу. Ево неколико извода:

Ово је још једна књига на српском језику из научне дисциплине биофизика, после петокњижја „Савремена биофизика”, која има 15 поглавља са два до четири нивоа наслова, различитог обима, што твори пажње вредну монографију оригиналног садржаја, чија проучавања имају и фундаменталан и примењив карактер, јер помажу при стварању и избору родитељских компоненти за нове и боље хибриде кукуруза. Аутори до танчина (и јасно познаваоцима биофизике) разматрају процесе и резултате до којих се дошло у свету, што документују са сијасет слика – графикона, једноставног израза, иако сложене проблематике и бројним кратким и прегледним табелама. Дакле, у држави научног ума ово је књишки тесаник који је недостајао у тој српској грађевини.

Изазовно, нема шта... Због тога се мора истаћи кључан допринос истраживању биофизике у нас, његовом пиониру проф. др Ч. Раденовићу, првом аутору ове вредне књиге, који је уводио ову дисциплину у нашу земљу у сарадњи са Катедром за биофизику Московског државног универзитета „М. В. Ломоносов” од 1971-1973. године.

Нешто сасвим лично о другу и господину Чеди Раденовићу

Приређивач ове приче мора читаоцу саопштити и своје утиске, односно нешто сасвим лично о другу и господину Чеди Раденовићу, будући да је прошлост научника овога формата и, уопште, великана драгоцене за нове нараштаје, јер их може подстаћи да крену путем добробити за свој народ, па и свет. Отуда следе наредни редови.

Иако је био изузетан студент, магистрант и докторант, замишљао га већ на великој матури у Лесковцу као стаситог шармера, а потом као ломиоца срца девојака у Београду и Москви. Међутим, најпре памтим усправан ход тог стаситог, поноситог и успешног човека на неком од Институтових ЗП дана поља. У сећању ми је упечатљиво остао проницљив Чедин поглед и „обавезан” бели мантил у Институту, а на улици елегантан шешир, машна и ташна. Званично сам упознао Чеду 1992. године, када сам, у својству државног службеника, а по сопственом стручном посматрању, одлучио да Лабораторију Института

за испитивање семена преведем из пасивног у пун радни статус код Међународног удружења за испитивање семена (ISTA).

Било је то време када је реч „друг” из социјализма неспретно постајала „господин” зарад капитализма. Управо тада смо формирали Друштво селекционара и семенара Републике Србије са седиштем у Институту, где је Чеда за трен ока опремио једну просторију скромним намештајем и телефоном, разуме се у економском аранжману. И уз Чедину помоћ, а био је на високој позицији заменика директора Института за кукуруз у Земун Поље, примљен сам у радни однос. У исто време су почеле припреме обимног Чединог библиографског материјала у сврху добијања статуса кандидата за члана Српске академије наука и уметности (САНУ).

Током деценије наше сарадње није било ни једног нерешеног проблема, јер смо плодно сарађивали у Институту за кукуруз од 1992. до 2001. године, а затим наставили и у пензији, када смо на његов подстицај објавили два чланка. Као пензионери уобичајили смо све учесталије састанке или шетње Дунавским кејом у Земуну, а ређе Савским кејом на Новом Београду, као и по Кнез Михаиловој улици и Калемегдану, разматрајући бројне теме цивилизацијског или животног и породичног садржаја. Те шетње, готово сваки пут, завршили би у неком успутном ресторану, али скоро увек по његовом позиву, типично галантног човека.

Морам истаћи да се у Чеду готово није било могуће разочарати, јер је он успевао да стамено и својски, зналачки и сараднички решава искрсле препреке у истраживачком, организационом, економском и инвестиционом пословању Института за кукуруз у Земун Пољу. И Чеда је био један од поборника алтруизма негованог у Институту за кукуруз у Земун Пољу: подстицање пољопривредника, опремање болница, школовање странаца, уступање селекционог материјала другим установама и државама...

Чеда је редак Србин о коме нисам чуо ружну реч, мада се око њега често дизала прашина (као иза сваког доброг ата, како тврди наш народ). Та „прашина” је била његов честит самопрегоран рад, који је ваљао свима, а ништа није пренебрегавао. Где год је он присутан, ту се нешто корисно ради, он заправо води Институт, смелим научним и пословним програмима, преговорима и градњом. Имао је петљу и био несребичан, али полетан као младић, а ускоро ће у пензију.

Лично обожавам људе који грабе и раде послове, а не оне који се сладе на туђем и грабе паре. Чини ми се да је Чеда бирао најтеже послове (а и они њега), а одувек мислим да међу најтеже послове за успех предузећа не спадају ни рударски ни тежачки (мада свака им част), већ

доношење одлука. Но, не ма каквих, него пословно пожељних, што је красило личност о којој говори овај недугачак спис.

Досетка „позовите пријатеља” из популарног квиза, спасла је многе такмаце, а за Институт за кукуруз „Земун Поље” та досетка је гласила: „Позовите Чеду ради спасења”. То је, поготово важило у време, непосредно пре, током и после међународних санкција деведесетих година.

Господин Раденовић је био типичан научни таленат широких видика и организационих способности, што је умножавало његова прегнућа и укупан учинак. Његова склоност да помаже и подстиче (не само) млађе била је пословична, а такви људи заслужују статус и част добротора.

Као научник и руководиоца (што га је мање-више красило цео радни век) он је био неисцрпно маштовит и предузимљив, те је врло брзо схватао и решавао све захтеве и проблеме. То је радио, не ауторитарно, него сараднички – разговором и договором. Мислим да је сањао реалне снове и помагао да Институт буде бољи сваки дан, него кад га је он затекао. Посебно је имао идеје које су водиле суштинском развоју ове установе, јер је врло брзо схватао потребе њеног развоја.

Помно сам га посматрао како на сваки изазов одмах реагује концептом за решење, не чекајући да се нешто омакне, и без одлагања почиње то питање решавати у ходу, разуме се уз позив на сарадњу оних који би по његовом мненију то могли најбоље познавати. Он свако одмотано клупко претвара у корисно ткање, а по могућности повољно и за Институт и за партнера, односно мири или гаси варнице између супарничких интереса појединих руководиоца разних нижих организационих делова, тј. делатности и процеса, односно сарадника и партнера.

Чеда је био увек веома разложен, мада није све проблеме решавао само на рационалан начин, никада није напуштао рационалност, него је проширивао њену природу. Заправо, Чеда је био и вредан и брижан и довољно емотиван да би са сарадницима, као и са вишим нивоима, успешно изналазио повољан крајњи исход.

Био је углађен и учтив, искрен и убедљив, али не и мање пажљив слушалац, склон промени свог става, али тек пошто чује бољи аргумент. То је неминовно водило низању пословних успеха, чији су сведоци сви његови познаваоци. Управо захваљујући Чедином свестраном и прилежном раду у Институту се готово и нису осетиле осмогодишње санкције, међународне заједнице.

Писац овако замашног дела о унутарњем животу биљке кукуруза, хранитељке света, који је наизглед успут одрадио још стотинак великих научних и пословних пројеката, створивши збирку врхунаца

свог наслеђа, оставио је агрономији целог света да учи, уочи и осети племениту црту човечности и да научи како је човек способан за тако узвишене ствари или подухвате на којима му и богови могу позавидети. Јер, написати безмало пет стотина значајних научних и стручних чланака, па о тој материји дати и десетак монографија и уредити 20-так публикација, превазилази сваку просечност и стреми до у сам врх физичко-хемијске струке и науке о биљним системима у агрономији, али и уопште.

Ни после добрих пола века креативног живота не видимо тајац у Чедином стваралаштву. Код њега нема падања, ни празног хода. Он не тоне, него стално расте до у девету деценију. Још није бацио копље у трње иако гази 82. годину живота. Мада, током две последње године, откад је остао без своје животне сапутнице, свакодневно примећујем тиху сету.

Лично сам поносан на наше дужење које траје четврт века, а готово што је више пута поновио да је велика штета што се, како је рекао, „...вас двојица (В. Бекрић и М. Мирић) нисте знатно раније обрели у Институту за кукуруз”. Иначе, заједно смо повели Институт у припреме за добијање пословног ИСО сертификата и додатно техничко опремање лабораторије за испитивање семена, као пуноправне чланице *ISTA*-е, али не мање у тескобама бременитој организацији извоза ЗП семена под санкцијама. Овде несебично тврдим да је Чеда, у својству заменика директора Института, имао кључну улогу да ова узорна српска установа успешно преброди први удар транзиције и хаотизовано доба ембарга. (Видети слику бр. 14).

Слика 47: Они су започели организовану сарадњу на ширењу хибрида кукуруза у Јужноморавском региону (Живојин Ђорђевић, проф. Чедомир Раденовић, Живојин Гогоћ, Лесковац, 1976.)

Слика 48: Лесковачка елита у гајењу хибрида кукуруза у Јужноморавском региону (Лесковац, Средња пољопривредна школа, 1984.)

Слика 49: Било је и питања и предлога... (др Чедомир Раденовић у разговору са стручњацима из Лесковца, Дан поља, 1991.)

Слика 50: Организатори сарадње са ЗП хибридика кукуруза у Лесковачком крају (Новица Миленковић био је главни „извођач” радова, Лесковац, 1988.)

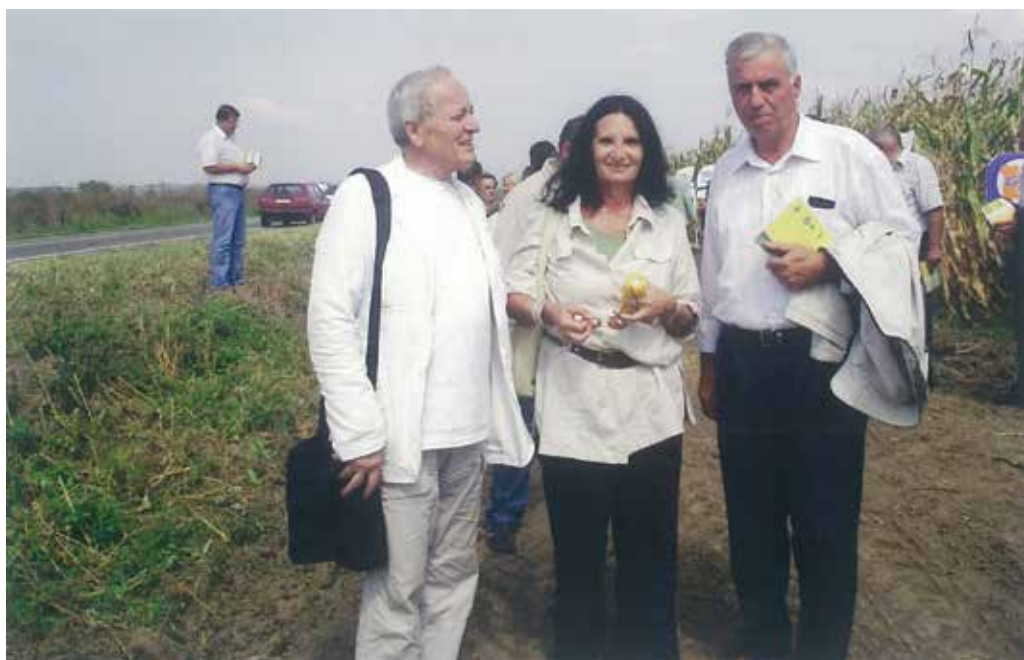
Слика 51: Имало је шта да се каже, поручи, похвали и ... (др Миодраг „Драги” Ђорђевић, др Чедомир Раденовић, Лесковац, 1996.)

Слика 52: Увек са погледом у будућност (др Драган Тодоровић и др Чедомир Раденовић, Лесковац, 2001.)

Слика 53: Све је било како треба - конач дело краси (др Миодраг „Драги” Ђорђевић, др Чедомир Раденовић, Лесковац, 2003.)

Слика 54: А сада, пут на Радан планину (др Драган Тодоровић, Мирјана и Чедомир Раденовић, Лесковац, Дан поља, 2004.)

Слика 55: Било је и шетњи, истина врло ретко (Предраг Раденовић, Љиљана Динић, Влада Аранђеловић, Чедомир Раденовић, Београд, 1959.)

Слика 56: Сарадња дуга више од 50. година (Академик проф. Дмитриј Гродзинскиј, Кијев и проф. Чедомир Раденовић, Београд, 1979.)

Слика 57: Аминокиселине у зрну биле су незаобилазне у карактерисању инбред линија кукуруза (Чедомир Раденовић, Олгица Маринковић, Београд, 1970.)

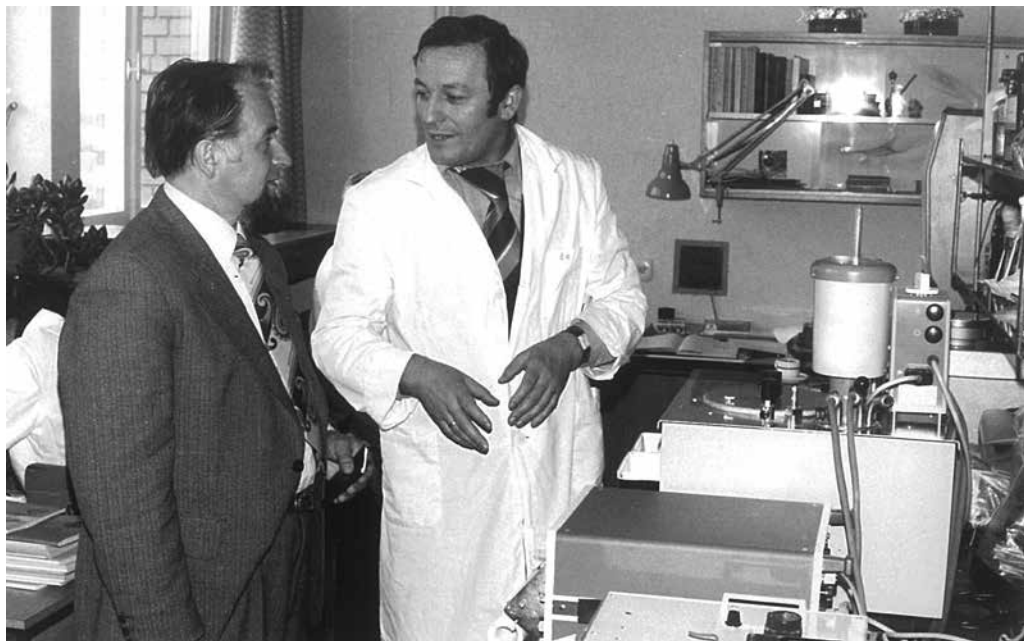
Слика 58: Културно-уметнички програм за Дан поља ЗП хибрида кукуруза (др Миливоје Мишовић, Добрица Ерић и проф. Чедомир Раденовић са бројним гостима из земље и иностранства, Београд, 1991.)

Слика 59: Стручњаци из иностранства били су често предавачи у Институту, Београд, 1975.

Слика 60: Сарадња са СЕВ-ом по Пројекту из биофизике: научна Конференција о мембранским процесима транспорта јона (др Милутин Пенчић, проф. Чедомир Раденовић са сарадницима, Дубровник, 1979.)

Слика 61: Колега из Источне Немачке и сарадник из Москве у посети Институту за кукуруз Београд, 1974.

Слика 62: Било је интересовања и из Института за физику о биолуминисцентном светљењу биљног ткива (проф. Александар Милојевић, проф. Владета Урошевић, проф. Чедомир Раденовић, др Владимир Веселовски, Београд, 1974.)

Слика 63: Проф. Душан Вучелић излаже програм из биофизике (проф. Душан Вучелић и проф. Чедомир Раденовић, Београд, 1980.)

Слика 64: Посла је било ... (др Чедомир Раденовић, Београд, 1991.)

Слика 65: Беле ноћи у Лењинграду... (Чедомир Раденовић са колегом из Београда, Лењинград, 1965.)

Слика 66: Прво радно место у Биофизичкој лабораторији (Чедомир Раденовић, Москва, 1964.)

Слика 67: Некада и песма му је била драга (др Чедомир Раденовић, Тара, 1978.)

ВИШЕСТРУКО ДЕЛО - ВРХУНСКИ ДОПРИНОС ЧЕДОМИРА РАДЕНОВИЋА

На крају текстуалног дела ове публикације потребно је закључно истаћи све кључне речи из њеног наслова, а то су вишеструко дело и врхунски допринос. Сва велика и врло разноврсна прегнућа научника, професора и привредника др Чедомира Раденовића преточена су у врхунска достигнућа, која стога дословно наводимо у следећим тачкама.

1. Частан и изузетно значајан допринос развоју биофизике и биофизичке хемије, као нових научних дисциплина у Србији, Југославији и шире (Институт за кукуруз „Земун Поље”, Центар за мултидисциплинарне студије, Факултет за физичку хемију, Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић”, Институт за физику, као и у другим агрономским, ветеринарским и медицинским факултетима и научним институтима).
2. Развој сопствених и ширење нових научно-истраживачких метода у биофизици и биофизичкој хемији у поменутим установама.
3. Креирање оригиналних научних и развојно-истраживачких пројеката за унапређивање биофизике и биофизичке хемије и за решавање фундаменталних проблема из ових научних дисциплина како од теоретског тако и од практичног значаја.
4. Умногостручавање истраживачких нараштаја, односно научног подмлатка у готово свим истраживачко-наставним установама бивше државе које се баве живим системима. Као професор биофизике Центра за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду и као професор биофизичке хемије на Факултету за физичку хемију у Београду био је ангажован на реализацији магистарских и докторских студија пуних 20 година на Медицинском факултету у Београду. Он је професорску дужност обављао по позиву и на другим факултетима у земљи и иностранству.

5. Значајно учешће у организовању југословенских и српских научних друштава из области којима се бавио (уз обавезан добровољан рад у њима), и то:
 - Друштва за биофизику Југославије,
 - Друштва биофизичара Србије,
 - Друштва физикохемичара Србије,
 - Друштва за физиологију биљака Југославије, а затим и Србије,
 - Српског хемијског друштва и
 - Друштва селекционера и семенара Србије.
6. Дао је веома снажан и разноврстан допринос планирању развоја Института за кукуруз, унапређивању научног рада и обједињавању истраживања из биофизику, биофизичке хемије, физиологије, биохемије, генетике, хемијске технологије, селекције и семенарства кукуруза у земунпољском Институту.
7. Значајно је допринео повезивању научно-истраживачких пројеката Института за кукуруз „Земун Поље” и других научних установа из Југославије са установама из бившег Варшавског уговора (СЕВ), тј. Совјетског Савеза, а потом нарочито са Русијом, Украјином и Казахстаном.
8. Посебно се мора истаћи изузетан организациони допринос у ширењу ЗП хибрида кукуруза у већини источно-европских земаља, као и у нашој земљи, а нарочито у јужној Србији.
9. Дао је значајан допринос изградњи станице за селекцију раних хибрида кукуруза на Планиници код Ваљева и целовитијем развоју селекције кукуруза у планинским условима Србије. Значајан је и његов допринос у отварању умножавачког центра у Замбији што поспешује развој селекције и семенарства Института добијањем зимске генерације семена.
10. Био је веома прилежан извршилац у свим удружењима или установама у којима је био изабрани члан, уредник, редактор или руководиоца, што потврђују многа саветовања, симпозијуми и објављене периодичне и непериодичне публикације.
11. За члана Матице српске, Одељења за природне науке, професор Ч. Раденовић изабран је 2004. године, где је такође успешно радио на реализацији више научних пројеката и публиковању неколико десетина научних радова. Матица српска била је издавач његове научне монографије објављене 2013. године.
12. Био би грех не подсетити читаоца на Чедину наизглед немарну лакоћу пословођења и његову инвестициону делатност коју је

суздржано и тачно описао др Ж. Виденовић у одељку Други о делу и лику Ч. Раденовића.

13. Нарочито је значајна чињеница да је управо овај српски научник развио и један нов неинвазивни биофизички метод за проширење и продубљивање истраживања из области селекције и семенарства кукуруза.

Шта још рећи пре крцате библиографије професора Раденовића?

Чедомир Раденовић је био пионир изучавања биофизичких и биофизичкохемијских појава у организму драгоцене нам биљке кукуруза и доживео да буде доајен овог етичног, часног и општекорисног, а узвишеног позива физико-хемичара у агробиологији и стварању пожељних хибрида кукуруза ове светске културе. О томе нам је оставио скоро „безброј” разних објављених посебних писаних јединица на више од три језика овде и у научном свету, који се издашно цитирају и подижу рејтинг наше науке у светским размерама.

Чедина бројна истраживања била су у огромном опсегу од теоријских и фундаменталних, па све до практично примењивих. Он је из истраживачке таме извукао на светло дана проучавање жилишта, које данас зовемо – коренов систем. Његова вера била је наука, а религија упоран и систематичан свакодневни рад. Па ако желите да се бавите сродним или овим послом, најпре прилежно прочитајте ову драгоцену суму сазнања до којих је дошао делатник узвишеног кова доктор наука Ч. Раденовић.

Чеда се није снебивао пред изазовима нити је устукнуо пред својом бујном радозналошћу, већ би прионуо на сваки задатак без забушавања и траћења времена. У томе смислу морамо истаћи и његово значајно друштвено-корисно деловање, за чега су му уручена бројна признања и захвалнице.

Др Раденовић је своја нова физичкохемијска истраживања на биљци кукуруза прикључио стваралаштву наше најуспешније научне установе за стварање нових хибрида кукуруза ове најзначајније културе у српској привреди. У ствари, он је прискочио у помоћ селекционерима и семенарима не би ли заједно прозрели суштину збивања у биљци ради зналачкијег креирања бољих биљних варијетета.

Данас, када подвлачимо једну црту на прегалаштво још једног великог Раденовића, замишљамо да је од часописа у којима је објављивао

или у којима је цитиран и књига које је написао, редиговао, приредио, затим од дипломских, специјалистичких, магистарских и докторских радова из материје коју је Чеда зачео и развио, могла настати библиотка од више стотина књига. Мало ли је?

Чеда спада у оне чије су знање и рад прешли у стваралачке плодове захваљујући којима данас производимо, тргујемо и трајемо, односно у оне који су с љубављу, а зналачки оплемењивали биљку и производили семе да буду још успешнији него како смо их затекли. Најпосле, реч је о ономе који је отишао из званичне службе, а још јој је требао, за кога смо тек тада схватили кога смо имали.

Свакако, да нас личности, односно њихова дела, попут проф. Ч. Раденовића, не смеју оставити равнодушним, јер им дугујемо: анализе њиховог рада (да сазнамо још више), затим пригодно помињање, потом споменике, називе улица, институција (школа и факултета, катедри, института и њихових радних делова: завода, центара, отсека, сектора, станица, лабораторија), савремених манифестација и стручно-цеховских па и државних награда.

Била је ово најкраћа, а исцрпна, приповест о стручњаку, добром и драгом другу, отменом господину, научнику, привреднику, професору и наставнику, руководиоцу, организатору рада, дружења и науковања, супружнику, оцу, Човеку па и приређивачевом сашетачу током пензионерских дана, изузетном Чедомиру Чеди Н. Раденовићу.

Био је ово један од могућих извештаја о великом научнику, педагогу, пословном прегооцу и надасве уљудном лику Чедомира Раденовића, са дубоким коренима у српској историји и истраживачком, наставничком и привредном животу модерне Србије. Дакле, знаменитог Човека чине само његова корисна и велика дела, што се и у овом случају показало непобитним. Што год је бивао већи и кориснији научник, привредник и педагог сразмерно је растао и као родољуб.

Овом невеликом књигом обухваћен је распон од преко осам деценија живота и више од пола века стручног, научног, наставничког, пословног и друштвено корисног прегалаштва на размеђи два миленијума о лику и деловању Чедомира Н. Раденовића, који је одувек сејао успехе, а од сада нека жање славу бића са ауром елитног Србина.

На послетку саопштавам једну целовиту мисао о збирном доприносу неуморнога и поштеног прегалаштва изузетно разборите личности Чедомира Раденовића. Он је истрајан стваралац у свему чега се латио или прихватио: предлагач и вођа научно-истраживачких пројеката, развојних планова, обимне и разноврсне научне и техничке међународне сарадње, оснивач, организатор и активиста више

научних друштава, њихових скупова и гласила, писац и редактор десетина књига. Његова педагошка и менторска прегнућа дала су подоста магистара и доктора наука, а као челни руководицац у Институту за кукуруз и пословној асоцијацији „Хибрид” био је протагониста градње корисних објеката, опремања лабораторија, изградње путне мреже у кругу установа, свеопште сарадње...

О њему се сагласило свих 15, његових сарадника, углавном научника, иначе зналаца Чединог научног рада, снаге ума и благотворног морала, чији су пригодни текстови објављени у овој монографији.

Ми, као народ, можемо бити поносни на стваралачку баштину и људску етику Чедомира Раденовића.

Благословен био сваки такав Човек.

НАЈВАЖНИЈИ ИЗВОРИ ЗА ПОТПУНО САЗНАЊЕ О ДЕЛУ И ЛИКУ ДР ЧЕДОМИРА РАДЕНОВИЋА

Да би се знатно потпуније упознали са делом и ликом проф. др Чедомира Раденовића било је неопходно да се целовито размотре следећи извори, и то:

- Комплетна Библиографија објављених радова, а посебно његове монографије, прегледни и оригинални научни радови,
- Уређивачку активност проф. др Ч. Раденовића у објављивању Зборника научних радова,
- Реферат компетентне Комисије о избору у звање научног сарадника,
- Реферат компетентне Комисије о избору у звање вишег научног сарадника,
- Реферат компетентне Комисије о избору у звање научног саветника,
- Реферат компетентне Комисије о избору у универзитетско звање доцента,
- Реферат компетентне Комисије о избору у универзитетско звање ванредног професора,
- Реферат компетентне Комисије о избору у универзитетско звање редовног професора,
- Реферат посебне Комисије за избор дописног члана САНУ
- Сајт Чедомира Раденовића: <http://www.cradenovic.com/>

Слика 68: Наш почетак
(Мирјана Дамјановић и
Чедомир Раденовић,
Београд, 1968.)

Слика 69: На вечери у ресторану (Мирјана и Чедомир Раденовић,
Београд, 1986.)

Слика 70: Поподневна шетња
(Мирјана и Чедомир Раденовић,
Београд, 2003.)

Слика 71: На прослави у
Институту (Мирјана и Чедомир
Раденовић, Београд, 1977.)

Слика 72: Тридесет година брака (Мирјана и Чедомир са децом: Недом, Драганом и Аном, Калемегдан, Београд, 1999.)

Слика 73: Три сестре (Неда, Драгана и Ана, Амстердам, 2014.)

Слика 74: Кућа на Радан планини за одмор и рекреацију, (Радан планина, 2016.)

Завичај је само један

То је место где си рођен, проходао и проговорио. То је тамо где начиниш своју кућу за одмор, потомке и емоције. Завичај не застарева, већ паралелно живи. У овом случају на Радан планини (погледом по експозицији: преко Пасјаче и Прокупља, попреко преко Пусте реке и Дубочице, па све до Кукавице и Лебана, 910 метара над морем). Где после осам деценија проговориш:

На Радану је најлепше у позним летњим и раним јесењим јутрима. Из куће изађеш сабајле. Онако, од себе, насумице. За своју душу пођеш, потом се упутиш војним путем, неодређено скренеш према Лопарди, а да ти се неће.

Одозго пукао поглед у недоглед. Околу измаглица, прозирна и порозна. Повлачи се натрашке све пред твојим ходом. А ти мислиш, сав важан, с висине.

Природна муклина опомиње на опрез. Ливаде помало подрасле. По њима беломине белужљаве белосвет. Блеснуло бело на зелено. Мирише на свежину. Кроз груди ти милина капље као роса. Погледом одлуташ у нигдину. У мисли претураш сећања.

Корачаш даље. Иза себе имаш тајне и сећања. Сећати се значи поново живети. Зар то није срећа?

ПРИЛОГ 1
БИБЛИОГРАФИЈА НАУЧНИХ РАДОВА
ДР ЧЕДОМИРА Н. РАДЕНОВИЋА

**А. БИБЛИОГРАФИЈА НАУЧНИХ РАДОВА И САОП-
ШТЕЊА**

1965.

1. **RADENović, Č. (1965):** Istovremeno izučavanje aktivnosti hlorida i električnih potencijala u vakuoli ćelija *Nitella mucronata* i *N. flexilis*. Glasnik Botaničkog zavoda i bašte Univerziteta u Beogradu, **3** (1-4): str. 213-219.

1966.

2. **РАДЕНОВИЧ, Ч. (1966):** Исследование роли одно- и двухвалентных катионов и анионов среды в формировании биопотенциалов в клетках харовых водорослей. Автореферат диссертации кандидата биологических наук, Кафедра биофизики, Биолого-почвенный факультет, МГУ им. М.В. Ломоносова, стр. 1-20.
3. **RADENović, Č. i M. PENČIĆ (1966):** Ispitivanje distribucije kalijuma u pojedinim fazama biljnih ćelija metodom jednovremenog merenja bioelektričnog potencijala i aktivnosti kalijumovih jona. Arh. biološ. nauka **18** (3-4): str. 229-237.

1967.

4. **PENČIĆ, M., D. JELENIĆ, B. KEREČKI, LJ. ZARIĆ and Č. RADE-
NOVIĆ (1967):** Some investigations of the water balance within the plant of maize, *EUCARPIA*, Montpellier, France, Book of Proceedings, pp. 216-218.
5. **RADENović, Č. (1967):** Mehanizam uspostavljanja električnog potencijala (biopotencijal) na membranama biljnih ćelija. Magistarski rad, Fizička hemija, Prirodnomatematički fakultet, Univerzitet u Beogradu, str. 1-81.

6. **RADENović Č., VOROBIEV L. N. (1967):** Izučavanje kinetike uspostavljanja električnog potencijala na nekim biljnim ćelijama. Biol. glas. 20: str. 133-142.
7. **ВОРОБЬЕВ Л.Н., РАДЕНОВИЧ Ч., ХИТРОВ А., ЯГЛОВА Л.Г. (1967):** Исследование скачков биопотенциалов при введении микроэлектрода в вакуоль клеток *Nitella*. Биофизика **12** (6): стр. 1016-1021.

1968.

8. **PENČIĆ, M., D. JELENIĆ, B. KEREČKI, LJ. ZARIĆ, Č. RADENović (1968):** Neki problemi vodnog režima kukuruza. Zb. rad. Instituta za kukuruza „Zemun Polje“, Beograd-Zemun, str. 51-56.
9. **РАДЕНОВИЧ, Ч., ЦАРЕВА, Л.А., СИНЮХИН, А.М. (1968):** О различной природе ритмических колебаний потенциалов цитоплазмы и оболочки растительных клеток. Биофизика **13**, стр.270-281.
10. **ВОРОБЬЕВ, Л.Н., ЛИ СУЮНЬ, РАДЕНОВИЧ, Ч. (1968):** Регулирование ионного состава и биоэлектрических потенциалов клеток при измерении их внешней и внутренней среды. В: Физико-химические основы авторегуляции в клетках. «Наука», стр.143, Москва.

1969.

11. **RADENović, Č. (1969):** Izučavanje prirode bioelektričnih potencijala na živim biljnim ćelijama i funkcionalna zavisnost bioelektričnih potencijala ćelijske opne i citoplazme pri različitim koncentracijama kalijuma u spoljašnjoj sredini. Knjiga izvoda, III Kongres biologa Jugoslavije, 25-28 juni 1969, Ljubljana, Jugoslavija, str. 226.
12. **RADENović Č., M. PENČIĆ (1969):** Uspostavljanje bioelektričnog potencijala pri uvođenju mikroelektrode u tkivo korena kukuruza. Knjiga izvoda, III Kongres biologa Jugoslavije, 25-28 juni 1969, Ljubljana, Jugoslavija, str. 227.

1970.

13. **JELENIĆ D., M. PENČIĆ, B. KEREČKI, LJ. ZARIĆ, Č. RADENović (1970):** Proučavanje nekih biohemijskih karakteristika biljaka kukuruza obolelih od crvenila. Arh. poljopr. nauke **23** (83): str. 25-33.
14. **RADENović Č. (1970):** Uspostavljanje bioelektričnih potencijala na pojedinim strukturama živih biljnih ćelija. Knjiga izvoda, I Jugoslovenski stručni sastanak naučnih radnika na području biofizike, 5-7 novembra 1970, Krapinske Toplice, Jugoslavija, str. 69.
15. **RADENović Č., M. PENČIĆ (1970):** Oscillations bioelectriques dans des membranes De *Nitella*. Physiol. Plantarum **23**: pp. 697-703.

1971.

16. **DAMJANOVIĆ Z., Č. RADENOVIĆ (1971):** Some implications of running bioelectrical response in Nitella cells. In: Membranes transport. Verlag der Wiener Medizinischen Akademie, pp. 441-445.
17. **ПЕНЧИЧ, М., Č. РАДЕНОВИЧ, ЛЮ. ЗАРИЧ, Д. ЙЕЛЕНИЧ и Б. КЕРЕЧКИ (1971):** Исследование физиологического аспекта появлений покраснения на растений кукурузы с применением радиоактивных элементов ^{32}P и ^{14}C . IV Польско-Югославский симпозиум по применению радиоактивных изотопов и ионизирующих облучений в сельском хозяйстве, ветеринарии и лесоводстве, 4-5 июня 1971, Краков, Польша.
18. **RADENOVIĆ, Č. (1971):** Uloga pojedinih ćelijskih faza u formiranju bioelektričnih potencijala pri različitom jonskom sastavu spoljašnje i unutrašnje sredine u ćelijama Nitella. Doktorska disertacija, Fizička hemija, Prirodnomatematički fakultet, Univerzitet u Beogradu, str. 1-194.
19. **VUČINIĆ, Ž. and Č. RADENOVIĆ (1971):** Investigation of the nature of bioelectric potential in living plant cells: II Light induced changes of bioelectric potential of vacuole and cell wall. *Perod. biol.* 73 (2 A): p.16.

1972.

20. **ПЕНЧИЧ, М., Д. ЕЛЕНИЧ, Ч. РАДЕНОВИЧ, Л. ЗАРИЧ и Б. КЕРЕЧКИ (1972):** Изучение некоторых физиологических сторон явления «покраснения» растений кукурузы. *Сельскохозяйств. биология* 3: стр. 461-464.
21. **PENČIĆ, M., Č. RADENOVIĆ, M. SINJUHIN i M. VIDA KOVIĆ (1972):** Dijagnostika fiziološkog stanja biljke kukuruza elektro-fiziološkim metodama. Knjiga apstrakta, I Jugoslovenskog simpozijuma iz fiziologije biljaka, Novi Sad, str. 29.
22. **РАДЕНОВИЧ, Ч. (1972):** Биоэлектрические потенциалы фаз растительных клеток и их электрохимический анализ. Книга обзоров, IV Международный конгресс по биофизике, Москва, СССР, стр. 488.
23. **RADENOVIĆ, Č., PENČIĆ, M. (1972):** Izučavanje prirode bioelektričnih potencijala na živim biljnim ćelijama. III Bioelektrične karakteristike ćelijskih faza i membrana. Knjiga apstrakta, I Jugoslovenskog simpozijuma iz fiziologije biljaka, Novi Sad, Jugoslavija, str. 28.
24. **RADENOVIĆ, Č., M. PENČIĆ and M. VIDA KOVIĆ (1972):** Bioelectric potentials of maize roots. Book of Abstracts, IV International Congress on Biophysics, Moscow, USSR, pp. 368.
25. **RADENOVIĆ, Č., Ž. VUČINIĆ and S. PANTIĆ (1972):** Ionic activity of an external medium mixture and its influence upon the formation of

- bioelectric potential of cell wall of living plant cells. Book of Abstracts, IV International Congress on Biophysics, Moscow, USSR, pp. 263.
26. **ВОРОБЬЕВ, Л.Н., Ч. РАДЕНОВИЧ, Ю.П. ФЕДУЛОВ и Ю.А. ХИТРОВ (1972):** Растительная клетка как многофазовая биофизическая система. Книга обзоров, IV Международный конгресс по биофизике, Москва, СССР, стр. 422.
 27. **VOROBIEV, L.N., Č. RADENOVIC, N.P. ROGATIGH, Y.P. FEDULOV, Y.A. KHITROV i V.G. YASINOVSKY (1972):** Some electrochemical features of freshwater and marine algae. Book of Abstracts, IV International Congress on Biophysics, Moscow, USSR, pp. 262.
- 1973.**
28. **RADENOVIC, Č. i M. PENČIĆ (1973):** O biofizičkom pristupu izučavanja reakcija biljnih sistema pod dejstvom izmenjene sredine. U: Čovek i životna sredina. Knjiga radova, Naučnog skup, SANU, Beograd, Jugoslavija, str. 1-3.
 29. **RADENOVIC, Č., M. PENČIĆ and Ž. VUČINIĆ (1973):** The change of bioelectrical characteristics of the maize root depending on different models of the external medium. Book of Proceedings, VII EUCARPIA Congress, Zagreb, Book II: pp. 1-14.
 30. **VUČINIĆ, Ž., Z. DAMJANOVIĆ i Č. RADENOVIC (1973):** Promena kinetike oscilovanja bioelektrčnog potencijala kod biljnih ćelija iz familije *Characeae*. Arh. biol. nauka **25** (3-4): str. 25-26.
- 1974.**
31. **ХИТЛЯЕВ, Б.Н., С.Д. КИРЛЯН и Ч. РАДЕНОВИЧ (1974):** К биофизической технологии возделывания злаковых растений. В: Биофизика растений. Книга обзоров I Советского симпозиума по молекулярной и прикладной биофизике растений, Краснодар, СССР, стр. 242.
 32. **PENČIĆ, M., Č. RADENOVIC, Ž. VUČINIĆ, B. KEREČKI i M. JEREMIĆ (1974):** Proučavanje nekih aspekta fiziološkog stanja biljke kukuruza primenom biofizičkog metoda foto-indukovane bioluminescencije. Knjiga apstrakta, IV Kongresa biologa Jugoslavije, Sarajevo, Jugoslavija, str. 171.
 33. **RADENOVIC, Č. (1974):** Bioelektrične pojave biljnih sistema. Izdanje: „Nolit“, Beograd, str. 1-161.
 34. **RADENOVIC, Č. (1974):** Priroda bioelektričnih pojava u živim biljnim sistemima: I. Analiza bioelektrčnog potencijala faze i membrane. Knjiga apstrakta IV Kongresa biologa Jugoslavije, Sarajevo, Jugoslavija, str. 168.

35. RADENOVIC, Č., M. PENČIĆ i Ž. VUČINIĆ (1974): Bioelektrična aktivnost korena biljke kukuruza. Knjiga apstrakta sa IV Kongresa biologa Jugoslavije, Sarajevo, Jugoslavija, str. 167.
 36. RADENOVIC, Č., M. PENČIĆ and Ž. VUČINIĆ (1974): Investigation of the nature of bioelectric potentials of living plant cells: IV. Bioelectric potentials and the activity of K^+ and Cl^- ions in the cell wall. Period. biol. **76** (1): pp. 51.
 37. RADENOVIC, Č., L.N. VOROBIEV, M. PENČIĆ, Y.A. KHITHROV and Ž. VUČINIĆ (1974): Bioelectric properties of the *Nitella* cell wall. Studia biophysica **44** (1): pp. 57-65.
 38. RADENOVIC, Č., Ž. VUČINIĆ i M. PENČIĆ (1974): Izučavanje bioelektrnog potencijala korena biljke kukuruza pomoću novog elektro-fiziološkog metoda. U: Problemi ishrane kukuruza, str. 233-240.
 39. VUČINIĆ, Ž., Č. RADENOVIC, Z. DAMJANOVIĆ i M. PENČIĆ (1974): Priroda bioelektrčnih pojava u živim biljnim sistemima: II. Opšte karakteristike ritmičnog uspostavljanja bioelektrčnih potencijala. Knjiga apstrakta, IV Kongresa biologa Jugoslavije, Sarajevo, Jugoslavija, str. 169.
- 1975.
40. GRBOVIĆ, M., Č. RADENOVIC i Z. DAMJANOVIĆ (1975): Bioelektrčni potencijal korena *Lemna minor*. Acta bot. Croat., pp. 34.
 41. FIDLER, D., A. KALAUZI, Ž. VUČINIĆ and Č. RADENOVIC (1975): The phenomenon of delayed light emission from *Zea mays* and some aspects of its analysis. Period. biol. **77**: pp.152.
 42. FURTULA, V., Č. RADENOVIC and D. VESELINOVIĆ (1975): Potassium and ammonium selective electrodes and their application in determining the activity of ions in pure solutions and mixtures. Glas. Hem. druš. Beogr. **40** (1-2): pp.1955.
 43. JEREMIĆ, M., Ž. VUČINIĆ and Č. RADENOVIC (1975): Kinetic investigation of photosynthetic system in *Zea mays* with delayed light emission. Books of Abstracts, pp. 67, V International Congress on Biophysics, Copenhagen, Denmark.
 44. KHITROV, Y.A., Y.P. FEDULOV, E.B. MOTENENE, S.E. PLEHANOV, Č. RADENOVIC and L.N. VOROBIEV (1975): Control of passive and active ion transport in cells of *Charophyta*. Books of Abstracts, XII International Congress on Botany, Leningrad, USSR, pp. 448.
 45. PENČIĆ, M., M. JEREMIĆ, Č. RADENOVIC and Ž. VUČINIĆ (1975): Analysis of the kinetics of photo-induced bioluminescence of maize. Books of Abstracts, XII International Congress on Botany, Leningrad, USSR, pp. 410.

46. **PENČIĆ, M., Č. RADENOVIC and Ž. VUČINIĆ (1975):** Proučavanje fiziološkog aspekta otpornosti hibrida i linija kukuruza na visoke temperature metodom foto-indukovane bioluminiscencije. *Acta bot. Croat.*, str. 34.
47. **RADENOVIC, Č., M. JEREMIĆ, M. PENČIĆ, Ž. VUČINIĆ and R. STANOJLOVIĆ (1975):** Photo-induced bioluminescence - a method for the investigation of photosynthetic structures. *Period. biol.* 77: pp. 80-81.
48. **RADENOVIC, Č., B. JOVANIĆ and Ž. VUČINIĆ (1975):** Electrical characteristics of the primary root of *Zea mays*. II. Root transport capacity. *Period. biol.* 77: pp. 148.
49. **RADENOVIC, Č., V. KRSNIK, M. PENČIĆ i M. VESKOVIĆ (1975):** Teorija jonselektivnih elektroda i perspektiva njihove primene u izučavanju mineralne ishrane biljke kukuruza. *Zemlj. biljka* 24 (3): str. 199-205.
50. **RADENOVIC, Č., M. PENČIĆ i Ž. VUČINIĆ (1975):** Transportna sposobnost i bioelektrčna aktivnost kukuruza. *Acta bot. Croat.*, str. 34.
51. **RADENOVIC, Č., M. PENČIĆ i Ž. VUČINIĆ (1975):** Changes in ion transport capabilities of different sections of maize root. *Books of Abstracts, XII International Congress on Botany, Leningrad, USSR*, pp. 448.
52. **RADENOVIC, Č., M. PENČIĆ, Ž. VUČINIĆ and B. JOVANIĆ (1975):** Electrical characteristics of the primary root of *Zea mays*. I. Change in bioelectrical potential as a function of different chemical concentrations in the root, its location and length. *Period. biol.* 77: pp. 147.
53. **RADENOVIC, Č., B.N. TARUSOV, V.A. VESELOVSKIJ, M. PENČIĆ, V. MARENKOV, Ž. VUČINIĆ, R. STANOJLOVIĆ (1975):** Izučavanje fotoindukovane bioluminiscencije biljnih sistema pomoću novog biofizičkog metoda. *Knjiga apstrakta, VI Jugoslovenkog kongresa matematičara, fizičara i astronoma, Novi Sad, Jugoslavija*, str. 211.
54. **RADENOVIC, Č., L.N. VOROBIEV and D. RISTANOVIĆ (1975):** Distribution of K^+ , Na^+ and Cl^- activities in a living plant cell considered as a multiple phase system. *Books of Abstracts*, pp. 502, *V International Congress on Biophysics, Copenhagen, Denmark*.
55. **RADENOVIC, Č. i Ž. VUČINIĆ (1975):** Priroda bioelektrčnih pojava u živim biljnim sistemima. IV. Analiza oscilacije bioelektrčnih potencijala na membranama žive biljne ćelije. *Knjiga apstrakta, VI Jugoslovenkog kongresa matematičara, fizičara i astronoma, Novi Sad, Jugoslavija*, str. 210.
56. **VUČINIĆ, Ž. and Č. RADENOVIC (1975):** Electrical characteristics of the primary root of *Zea mays*. III. Biological aspects of the changes in the electrical root parameters. *Period. biol.* 77: pp. 149.
57. **VUČINIĆ, Ž., Č. RADENOVIC and Z. DAMJANOVIĆ (1975):** Oscillations of the bioelectric potential across the membranes of *Nitella* cells

- triggered by monovalent cations. Books of Abstracts, V International Congress on Biophysics, Copenhagen, Denmark, pp. 522.
58. VUČINIĆ, Ž., Č. RADENOVIĆ, Z. DAMJANOVIĆ and M. PENČIĆ (1975): Reverzibilnost oscilacije bioelektrčnog potencijala kod *Nitella* pod dejstvom jona Li. Acta. bot. Croat., pp. 34.
 59. VUČINIĆ, Ž., Č. RADENOVIĆ, Z. DAMJANOVIĆ and M. PENČIĆ (1975): The nature of bioelectric phenomena in living plant systems. III Rhythmical formation of membrane bioelectric potential. Period. biol. 77 (1): pp. 84.
- 1976.
60. FIDLER, D., M. PENČIĆ, M. LIVADA and Č. RADENOVIĆ (1976): The dynamics of transient states of delayed light emission and its relation to photosynthesis reactions. Period. biol. 78 (2): pp. 181.
 61. GRBOVIĆ, M., B. JOVANIĆ and Č. RADENOVIĆ (1976): Bioelectric potential and ion transport in the root of *Zea mays*. Period. biol. 78 (2): pp. 175.
 62. KRSNIK-FURTULA, V., Č., RADENOVIĆ and M. PENČIĆ (1976): Controlled uptake of NO_3^- in the system nutritive solution - root of *Zea mays* by ion-selective electrode analysis. Period. biol. 78 (2): pp. 174.
 63. POPOVIĆ, D. i Č. RADENOVIĆ (1976): Analiza promene jonske struje na membrani ćelije *Nitella* primenom metode nametnute voltaže. Knjiga apstrakta, VII Jugoslovenskog simpozijuma iz biofizike, 11-13 novembra 1976, Bled, Jugoslavija.
 64. RADENOVIĆ, Č. (1976): Neki primeri preliminarnog ispitivanja dejstva jona litijuma na biljne objekte. Knjiga apstrakta, VII Jugoslovenskog simpozijuma iz biofizike, 11-13 novembra 1976, Bled, Jugoslavija.
 65. RADENOVIĆ, Č., D. FIDLER, M. JEREMIĆ and M. PENČIĆ (1976): The investigation of some transient states of delayed light emission and their analysis. VII International Congress on Photobiology, August 29-September 3, 1976, Rome, Italy.
 66. RADENOVIĆ, Č., B. JOVANIĆ and M. PENČIĆ (1976): The Electrochemical aspect of ion transport research in the primary root maize. Books of Abstracts, I: pp. 170-179. VIII International Congress on Mineral Fertilizers, Moscow, USSR.
 67. RADENOVIĆ, Č., V. KRSNIK-FURTULA, M. VESKOVIĆ, M. SJAUS and R. JOVANOVIĆ (1976): Maize root system ion absorption from simple and optimal nutritive media controlled by the ion-selective electrode analysis. Books of Abstracts, VIII International Congress on Mineral Fertilizers, Moscow, USSR, IV: pp. 133-143.

68. RADENOVIĆ, Č., D. POPOVIĆ and D. FIDLER (1976): A study of the nature of bioelectric potential of living plant cells: V. Analysis of bioelectric potentials in cells of *Nitella* as a multiphasesystem. *Period. biol.* **78** (2): pp. 174.
69. RADENOVIĆ, Č. and Ž. VUČINIĆ (1976): Simultaneous measurement of the bioelectric Potential of the cell wall and the vacuoles during the oscillatory response to the *Nitella* cell. *Physiol. Plant.* **37** (3): pp. 207-212.
70. VUČINIĆ, Ž., RADENOVIĆ, Č. (1976): Membrane potential oscillations caused by the lithium ion. *Period. biol.* **78** (2): pp. 156.
- 1977.
71. GRBOVIĆ, M., Ž. VUČINIĆ and Č. RADENOVIĆ (1977): Examples of excitability phenomena in plants. *Biol. vestn.* **25** (2): pp. 172-173.
72. KRSNIK-FURTULA, V., Č. RADENOVIĆ and M. PENČIĆ (1977): Determination of optimum concentrations of mineral elements for the growth of the *Zea mays* plant. I. Study of potassium uptake from nutritive solution by ion selective analysis. *Biol. vestn.* **25** (2): pp. 181-182.
73. KRSNIK-FURTULA, V., Č. RADENOVIĆ i D. VESELINOVIĆ (1977): Ispitivanje hranljivog rastvora za gajenje biljke *Zea mays* L. jon selektivnim elektrodama. *Glas. Hem. druš. Beogr.* **42** (1-2): str. 173.
74. PENČIĆ, M., B. KEREČKI, LJ. ZARIĆ, Ž. VUČINIĆ, D. JELENIĆ, V. HADŽITAŠKOVIĆ ŠUKALOVIĆ and Č. RADENOVIĆ, (1977): Study of the physio-logical basic of cold tolerance of the maize plant. *Biol. vestn.* **25** (2): pp. 187.
75. RADENOVIĆ, Č., D. FIDLER, M. LIVADA, Ž. VUČINIĆ and M. PENČIĆ (1977): Decomposition of delayed light emission curve an intact maize (*Zea mays* L.) leaf. - IV International Congress on Photosynthesis, 4-9 September 1977, Reading, U.K.
76. RADENOVIĆ, Č., M. PENČIĆ and Ž. VUČINIĆ (1977): Current topics in plant electrophysiology. *Biol. vestn.* **25** (2): pp. 192.
77. RADENOVIĆ, Č., Ž. VUČINIĆ and Z. DAMJANOVIĆ (1977): Oscillations of the Bioelectric Potential across the Membranes of *Nitella* Triggered by Monovalent Cations. In: *Electrical Phenomena at the Biological Membrane Level*, E. Roux, ed., Elsevir Sci. Pub. Co., Amsterdam, pp. 25-32.
78. RADENOVIĆ, Č., Ž. VUČINIĆ and M. PENČIĆ (1977): Study of bioelectrical potential on the primary root of maize (*Zea mays* L). *Studia biophysica* **65** (1): pp. 23-34.
79. RATKOVIĆ-SJAUŠ, M., V. KRSNIK-FURTULA and Č. RADENOVIĆ (1977): Determination of optimum concentrations of mineral elements

- for growth of the *Zea mays* plant: II Study of nitrate uptake from the nutrient solution by ion-selective electrode analysis. *Biol. vestn.* **25** (2): pp. 193.
80. **RATKOVIĆ-SJAUŠ, M., Č. RADENOVIĆ i M. ŠUŠIĆ (1977):** Ispitivanje dinamike usvajanja kalcijumovih i magnezijumovih jona u sistemu: hranjivi rastvor - koren biljke *Zea mays* jon selektivnim elektrodama. *Glas. Hem. druš. Beogr.* **42** (1-2): str. 173.
 81. **VUČINIĆ, Ž., Č. RADENOVIĆ and M. PENČIĆ (1977):** Delayed light emission of maize (*Zea mays* L.) leaf and its temperature dependence. *Biol. vestn.* **25** (2): pp. 201.
 82. **VUČINIĆ, Ž., Č. RADENOVIĆ and M. PENČIĆ (1977):** The temperature dependence of the millisecond component of delayed light emission from an intact maize (*Zea mays* L.) leaf. IV International Congress of Photosynthesis, 4-9 September 1977, Reading, U.K.
- 1978.**
83. **FIDLER, D. and Č. RADENOVIĆ (1978):** Computer simulation of the transient state of delayed light emission. *Period. biol.* **80**: pp. 84.
 84. **JOVANIĆ, B., B. POTKONJAK and Č. RADENOVIĆ (1978):** Electric characteristics of bioelectric potential depending on the concentration of monovalent cations and some metabolic inhibitors. *Period. biol.* **80**: pp. 87.
 85. **POPOVIĆ, D. and Č. RADENOVIĆ (1978):** Influence of the chloride ion on the current - voltage characteristics of the plant cell membrane. *Period. biol.* **80**: 96.
 86. **RADENOVIĆ, Č. (1978):** Change of ion gradients of the membrane and their bioenergetic significance. *Period. biol.* **80**: pp. 97.
 87. **РАДЕНОВИЧ, Ч. и В. ФУРТУЛА (1978):** Обмен ионов между корневой системой кукурузы и питательным раствором. *Физиология и биохимия культурных растений* **11** (3): стр. 218-224.
 88. **RADENOVIĆ, Č., M. PENČIĆ and D. FIDLER (1978):** A study of the biophysical basis for the resistance of the photosynthesis apparatus of the *Zea mays* leaf to critical temperatures. *Period. biol.* **80**: pp. 97.
 89. **RADENOVIĆ, Č., M. PENČIĆ and Ž. VUČINIĆ (1978):** Change of ion gradients in experimental models of plant origin - transport control. International Meeting at Edinburgh, 10-13 July 1978, Edinburgh, U.K.
 90. **VUČINIĆ, Ž., Č. RADENOVIĆ and Z. DAMJANOVIĆ (1978):** Oscillations of the vacuolar Potential in *Nitella*. *Physiol. Plantarum* **44** (3): pp. 181-186.
- 1979.**
91. **FURTULA, V., K. KONSTANTINOV and Č. RADENOVIĆ (1979):** A study of plasma membrane isolated from primary maize roots. *Period. biol.* **81** (4): pp. 654.

92. GRBOVIĆ, M., Č. RADENOVIĆ and Z. DAMJANOVIĆ (1979): Bioelectric potential oscillations in higher plants. *Period. biol.* **81** (4): pp. 38.
93. GRBOVIĆ, M., Č. RADENOVIĆ and Z. DAMJANOVIĆ (1979): Bioelectric investigations of the root of *Lemna minor* L. *Period. biol.* **81** (4): pp. 39.
94. JEREMIĆ, M., Č. RADENOVIĆ, D. FIDLER, Ž. VUČINIĆ and M. LIVADA (1979): The nature of resolved components of delayed light emission from the intact leaf of *Zea mays* L. II. Influence of temperature. *Period. biol.* **81** (1): pp. 40.
95. JOVANOVIĆ, R., Č. RADENOVIĆ and M. VESKOVIĆ (1979): The method of ion-selective electrodes in studies of optimum fertilizer application in maize. Symposium on Water and Fertilizer Use for Food Production in Arid and Semiarid Zones. November 26th - December 1st, 1979, Garyonis University, Benghazi.
96. KEREČKI, B., K. ROSIĆ, Č. RADENOVIĆ, LJ. ZARIĆ and M. IVANOVIĆ (1979): Utilizing various methods of studying selected corn resistance to drought and high temperatures. X Meeting of EUCARPIA Maize and Sorghum Section, September 17-22, 1979, Varna, Bulgaria, pp. 225-229.
97. POPOVIĆ, D. and Č. RADENOVIĆ (1979): Influence of pH on the resting membrane potential and current. Voltage characteristics of the plant cell membrane. *Period. biol.* **81** (1): pp. 46.
98. POPOVIĆ, D. and Č. RADENOVIĆ (1979): Influence of 2,4-dinitrophenol on the resting membrane potential and the current-voltage characteristics of the plant cell membrane. *Period. biol.* **81** (4): pp. 662.
99. POPOVIĆ, D., Č. RADENOVIĆ and Z. DAMJANOVIĆ (1979): Investigation of the nature of bioelectric potentials on the plant cell *in vivo*. VI. Electric parameters of the membrane in the resting and excited state determined by the voltage clamp method. Book of Proceedings, Faculty of Agriculture, University of Sarajevo, XXVII (31): pp. 5.
100. POTKONJAK, B., B. JOVANIĆ and Č. RADENOVIĆ (1979): Electric characteristic of the primary root of *Zea mays*. V. Effect of 2, 4-Dinitrophenol on the bioelectric potential. *Period. biol.* **81** (4): pp. 46.
101. POTKONJAK, B., Č. RADENOVIĆ, Ž. VUČINIĆ and M. PENČIĆ (1979): Bioelectric effects on the primary root segment of *Zea mays* L. Book of Proceedings, Faculty of Agriculture, University of Sarajevo, XXVII (31): pp. 9.
102. RADENOVIĆ, Č. (1979): Molecular and ionic mechanisms of membrane processes responsible for bioelectric potential oscillations. *Period. biol.* **81** (1): pp. 46.

103. RADENOVIC, Č., A. KALAUZI, M. JEREMIĆ, D. FIDLER, M. LIVADA and M. PENČIĆ (1979): The nature of resolved components of delayed light emission from the intact leaf of *Zea mays* L. I. Excitation, characterization and mechanism of phenomenon. Period. biol. **81** (1): pp. 47.
 104. RADENOVIC, Č. and M. PENČIĆ (1979): Investigation of maize plant resistance to high temperatures using the delayed light emission technique. Book of Proceedings, Faculty of Agriculture, University of Sarajevo, XXVII (31): pp. 8.
 105. RADENOVIC, Č., M. PENČIĆ, B. KEREČKI and A. FILIPOVIĆ (1979): A study of ultraweak illumination on the plant root tissue of *Zea mays* L. Book of Proceedings, Faculty of Agriculture, University of Sarajevo, XXVII (31): pp. 7.
 106. RADENOVIC, Č., S. RATKOVIĆ, Ž. VUČINIĆ, B. POTKONJAK and G. BAČIĆ (1979): Bioelectrochemical studies of ionic influence on transport characteristics of primary root of *Zea mays*. V International Symposium on Bioelectrochemistry and Bioenergetics, Septembar 3-9, 1979, Weimar, Germany.
 107. RADENOVIC, Č., Ž. VUČINIĆ, D. FIDLER and M. LIVADA (1979): Fluctuations and oscillations of the steady state level of delayed emission from a maize leaf. Period. biol. **81** (4): pp. 662.
 108. VUČIĆ, M., V. VUČELIĆ, Č. RADENOVIC and D. VUČELIĆ (1979): Temperature dependence of bioelectric potentials and degradation of *Nitella musronata*. Period. biol. **81** (1): pp. 50.
 109. VUČINIĆ, Ž., Č. RADENOVIC, Z. DAMJANOVIĆ, M. PENČIĆ and M. GRBOVIĆ (1979): Membrane bioelectric potential oscillations in individual living plant cells. **81** (1): pp. 51.
- 1980.
110. FURTULA, V. i Č. RADENOVIC (1980): Izučavanje dinamike usvajanja jona korenovim sistemom biljke kukuruza metodom jon-selektivnih elektroda. Zemlj. biljka **29** (1): str. 9-19.
 111. JOVANIĆ, B. and Č. RADENOVIC (1980): Contribution to the investigations of the transport ability and the bioelectrical characteristic of the primary root of *Zea mays* of different genotypes. Book of Abstracts, III Balkan Biochemical and Biophysical Days, May 22-24, 1980, Belgrade, Yugoslavia, pp. 14.
 112. KONSTANTINOV, K., V. FURTULA, M. DENIĆ i Č. RADENOVIC (1980): Neke biohemijske karakteristike plazma membrane u primarnom korenu kukuruza. II Kongres Saveza biohemijskih društava Jugoslavije, 22-24 maja 1980, Beograd, Jugoslavija, S-304.

113. KONSTANTINOV, K., V. FURTULA, M. DENIĆ and Č. RADENOVIĆ (1980): Plasma membrane characteristics in primary roots of some genotypes of maize. XII FEBS Meeting, August 24-29, 1980, Jerusalem, Israel, S1-P54.
114. RADENOVIĆ, Č. (1980): Oscilatorni karakter transporta jona kroz ćelijsku membranu i pojava membranskih oscilacija bioelektrčnih potencijala. Knjiga izvoda, II: str.70. VII Kongres matematičara, fizičara i astronama Jugoslavije, 6-11 oktobra 1980, Bečići, Jugoslavija,
115. RADENOVIĆ, Č. (1980): Ritmični bioelektrčni signali kod biljaka. Knjiga referata učesnika naučnog skupa na temu: Multidisciplinarne nauke i njihova uloga u naučno-tehničkom progresu, 8-11 decembra 1980, Beograd, Jugoslavija, str. 13.
116. РАДЕНОВИЧ, Ч. и З. ДАМЬЯНОВИЧ (1980): Изучение влияния рН среды и различных концентраций нитрифенола на электрические характеристики мембран растительных клеток, Пушино, СССР, стр. 121-122.
117. RADENOVIĆ, Č. i D. FIDLER (1980): Indukcioni režim bioluminiscencije intaktnog lista i njegova veza sa funkcionisanjem fotosintetizujuće membrane. Knjiga izvoda, VII Kongres matematičara, fizičara i astronama Jugoslavije, II: str. 70-71.
118. РАДЕНОВИЧ, Ч., Д. ФИДЛЕР, Ж. ВУЧИНИЧ, М. ПЕНЧИЧ и М. ЕРЕМИЧ (1980): Исследование переходных режимов фотоиндукционной биолуминесценции на интактном листе *Zea mays* L. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, Пушино, СССР, стр. 149-150.
119. RADENOVIĆ, Č., M. GRBOVIĆ, Ž. VUČINIĆ and Z. DAMJANOVIĆ (1980): A Report on Excitability Phenomena of Intact Roots Registered with Microelectrodes. In: Plant Membrane Transport Current Conceptual Issues, ed. R. M. Spanswick, W. J. Lucas, J. Dainty, Elsevier/North-Holland Biomedical Press, Amsterdam, pp. 617-618.
120. РАДЕНОВИЧ, Ч., М. ЕРЕМИЧ, М. ПЕНЧИЧ, Ж. ВУЧИНИЧ, Д. ЛИВАДА, Д. ФИДЛЕР и А. КАЛАУЗИ (1980): Действие физических факторов на фотоиндукционную биолуминесценцию неповрежденного листа кукурузы. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, Пушино, СССР, стр. 155-156.
121. RADENOVIĆ, Č. and D. POPOVIĆ (1980): Investigation of the nature of bioelectric potential on the plant cell *in vivo*: VII. Accumulation of K, Na, Cl ions in the cell phases and the selectivity coefficients of the cell membranes. Book of Abstracts, III Balkan Biochemical and Biophysical Days, May 22-24, 1980, Belgrade, Yugoslavia, pp.13.

122. **RADENOVIĆ, Č., D. POPOVIĆ, D. FIDLER and S. RATKOVIĆ (1980):** Bioelectro-chemical investigations of the plant cell in vivo as a multiphase system. Book of Proceedings, 31st Meeting International Society of Electrochemistry, September 22-26, 1980, Venice, Italy, 1: pp. 413-415.
 123. **RADENOVIĆ, Č., S. RATKOVIĆ, Ž. VUČINIĆ, B. POTKONJAK and G. BAČIĆ (1980):** Bioelectrochemical studies of ionic influence on transport characteristics of primary root of *Zea mays*. Bioelectrochemistry and Bio-energetics VII: pp. 345-352.
 124. **РАДЕНОВИЧ, Ч., Ж., ВУЧИНИЧ и М. ГРБОВИЧ (1980):** Изучение мембранных осцилляций и биоэлектрических потенциалов на растительных клетках и тканях. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, Пущино, СССР, стр. 123-124.
- 1981.
125. **DENIĆ, M., K. KONSTANTINOV, Č. RADENOVIĆ and V. FURTULA (1981):** A study of the amino acid composition of proton fraction in plasma membranes from primary maize roots. *Studia biophysica* **83** (3): pp. 173-180.
 126. **DENIĆ, M., V. POPOVIĆ, K. KONSTANTINOV, V. FURTULA and Č. RADENOVIĆ (1981):** Influence of chlorate ions on the protein complex of plasma membranes from primary maize roots. Book of Abstracts, VII International Biophysics Congress and III Pan American Biochemistry Congress, August 23-28, 1981, Mexico City, Mexico, pp. 91.
 127. **FIDLER, D. i Č. RADENOVIĆ (1981):** Matematički model mehaničkih naprezanja stabla biljke kukuruza (*Zea mays* L.). Knjiga izvoda, XII Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 11-14 oktobra 1981, Donji Milanovac, Jugoslavija, str. 117.
 128. **FURTULA, V., T. ČERANIĆ i Č. RADENOVIĆ (1981):** Uticaj temperature na plazma membrane izolovane iz primarnog korena kukuruza (*Zea mays* L.). Knjiga izvoda, XII Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 11-14 oktobra 1981, Donji Milanovac, Jugoslavija, str. 51.
 129. **KONSTANTINOV, K., Č., RADENOVIĆ and M. DENIĆ (1981):** Effect of exogenous factors on structure and function of plasma membranes in primary roots of maize. Book of Proceedings, Meeting on Molecular Organization and Mechanisms of Membrane Function, September 14-16, 1981, Smolenice Castle, Czechoslovakia, pp. 41.
 130. **RADENOVIĆ, Č. (1981):** Ionic processes and their relationship to membrane potential oscillations. Book of Proceedings, Meeting on

- Molecular Organization and Mechanisms of Membrane Function, September 14-16, 1981, Smolenice Castle, Czechoslovakia, pp. 43.
131. **RADENOVIĆ, Č., Z. DAMJANOVIĆ, D. POPOVIĆ i DJ. POLIĆ (1981):** Neka komparativna proučavanja transportnih funkcija membrana i faza biljne ćelije. Knjiga izvoda, XII Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 11-14 oktobra 1981, Donji Milanovac, Jugoslavija, str. 51.
 132. **RADENOVIĆ, Č., M. PENČIĆ, Ž. VUČINIĆ, B. KEREČKI i LJ. ZARIĆ (1981):** Prilog proučavanju biofizičke osnove otpornosti biljke kukuruza na visoke temperature. Knjiga izvoda, XII Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 11-14 oktobra 1981, Donji Milanovac, Jugoslavija, str. 100.
 133. **RADENOVIĆ, Č., Ž. VUČINIĆ, D. FIDLER and M. PENČIĆ (1981):** Contribution to the study of delayed light emission rhythms in the maize leaf (*Zea mays* L). *Studia biophysica* **86** (2): pp. 143-147.
 134. **ŠATARIĆ, I., LJ. ZARIĆ, M. VUKOVIĆ, B. KEREČKI, N. PEŠEV and Č. RADENOVIĆ (1981):** Investigation of resistance to low temperature of inbred lines and maize hybrids FAO maturity group 100-200. Book of Proceedings, IX Meeting of EUCARPIA, Maize and Sorghum Section, pp. 14-22.
 135. **VUČINIĆ, Ž., G. NEŠIĆ i Č. RADENOVIĆ (1981):** Dejstvo temperature na fotosintetski proces. II Foto indukovana bioluminiscencija kao in situ metod za praćenje promena u fluidnosti tilakoidnih membrana. Knjiga izvoda, XII Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 11-14 oktobra 1981, Donji Milanovac, Jugoslavija, str. 101.
 136. **ВУЧЕЛИЧ, Д., Р. СРЕИЧ и Ч. РАДЕНОВИЧ (1981):** Фазы, фазовые переходы и диффузионные барьеры в живой растительной клетке. Книга отчетов по проблемам исследований в области биологической физики, Пущино, СССР, стр. 24-25.

1982.

137. **FIDLER, D., Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1982):** A mathematical model of induction transports of delayed light emission. *Period. biol.* **82**.
138. **FURTULA, V., K. SUBOTA, T. ČERANIĆ and Č. RADENOVIĆ (1982):** Investigation of the establishment of bioelectric potential in the intact primary root of the maize plant. *Period. biol.* **82**.
139. **KONSTANTINOV, K., V. LAZIĆ, V. FURTULA, M. DENIĆ and Č. RADENOVIĆ (1982):** Influence of chlorate ions on some characteristics of maize seedlings with different protein content. Book of Proceedings, I International Symposium on Genetic Specificity of Mineral

- Nutrition of Plants, August 31-01 September, 1982, Belgrade, Yugoslavia, pp. 205-208.
140. **RADENOVIĆ, Č. (1982):** Ritmični bioelektrični signali kod biljaka. U: Multidisciplinarne nauke i njihova uloga u naučno-tehničkom progresu, izd. Centar za multidisciplinarne studije, Beograd, str. 89-103.
 141. **RADENOVIĆ, Č., D. FIDLER, B. KEREČKI, K. ROSIĆ i M. IVANOVIĆ (1982):** Bioluminescentni odgovor lista kukuruza na delovanje visokih temperatura i suše. Knjiga izvoda, VI Kongresa biologa Jugoslavije, 7-11 septembra 1982, Novi Sad, Jugoslavija, E 14.
 142. **РАДЕНОВИЧ, Ч. и В. ФУРТУЛА (1982):** Изучение структуры, энзимной и транспортной характеристик плазмы мембран у высших растений. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, Пушино, СССР, стр. 5-6.
 143. **RADENOVIĆ, Č., D. FIDLER i M. LIVADA (1982):** Temperaturna zavisnost razloženih komponenata fotoindukovane bioluminiscencije. Knjiga izvoda, XIII Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 21-24 septambar 1982, Portorož, Jugoslavija, str. 77.
 144. **RADENOVIĆ, Č., D. POPOVIĆ, M. GRBOVIĆ, B. JOVANIĆ and Ž. VUČINIĆ (1982):** Effects of 2,4-dinitrophenol on the bioelectric potentials of plants. Period. biologica, 82.
 145. **RADENOVIĆ, Č. and S. RATKOVIĆ (1982):** Dependence of ions, Water and bioelectric activity in the plant cell and tissue. Studia biophysica 91 (1): pp. 71-74.
 146. **RADENOVIĆ, Č., Y.M. STOLOVITSKY, D. FIDLER, L.M. SHUBIN and M. PENČIĆ (1982):** An analysis of the induction transport of delayed light emission. Book of Abstracts, V International Congress on Photosynthesis, September 7-13, 1982, Halkidiki, Greece, pp. 458.
 147. **RATKOVIĆ, S., G. BAČIĆ, Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1982):** Water in plants: a review of some recent NMR studies concerning the state and transport of water in leaf, root and seed. Studia biophysica 91 (1): pp. 9-18.
 148. **VUČINIĆ, Ž., G. NEŠIĆ and Č. RADENOVIĆ (1982):** Studies of the effect of fusicoccin, kinetic and abscisic acid on delayed fluorescence of maize leaves. Period. biol. 82.
 149. **VUČINIĆ, Ž., G. NEŠIĆ and Č. RADENOVIĆ (1982):** Delayed fluorescence as an in situ probe of fluidity change in maize photosynthetic membranes. Period. biol. 84 (2): pp. 223-226.
 150. **ВУЧИНИЧ, Ж., Г. НЕШИЧ и Ч. РАДЕНОВИЧ (1982):** Фотоиндукционная биолуминесценция как *in situ* метод для наблюдения

за изменением текучести тилакоидных мембран. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ, Пущино, СССР, стр. 3.

1983.

151. FIDLER, D. and Č. RADENOVIĆ (1983): Computer simulation of mechanical strains in the maize stalk (*Zea mays* L.). Book of Abstracts, 5th Balkan Biochemical and Biophysical Days, May 11-13, 1983, Thessaloniki, Greece, pp. 29.
152. FURTULA, V., G. MILJEVIĆ, T. ĆERANIĆ and Č. RADENOVIĆ (1983): Some characteristic of a plasma membrane bound adenosine triphosphatase from *Zea mays* roots. Book of Abstracts, XIV Yugoslav Symposium on Biophysics, September 29 - October 1, 1983, Opatija, Yugoslavia, pp. 19.
153. FURTULA, V. and Č. RADENOVIĆ (1983): Determination of the activation energy of plasma - membranes isolated from primary roots of a few maize inbred lines. Book of Abstracts, 5th Balkan Biochemical and Biophysical Days, May 11-13, 1983, Thessaloniki, Greece, pp. 34.
154. JEREMIĆ, M., S. ŠTRBAC, Ž. VUČINIĆ, D. FIDLER i Č. RADENOVIĆ (1983): Kinetički procesi ultra-slabog svetljenja na biljnom tkivu. Knjiga izvoda, XIV Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 29. septembar - 1. oktobar 1983, Opatija, Jugoslavija, str. 22.
155. KONSTANTINOV, K., V. LAZIĆ, M. DENIĆ, Č. RADENOVIĆ and V. FURTULA (1983): Influence of Chlorate Ions on some Characteristics of Maize Seedlings with Different Protein Content. In: Genetic Aspect of Plant Nutrition, ed. Martinus Nijhoff/Dr. W. Junk Publishers, The Hague/Boston/Lancaster (M.R. Sarić, B.C. Loughaman, editors), pp. 251-254.
156. MILJEVIĆ, G., V. FURTULA, N. DOGOVIĆ, M. GAŠIĆ i Č. RADENOVIĆ (1983): Lipidni sastav plazma membrana primarnog korena kukuruza. Knjiga izvoda, VI Simpozijum jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 30. maj - 4. juni 1983, Novi Sad, Jugoslavija, str. 119.
157. RADENOVIĆ, Č. (1983): Prilog hipotezi o oscilatornom transportu materije. Knjiga izvoda, VI Simpozijum jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 30. maj - 4. juni 1983, Novi Sad, Jugoslavija, str. 31.
158. ŠTRBAC, S., M. JEREMIĆ, Ž. VUČINIĆ i Č. RADENOVIĆ (1983): Ispitivanje uticaja H_2O_2 i $KMnO_4$ na ultra-slabo svetljenje korena kukuruza. Glas. Hem. društva Beograd, 48 (1-2): str. 74.
159. ŠTRBAC, S., Ž. VUČINIĆ, Č. RADENOVIĆ, M. JEREMIĆ i M. PENČIĆ (1983): Analiza ultraslabog svetljenja korena kukuruza izazvanog vodonik peroksidom, kalijum permanganatom i askorbinskom

- kiselinom. Knjiga izvoda, VI Simpozijum jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 30 maj - 4 jun 1983, Novi Sad, Jugoslavija, str. 98.
160. **VULETIĆ, M., Č. RADENOVIC i Ž. VUČINIĆ (1983):** Uticaj jona vodonika i kalcijuma na membranski potencijal biljne ćelije. Knjiga izvoda, VI Simpozijum jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 30. maj - 4. jun 1983, Novi Sad, Jugoslavija, str. 35.
 161. **VULETIĆ, M., Ž. VULINIĆ i Č. RADENOVIC (1983):** Elektrogena protonska pumpa kod ćelija *Nitella* i njena regulacija kalcijumom. Knjiga izvoda, XIV Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 29. septembar - 1. oktobar 1983, Opatija, Jugoslavija, str. 52.
- 1984.**
162. **FURTULA, V., R. NIKETIĆ and Č. RADENOVIC (1984):** Chemical equilibrium in metal activated enzyme systems kinetic study of the ATP-ase activity. Book of Abstracts, 15th Yugoslav Symposium on Biophysics, November 5-8, 1984, Belgrade, Yugoslavia, pp. 45.
 163. **FURTULA, V., Č. RADENOVIC and Ž. VUČINIĆ (1984):** Thermal behavior of plasma membranes isolated from maize roots. Book of Abstracts, 16th Meeting of the Federation of European Biochemical Societies, June 25-30, 1984, Moscow, USSR, pp. 352.
 164. **JEREMIĆ, M., Ž. VUČINIĆ, Č. RADENOVIC, D. FIDLER and M. ŠTRBAC (1984):** Kinetic study of ultra-weak light emission from plant tissue. Book of Abstracts, 8th International Biophysics Congress, 29 July - 4 August, 1984, Bristol, United Kingdom, pp. 219.
 165. **КЕРЕЧКИ, Б., С. РАТКОВИЧ и Ч. РАДЕНОВИЧ (1984):** Изучение состояния воды в семенах методом NMR спектроскопии. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, Пушино, СССР, стр. 318.
 166. **КЕРЕЧКИ, Б., С. РАТКОВИЧ и Ч. РАДЕНОВИЧ (1984):** Состояние воды в семенах кукурузы. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, Пушино, СССР, стр. 318-319.
 167. **LAZIĆ, V., V. FURTULA, M. DENIĆ and Č. RADENOVIC (1984):** Influence of aluminium on primary maize roots. Book of Abstracts, 8th International Biophysics Congress, 29 July - 4 August, 1984, Bristol, United Kingdom, pp. 239.
 168. **RADENOVIC, Č. (1984):** Oscillation of membrane potential. Book of Abstracts, 15th Yugoslav Symposium on Biophysics, November 5-8, 1984, Belgrade, Yugoslavia, pp. 159.
 169. **РАДЕНОВИЧ, Ч. и В. ФУРТУЛА (1984):** Выделение биологических мембран, пригодных для исследований, проведение транс-

- портных и энзиматических исследований, разделение компонентов мембран. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, Пушино, СССР, стр. 131-132.
170. **RADENOVIĆ, Č., V. FURTULA, V. LAZIĆ and G. MILJEVIĆ (1984):** Lipid and protein composition of plasma membranes of the primary maize root. Book of Abstracts, 16th Meeting of the Federation of European Biochemical Societies, June 25-30 1984, Moscow, USSR, pp. 350.
 171. **RADENOVIĆ, Č., Ž. VUČINIĆ, M. JEREMIĆ, D. FIDLER and D. MARKOVIĆ (1984):** Study of temoral function of delayed light emission a method for monitoring of transient processes in photosystem II. Book of Abstracts, 15th Yugoslav Symposium on Biophysics, November 5-8, 1984, Belgrade, Yugoslavia, pp. 113.
 172. **VULETIĆ, M., P. ANĐUS, Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1984):** Excitability and the electrogenic pump in *Nitella*. Book of Abstracts, 15th Yugoslav Symposium on Biophysics, November 5-8, 1984, Belgrade, Yugoslavia, pp. 151.
- 1985.**
173. **ANĐUS, P., Č. RADENOVIĆ and D. VUČELIĆ (1985):** Temperature function of the membrane potential in giant algal cells. Period. biol. **87** (2): pp. 187-190.
 174. **FURTULA, V., Ž. VUČINIĆ i Č. RADENOVIĆ (1985):** Temperatura zavisnost aktivnosti enzima K-Mg ATP-aze na plazma-membranama izolovanim iz primarnog korena kukuruza (*Zea mays* L). Knjiga izvoda, VII Simpozijum jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 3-8. juni 1985, Arandjelovac, Jugoslavija, str. 68.
 175. **МАРКОВИЧ, Д., Ч. РАДЕНОВИЧ и М. ЕРЕМИЧ (1985):** Температурная зависимость фотоиндуцированной биолюминесценции сегмента листа кукурузы. Научная конференция странчленов СЕВ и СФРЮ по проблеме «Исследования в области биологической физики», в направлении: Биофизические основы действия физических факторов на биологические системы, 1-5. октября 1985, Риека-Опатия, Югославия, стр. 14.
 176. **РАДЕНОВИЧ, Ч. (1985):** Ритмические электрические сигналы у растений. Физиология и биохимия культурных растений, **17**, стр.523-529.
 177. **RADENOVIĆ, Č. (1985):** Karakteristike nekih klasa oscilacije membranskog potencijala. Zb. rad., IX jugoslovenskog simpozijuma o elektrohemiji, Dubrovnik, Jugoslavija, izd. Srpsko hemijsko društvo, str. 78-81.
 178. **RADENOVIĆ, Č. (1985):** Biofizičko proučavanje ćelijskih membrana biljnog porekla. Knjiga izvoda, VIII Kongres matematičara, fizičara i

- astronoma Jugoslavije, 23-27. septembra 1985, Priština, Jugoslavija, str. 245.
179. **RADENOVIĆ, Č. (1985):** Transport processes in injured plant cell membranes. Book of Abstracts, Conference on the Research Programme of the CMEA Countries and SFRY (III. Direction) and Symposium on Molecular Organization and Mechanisms of Membrane Function, December 2-6, 1985, Eisenach, Germany, pp. 43.
 180. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, D. FIDLER, D. MARKOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1985):** Delayed fluorescence inuction and preceeding darkness. *Period. biol.* **87** (2): 304-306.
 181. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, D. MARKOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1985):** Promena aktivacione energije - mera otpornosti fotosintetskog aparata kukuruza prema temperaturi. Knjiga izvoda, VII Simpozijum Jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 3-8 juni 1985, Arandjelovac, Jugoslavija, str. 30.
 182. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, Ž. VUČINIĆ and D. MARKOVIĆ (1985):** Proučavanje temperaturne zavisnosti fotoindukovane bioluminescencije. Knjiga izvoda, 27. Savetovanje hemičara SR Srbije, 17-19 januar 1985, Beograd, Jugoslavija, str. 94.
 183. **RADENOVIĆ, Č. i B. JOVANIĆ (1985):** Biopotencijal i georeakcija primarnog korena *Zea mays* L. Knjiga izvoda, VII Simpozijum Jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 3-8 juni 1985, Arandjelovac, Jugoslavija, str. 93.
 184. **RADENOVIĆ, Č., D. MARKOVIĆ, M. JEREMIĆ i Ž. VUČINIĆ (1985):** Reverzibilno i ireverzibilno dejstvo temperature na foto-indukovanu bioluminescenciju. Knjiga izvoda, XVI Jugoslovenski simpozijum iz biofizike, 9-12. oktobra 1985, Kranjska Gora, Jugoslavija, str. 86.
 185. **RADENOVIĆ, Č. and Ž. VUČINIĆ (1985):** Oscillation of membrane potential. *Period. biol.* **87** (2): 161-165.
 186. **ŠTRBAC, S., M. JEREMIĆ, Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1985):** Kinetics of ultra-weak luminescence in maize roots induced by hydrogen peroxide. *Studia biophysica* **108** (1): pp. 33-40.
 187. **VULETIĆ, M., Ž. VUČINIĆ and Č. RADENOVIĆ (1985):** Electrogenic proton pump in *Nitella* and the effect of Calcium. *Gen. Physiol. Biophys.* **4**: pp. 195-200.
- 1986.**
188. **КЕРЕЧКИ, Б., М. ПЕНЧИЧ, Л. ЗАРИЧ, Ч. РАДЕНОВИЧ и Ж. ВУЧИНИЧ (1986):** Физиологични основи на селекцията на царевицата. Научна сесия - дискусия на тема «Современи тенденции в

- научната дейност и производство на царевица», 18-19. септември 1986, Софија, Бугарија, стр. 13.
189. KEREČKI, B., LJ. ZARIĆ, M. PENČIĆ i Č. RADENović (1986): Neki fiziološki pokazatelji otpornosti prema nepovoljnim temperaturama i njihova primena u selekciji kukuruza. U: Genetika i oplemenjivanje kukuruza, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 293-308.
 190. MARKović, D., Č. RADENović, M. JEREMIĆ and D. FIDLER (1986): Photo-induced bioluminescence - a natural probe for studying the structure of thylakoid membranes: the effect of drought and DCMU. Book of Abstracts, 17th Yugoslav Symposium on Biophysics, October 15-18, 1986, Kumrovec, Yugoslavia, pp. 21.
 191. MARKović, D., M. SCHARA, Č. RADENović and M. JEREMIĆ (1986): Irreversible changes in the structure of thylakoid membranes at high temperatures: Detection by luminescent and EPR method. Book of Abstracts, 17th Yugoslav Symposium on Biophysics, October 15-18, 1986, Kumrovec, Yugoslavia, pp. 22.
 192. РАДЕНОВИЧ, Ч. и Д. МАРКОВИЧ (1986): Кинетические изменения длительного послесвечения. XXII Научно-координационное совещание экспертов по фотосинтезу, 15-21 сентября 1986., Герцег-Нови, Югославия, стр. 47.
 193. RADENović, Č. i K. SUBOTA (1986): Bioelektrohemijsko proučavanje transportnih procesa kroz tkivo korena kukuruza. Knjiga apstrakta, IV Kongres Saveza biohemijskih društava Jugoslavije, 1-4. X. 1986, Sarajevo, Jugoslavija, str. 215.
 194. RADENović, Č. and Ž. VUČINIĆ (1986): Oscillatory processes of ion transport through the cell membrane. Book of Abstracts, 17th FEBS Meeting, 24-29 August 1986, Berlin West, FRG pp. 240.
 195. РАДЕНОВИЧ, Ч., М. ВУЛЕТИЧ и Ж. ВУЧИНИЧ (1986): Мембранная осцилляция биопотенциалов и их обусловленность ионами Ca^{++} . Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, Пушино, СССР, стр. 162.
 196. РАДЕНОВИЧ, Ч., М. ВУЛЕТИЧ и Ж. ВУЧИНИЧ (1986): Влияние ионов H^+ и Ca^{++} , а также освещения растительной клетки на изменение установления потенциалов. Книга отчетов по проблемам биофизики СЕВ-а, стр. 161, Пушино, СССР.
 197. RADOTIĆ, K., Č. RADENović, M. JEREMIĆ i Ž. VUČINIĆ (1986): Dejstvo prigušivača i pospešivača singletnog kiseonika i superoksidnog radikala na ultra-slabo svetljenje korena kukuruza. Knjiga izvoda, VII Kongres biologa Jugoslavije 29. septembar - 3. oktobar 1986, Budva, Jugoslavija, str. 278.

1987.

198. MARKOVIĆ, D., M. JEREMIĆ, Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1987): A study of temperature induced structural change in photosynthetic system using delayed fluorescence. Jour. of the Serbian Chemical Society 52: pp. 331-336.
199. MARKOVIĆ, D., Č. RADENOVIĆ and M. SCHARA (1987): Maize leaf cell membrane phase transitions. Book of Abstracts, 18th FEBS Meeting, June 28 - July 3, 1987, Ljubljana, Yugoslavia, pp. 161.
200. РАДЕНОВИЧ, Ч. (1987): Механизм пульсации распределения потенциалов ионного транспорта в биологической мембране. Научная конференция «Биофизика мембран. Прикладные аспекты», 30. ноября - 06. декабря 1987, Москва, СССР, Абстракт 43.
201. RADENOVIĆ, Č. (1987): Mehanizmi transportnih procesa u membrani i njihova temperaturna zavisnost. Knjiga izvoda, VIII simpozijum Jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 18-22. maj 1987, Tuheljske Toplice, Jugoslavija, str. 8.
202. RADENOVIĆ, Č., D. FIDLER, R. STOJŠIN i I. HUSIĆ (1987): Primena metode fotoindukovane bioluminescencije za ocenu otpornosti linija kukuruza prema visokim temperaturama. Knjiga izvoda, VIII simpozijum Jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 18-22. maj 1987, Tuheljske Toplice, Jugoslavija, str. 63
203. RADENOVIĆ, Č., B. KEREČKI, LJ. ZARIĆ, V. HADŽI-TAŠKOVIĆ ŠUKALOVIĆ i S. RATKOVIĆ (1987): Novi pravci u proučavanju semena hibrida kukuruza. Knjiga izvoda, III Savetovanje eksperata zemlja - članica SEV i SFRJ po temi 2.3. „Razrada postupaka u povećavanju prinosa semena kukuruza”, 15-19. juni 1987, Zagreb, Jugoslavija.
204. RADENOVIĆ, Č., B. KEREČKI, LJ. ZARIĆ i G. VASIĆ (1987): Stanje fizioloških procesa u usevu hibridnog kukuruza u uslovima delovanja visokih temperatura, suše i vodnog deficita. U.: „Kukuruz”, izdanje „Naučna knjiga”, Beograd, str. 98-114.
205. RADENOVIĆ, Č., S. RATKOVIĆ i B. KEREČKI (1987): Biofizička proučavanja semena hibridnog kukuruza. Knjiga izvoda, str. 114, XI simpozijum o semenarstvu Jugoslavije, 2-4. april 1987, Struga, Jugoslavija.
206. RADOTIĆ, K., M. JEREMIĆ, Ž. VUČINIĆ i Č. RADENOVIĆ (1987): Ultra-slabo svetljenje biljnog tkiva i reakcije peroksidnih radikala. Knjiga izvoda, str. 107., XXIX savetovanje hemičara SR Srbije, 19-21. januar 1987, Beograd, Jugoslavija.
207. STOLOVITSKY, Y.M. and Č. RADENOVIĆ (1987): The mechanisms of photo-induced change separation and of recombination in chlo-

- rophyll system *in vitro* and *in vivo*. Book of Abstracts, 18th Yugoslav Symposium on Biophysics, September 6-13, 1987, Kopaonik, Yugoslavia, pp. 16.
208. VULETIĆ, M., Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1987): The role of calcium in the generation of membrane potential oscillations in Nitella cells. Gen. Physiol. Biophysics 6: pp. 203-207.
- 1988.
209. MAXIMOV, G.V., O.R. KOLS and Č. RADENOVIĆ (1988): Oscillatory processes in biological membranes. II. The role of protein-lipid interaction in the nerves. Book of Abstracts, XIV SDFJ Congress with the international participation, September 20-24, 1988. Belgrade, Yugoslavia, pp. 36 and Jugoslavica Physiologica et Pharmacologica Acta 24 (6): pp. 245-246.
210. MAXIMOV, G.V., Č. RADENOVIĆ, Ž. VUČINIĆ and M. JEREMIĆ (1988): Resonance Raman studies of carotenoids in Nitella. Book of Abstracts, XIX Yugoslav Symposium on Biophysics, December 13-17, 1988, Sarajevo-Igman, Yugoslavia, pp. 181.
211. RADENOVIĆ, Č. (1988): Mechanisms of transport processes in the plant membrane. Acta Bot. Croat. 47: pp. 180-191.
212. RADENOVIĆ, Č., D. FIDLER, R. STOJŠIN and I. HUSIĆ (1988): Delayed light emission method for evaluation of high temperature resistance in maize inbred lines. Acta Bot. Croat. 47: pp. 218.
213. РАДЕНОВИЧ, Ч., Б. КЕРЕЧКИ, Л. ЗАРИЧ, В. ХАДЖИ-ТАШКОВИЧ, ШУКАЛОВИЧ и С. РАТКОВИЧ (1988): Новые направления в изучении физиологии семян гибридов кукурузы. Информационный бюллетень по кукурузе 6: стр. 285-300.
214. RADENOVIĆ, Č. and G.M. MAXIMOV (1988): Oscillatory processes in biological membranes. I. Characterization of selected classes of membrane potential oscillations. Book of Abstracts, XIV SDFJ Congress with the international participation, September 20-24, 1988. Belgrade, Yugoslavia, pp. 13 and Jugoslavica Physiologica et Pharmacologica acta. 24 (6): pp. 373-374.
215. RADENOVIĆ, Č. and G.M. MAXIMOV (1988): Oscillatory processes in excited membranes. Book of Abstracts, XIX Yugoslav Symposium on Biophysics, December 13-17, 1988, Sarajevo-Igman, Yugoslavia, pp. 10.
216. RADENOVIĆ, Č., M. SCHARA, M. JEREMIĆ, B. TRIFUNOVIĆ, I. HUSIĆ, R. STOJŠIN and D. MIŠEVIĆ (1988): Biophysical-genetic aspects of thermal resistance of maize inbred lines. Book of Abstracts,

- XIX Yugoslav Symposium on Biophysics, December 13-17, 1988, Sarajevo-Igman, Yugoslavia, pp. 179.
217. **RADOTIĆ, K., V. HADŽI-TAŠKOVIĆ, Č. RADENOVIĆ, M. JEREMIĆ and Ž. VUČINIĆ (1988):** Peroxidase activity of cell wall isolated from maize roots. Book of Abstracts, 6th Congress of the Federation of European Societies of Plant Physiology, September 4-10, 1988, Split, Yugoslavia, pp. 116.
 218. **RADOTIĆ, K., Ž. VUČINIĆ, M. JEREMIĆ and Č. RADENOVIĆ (1988):** Parallel investigations of ultraweak luminescence from maize roots and peroxides activity of cell wall isolated from root tissue. Book of Abstracts, XIX Yugoslav Symposium on Biophysics, December 13-17, 1988, Sarajevo-Igman, Yugoslavia, pp. 73.
 219. **SCHARA, M., M. NEMEC, Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1988):** Transport coupled kinetics of nitroxides in maize leaf tissue. Book of Abstracts, 6th Congress of the Federation of European Societies of Plant Physiology, September 4-10, 1988, Split, Yugoslavia, pp. 1619.
 220. **STOLOVITSKY, Y.M., S.I. KADOSHNIKOVI and Č. RADENOVIĆ (1988):** Photoelectrochemical properties of artificial and natural chlorophyll-containing membranes. Book of Abstracts, 6th Congress of the Federation of European Societies of Plant Physiology, September 4-10, 1988, Split, Yugoslavia, pp. 268.
 221. **STOLOVITSKY, Y.M. and Č. RADENOVIĆ (1988):** Selected aspects of biophysical studies of the photosynthesis process. *Period. biol.* **90** (2): pp. 189-192.
 222. **VULETIĆ, M., Z. BEBIĆ, Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1988):** Sugar uptake and its effect on the electrical potential difference of an excised maize root. Book of Abstracts, 7th Balkan Biochemical and Biophysical Days, April 27-29, 1988, Dubrovnik, Yugoslavia, pp. 90.
 223. **VULETIĆ, M., B. POTKONJAK, Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1988):** The interaction of hydrogen, aluminium and calcium ions with maize roots - an electrophysiological study. Book of Abstracts, XIX Yugoslav Symposium on Biophysics, December 13-17, 1988, Sarajevo-Igman, Yugoslavia, pp. 181.
 224. **VULETIĆ, M., Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1988):** Multiple generators of the electrical potential difference across an excised maize root. Book of Abstracts, 6th Congress of the Federation of European Societies of Plant Physiology, September 4-10, 1988, Split, Yugoslavia, pp. 644.

1989.

225. JEREMIĆ, M., G.V. MAXIMOV, L. de SAFARIA, Č. RADENOVIĆ and M. PAŠIĆ (1989): Resonance raman studies of corotenoids in the excitable membranes. Book of Abstracts, 19th FEBS Meeting, July 2-7, 1989, Rome, Italy, abstract TH 386.
226. JEREMIĆ, M., Č. RADENOVIĆ, G.V. MAXIMOV, and Ž. VUČINIĆ (1989): Application of resonance raman spectra of carotenoids for probing membrane in Nitella. Book of Abstracts, Third European Conference on the Spectroscopy of Biological Molecules, Bologna, Italy, pp. 375.
227. JEREMIĆ, M., Č. RADENOVIĆ, G.V. MAXIMOV, and Ž. VUČINIĆ (1989): Application of resonance raman spectra of carotenoids for probing membranes in Nitella. In: Spectroscopy of biological molecules state of the art. Book of Abstracts, Third European Conference on the Spectroscopy of Biological Molecules, Bologna, Italy, pp. 375-376.
228. MAXIMOV, G.V., M. JEREMIĆ, M. PAŠIĆ, L. de SAFERIA, O. NEŠIĆ, Ž. VUČINIĆ i Č. RADENOVIĆ (1989): Izučavanje konformacionih promena karotenoida u ćelijama. Knjiga izvoda, XXXI Savetovanje hemičara SR Srbije, 16-18. januara 1989, Beograd, Jugoslavija, str. 105.
229. RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ G.V. MAXIMOV, K. RADOTIĆ, Ž. VUČINIĆ, B. KEREČKI, S. SREDOJEVIĆ, M. FILIPOVIĆ, M.M. MIŠOVIĆ, I. HUSIĆ, R. STOJŠIN, B. TRIFUNOVIĆ i D. MIŠEVIĆ (1989): Biohemijsko proučavanje karotenoida u izabranim linijama kukuruza. Knjiga izvoda, V Kongres Saveza biohemijskih društva Jugoslavije, 26-29. septembra 1989, Novi Sad, Jugoslavija, str. 226.
230. RADENOVIĆ, Č. i G.V. MAXIMOV (1989): Biofizičko-hemijsko proučavanje oscilatornih procesa u biološkim membranama. Knjiga izvoda, XXXI Savetovanje hemičara SR Srbije, 16-18. januara 1989, Beograd, Jugoslavija, str. 187.
231. RADENOVIĆ, Č. and G.V. MAXIMOV (1989): Oscillatory processes of ion transport through the excited membrane. Book of Abstracts, 19th FEBS Meeting, July 2-7, 1989, Rome, Italy, abstract TH 373.
232. RADENOVIĆ, Č., M. SCHARA, M. JEREMIĆ, D. MARKOVIĆ, Ž. VUČINIĆ i B. TRIFUNOVIĆ (1989): Temperaturna zavisnost tilakoidne membrane kod linija kukuruza. Knjiga izvoda, XXXI Savetovanje hemičara SR Srbije, 16-18. januara 1989, Beograd, Jugoslavija, str. 176.
233. РАДЕНОВИЧ, Ч., В.А. ВЕСЕЛОВСКИЙ, К. РАДОТИЧ, Т. ВЕСЕЛОВА, М. ЕРЕМИЧ и Ж. ВУЧИНИЧ (1989): Свободные радикалы кислорода и их связь с процессами метаболизма и водой.

- В: Доклады и стендовая сессия научной конференции «Роль воды в биологических системах», Лагодехи, 1989, стр. 10-21.
234. **RADOTIĆ, K., G.V. MAXIMOV, M. JEREMIĆ and Č. RADENOVIĆ (1989):** Resonance raman studies of leaf carotenoids from two maize inbred lines of different low-temperature resistance. Book of Abstracts, Joint Meeting of the Austrian, German, Swiss and Yugoslav Biophysics Societies, September 17-20, 1989, Todtmoos, pp. 176.
 235. **RADOTIĆ, K., Č. RADENOVIĆ, M. JEREMIĆ i Ž. VUČINIĆ (1989):** Da li je malatdehidrogenaza odgovorna za proizvodnju H_2O_2 u ćelijskom zidu korena kukuruza. Knjiga apstrakat, V Kongres Saveza biohemijskih društava Jugoslavije, 26-29. septembra 1989, Novi Sad, Jugoslavija, str. 199.
 236. **RADOTIĆ, K., Č. RADENOVIĆ, M. JEREMIĆ i Ž. VUČINIĆ (1989):** Proučavanje ultraslabog svetljenja kod korena kukuruza. Zbornik Matice srpske za prirodne nauke 77: str. 39-52.
 237. **RADOTIĆ, K., Ž. VUČINIĆ, Č. RADENOVIĆ and M. JEREMIĆ (1989):** Uticaj giberelinske i indolsiršetne kiseline na peroksidaznu aktivnost ćelijskog zida izolovanog iz korena kukuruza. Knjiga izvoda, XXXI Savetovanje hemičara SR Srbije, 16-18. januar 1989, Beograd, Jugoslavija, str. 177.
 238. **RADOTIĆ, K., LJ. ZARIĆ, Č. RADENOVIĆ and M. JEREMIĆ (1989):** Effect of low temperature on peroxidase activity of cell wall from maize roots. Book of Abstracts, 19th FEBS Meeting, July 2-7, 1989, Rome, Italy, abstract TH 323.
 239. **VULETIĆ, M. Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1989):** Simultaneous measurement of electrical parameters and oxygen consumption of excised maize roots. Book of Abstracts, Joint Meeting of the Austrian, German, Swiss and Yugoslav Biophysics Societies, September 17-20, 1989, Todtmoos, pp. 129.
- 1990.**
240. **JEREMIĆ, M., G.V. MAXIMOV, Č. RADENOVIĆ, Ž. VUČINIĆ and A. JOVANOVIĆ (1990):** Resonance Raman study of carotenoids in nerve membranes. Book of Proceedings, 12th International Conference on Raman Spectroscopy, August 13-17, 1990, Columbia, South Carolina, USA, pp. 682-683.
 241. **MAXIMOV, G.V., Č. RADENOVIĆ, M. JEREMIĆ and M. SCHARA (1990):** Oscillatory processes of ion transport and microviscosity of the excited membrane. Book of Abstracts, Conference on Biophysics of Membrane Processes, May 14-18, 1990, Opatija, Yugoslavia, pp. 34.

242. MAXIMOV, G.V., Č. RADENović, M. JEREMIĆ, M. SCHARA and M. ŠENTJURC (1990): Oscillatory processes of ion transport and microviscosity of the excitable membranes. "Potential Sensor" of Potential Dependent Ion Channels. *Studia Biophysica* **138** (1-2): pp. 157-167.
243. RADENović, Č. (1990): Izabrani slobodni radikali u fiziološkim procesima biljaka. Knjiga povzetkov, IX Simpozij Jugoslovanskog društva za Fiziologiju rastlin, 28 maj - 2 junij 1990, Gozd Martuljek, Jugoslavija, str. 289.
244. RADOTIĆ, K., Č. RADENović, M. JEREMIĆ and Ž. VUČINIĆ (1990): Induction of membrane free-radical processes by the reactions in the cell wall from maize roots. *Studia Biophysica* **138** (1-2): 189-192 and Book of Abstracts, May 14-18, 1990, Opatija, Yugoslavia, pp. 9.
245. RADOTIĆ, K., Ž. VUČINIĆ, M. JEREMIĆ and Č. RADENović (1990): Uloga malata i koniferil alkohola u radikalskim reakcijama u ćelijskom zidu korena kukuruza. Knjiga povzetkov, IX Simpozij Jugoslovanskog društva za Fiziologiju rastlin, 28 maj - 2 junij 1990, Gozd Martuljek, Jugoslavija, str. 119.
246. RADOTIĆ, K., Ž. VUČINIĆ, M. JEREMIĆ and Č. RADENović (1990): Oxygen free radicals in the cell wall of maize roots. Book of Abstracts, 4th International Summer School on Biophysics, September 16-28, 1990, Dubrovnik, Yugoslavia, pp. 17.
247. RADOTIĆ, K., Č. RADENović, M. JEREMIĆ and Ž. VUČINIĆ (1990): Effect of propagators and inhibitors on the ultraweak luminescence from maize roots. *Journal of bioluminescence and chemiluminescence* **5**: pp. 221-225.
248. RADOTIĆ, K., Ž. VUČINIĆ, M. JEREMIĆ and Č. RADENović (1990): Paralel investigations of ultraweak luminescence of maize roots and peroxidase activity of cell wall isolated from root tissue. *Studia Biophysica* **136**: pp.263-268.
249. STOLOVITSKY, Y.M., S. Y. KADOSHNIKOV and Č. RADENović (1990): Influence of electric fields on the photoinduced charge generation and transport in artificial and natural chlorophyll-containing membranes. Book of Abstracts, Conference on Biophysics of Membrane Processes, May 14-18, 1990, Opatija, Yugoslavia, pp. 12.
250. VESELINOVA, T.V., K. RADOTIĆ, M. JEREMIĆ, V.A. VESELOVSKIJ and Č. RADENović (1990): Biophysical Investigation of kinetics of free radicals in the root of plants. Book of Abstracts, 20th Yugoslav Symposium on Biophysics, November 6-9, 1990, Rogaška Slatina, Yugoslavia, pp. 76.
251. VULETIĆ, M., Č. RADENović and Ž. VUČINIĆ (1990): A study of the influence of aluminium ions on the maiz root transport functions

and respiration. Book of Abstracts, 10th International Congress on Biophysics, July 29-August 3, 1990, British Columbia, Canada, pp. 338.

1991.

252. RADENOVIĆ, Č., G.V. MAKSIMOV, M. JEREMIĆ, K. RADOTIĆ, D. SELAKOVIĆ i M.M. MIŠOVIĆ (1991): Teorijska razmatranja otpornosti i adaptacije kod izabranih genotipova kukuruza prema stresnim delovanjima faktora spoljašnje sredine. 1. Prilog Proučavanju životnih funkcija semena primenom multidisciplinarnih metoda. Izvodi iz radova, XI Simpozijum iz semenarstva Jugoslavije, 16-28 juni 1991, Kopaonik, Jugoslavija, str. 25.
253. VESELOVA, T., K. RADOTIĆ, M. JEREMIĆ, V. VESELOVSKY and Č. RADENOVIĆ (1991): Kinetics of luminescence during dehydration and rehydration of cucumber roots. Period. biol. **93** (2): 341-342.

1992.

254. RADENOVIĆ, Č. (1992): Proučavanje fotoindukovane bioluminescencije kod lista kukuruza. Savrem. poljopr. **40** (6): str. 15-48.
255. RADENOVIĆ, Č. (1992): Biofizičko-hemijska proučavanja stresa u biljnom sistemu. Izvodi radova, I Savetovanje Društva fizikohemičara Srbije, Beograd, Jugoslavija, str. 178-179.
256. RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, D. VESELINOVIĆ, N. VUKELIĆ i M. KOSANIĆ (1992): Interakcija koniferil alkohol-kiseonik u vodenom rastvoru. Izvodi radova, I Savetovanje Društva fizikohemičara Srbije, Beograd, Jugoslavija, str. 186-187.
257. RADOTIĆ, K., M. JEREMIĆ and Č. RADENOVIĆ (1992): Kinetic study of stress induced luminescence from different tissues. Photochemistry and Photobiology **56** (1): pp. 83-88.
258. RADOTIĆ, K., M. JEREMIĆ and Č. RADENOVIĆ (1992): Comparative kinetic analysis of stress-induced luminescence from different tissues. Book of Abstracts, pp. 127., 9th Balkan Biochemical and Biophysical Days, 1992, Thessaloniki, Greece.
259. RATKOVIĆ, S., R. POPOVIĆ i Č. RADENOVIĆ (1992): Primena konduktometrijske metode u ispitivanju klijavosti i vigora semena kukuruza. Savremena poljopr. **40** (3): str. 5-15.
260. TODOROVIĆ, S., K. RADOTIĆ, M. JEREMIĆ i Č. RADENOVIĆ (1992): Fotohemijske reakcije koniferil alkohola. Izvodi radova, I Savetovanje Društva fizikohemičara Srbije, Beograd, Jugoslavija, str. 188-189.

1993.

261. КОЛЬС, О.Р., МАКСИМОВ, Г.В., РАДЕНОВИЧ, Ч.Н. (1993): Биофизика ритмического возбуждения. МГУ, Москва, стр. 1-206.

262. MARKOVIĆ, D., M. JEREMIĆ, Č. RADENOVIĆ and M. SCHARA (1993): Irreversible structural changes in thylakoid membranes at high temperatures. Detection by luminescence and EPR. *Gen. Physol. Biophys.* 12 (1): pp. 37-47.
263. MAXIMOV, G., Č. RADENOVIĆ, M. JEREMIĆ and J. BORISOVA (1993): Function and localization of excitable cells carotenoids. Book of Abstracts, XIth International Biophysics Congress, 1993, Budapest, Hungary, B 215.
264. RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G. MAXIMOV, M. FILIPOVIĆ, M.M. MIŠOVIĆ i B. TRIFUNOVIĆ (1993): Ramanski spektri tkiva kukuruza i njihova temperaturna zavisnost. Knjiga izvoda, X Simpozijum Jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 1993, Beograd, Jugoslavija, str. 80.
265. RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G. MAXIMOV, M. FILIPOVIĆ, B. TRIFUNOVIĆ and M.M. MIŠOVIĆ (1993): Theoretical and experimental study of resistance and adaptability of selected maize genotypes to stress environment. II. Raman spectra and temperature. Book of Abstracts, XVIth Conference on Breeding and Molecular Biology: Accomplishments and Future Promises, 1993, Bergamo, Italy, VI-P9.
266. RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G. MAXIMOV and D. MARKOVIĆ (1993): Investigation of membrane and photosynthetic processes in maize inbred lines. Book of Abstracts, 5th Congress of the European Society for Photobiology, 1993, Marburg, pp. 103.
267. RADOTIĆ, K., S. TODOROVIĆ, J. ZAKRZEWSKA, M. JEREMIĆ and Č. RADENOVIĆ (1993): A spectrophotometric and ¹H NMR study of UV light induced transformations of coniferyl alcohol. Book of Abstracts, 5th Congress of the European Society for Photobiology, 1993, Marburg, pp. 149.
268. ŠAŠIĆ, S., M. JEREMIĆ, M. POPHRISTIĆ, D. MARKOVIĆ and Č. RADENOVIĆ (1993): Raman spectra and energy transfer from carotenoids to acceptor in different media. Book of Abstracts, XIth International Biophysics Congress, 1993, Budapest, Hungary, E 121.
269. VULETIĆ, M., Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1993): Uticaj aluminijuma na transkotsenski potencijal i respiraciju korena kukuruza. Knjiga izvoda, X Simpozijum Jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, 1993, Beograd, Jugoslavija, str. 83.
270. VULETIĆ, M., Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1993): Electro-genic components of electrical potencial difference across excised plant root. Book of Abstracts, XIth International Biophysics Congress, 1993, Budapest, Hungary, C 318.

1994.

271. **RADENOVIĆ, Č. (1994):** Rewiev, a study of delayed fluorescence in plant models: photosynthetic, transportation and membrane processes. J. Serb. Chem. Soc. **59** (9): 595-617.
272. **RADENOVIĆ, Č. (1994):** Proučavanje ultraslabog svetljenja u biljnim model-objektima. Savrem. poljopr. **42** (6): str. 11-27.
273. **RADENOVIĆ, Č. (1994):** Teorijska i eksperimentalna proučavanja otpornosti i adaptacije kod izabranih genotipova kukuruza prema stresnim delovanjima spoljašnje sredine. 3. Strukturne i funkcionalne promene u tkivu. Zb. rad., I JUSEM, 25-28. maj 1994, Vrnjačka Banja, Jugoslavija.
274. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G.V. MAKSIMOV, M. FILIPOVIĆ, B. TRIFUNOVIĆ i M.M. MIŠOVIĆ (1994):** Mogućnosti korišćenja ramanske spektroskopije u proučavanju otpornosti inbred linija kukuruza prema stresu. Savremena poljopr. **42** (1-2): str. 5-19.
275. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G.V. MAKSIMOV, M.M. MIŠOVIĆ and B. TRIFUNOVIĆ (1994):** Resonance Raman spectra of carotenoids in the maize seed tissue - a new approach in studies on effect of temperatures and other environmental factors on the state of vital functions. J. Sci. Agric. Res. **55** (200): pp. 33-47.
276. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G.V. MAKSIMOV, M.M. MIŠOVIĆ and B. TRIFUNOVIĆ (1994):** Teorijska i eksperimentalna proučavanja otpornosti i adaptacije kod izabranih genotipova kukuruza prema stresnim delovanjima faktora spoljanje sredine. 4. Ramanski spektri karotenoida u tkivu i njihova veza sa stanjem stresa. Zbornik radova, I JUSEM, 25-28. maj 1994, Vrnjačka Banja, Jugoslavija.
277. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G.V. MAKSIMOV, M.M. MIŠOVIĆ and B. TRIFUNOVIĆ (1994):** Raman spectra of carotenoids in maize seed tissues - a new approach in studies on effect of temperatures and other environmental factors on the state of vital functions. Book of Abstracts, ISTA/ISHS Symposium, May 31 - June 3, 1994, pp. 49.
278. **РАДЕНОВИЧ, Ч., М. ЕРЕМИЧ и Д. МАРКОВИЧ (1994):** Обзор, фотоиндукционная биOLUMИНЕСЦЕНЦИЯ растительных систем: фотосинтетические, транспортные и мембранные процессы. Физиология и биохимия культурных растений **26** (5): стр. 419-433.
279. **RADENOVIĆ, Č. and G.V. MAXIMOV (1994):** Interdependence of oscillatory process and stress state in chosen model-objects of biological origin. Book of Abstracts, Dynamics Days, June 15-18, 1994, Budapest, Hungary, pp. 17.
280. **RADENOVIĆ, Č., D. MARKOVIĆ and M. JEREMIĆ (1994):** Delayed chlorophyll fluorescence in plant models. Photosynthetica **30** (1): pp. 1-24.

281. **RATKOVIĆ, S. and Č. RADENOVIĆ (1994):** Condutometric method in maize (*Zea mays* L.) seed analysis. Book of Abstracta, ISTA/ISHS Symposium, 31 May - 3 June 1994, pp. 49.
 282. **ŠAŠIĆ, S., M. JEREMIĆ, D. MARKOVIĆ i Č. RADENOVIĆ (1994):** Proučavanje prenosa energije sa karotenoida na hlorofil u raznim sredinama. Knjiga radova, Fizička hemija-94, Beograd, Jugoslavija, str. 227-229.
 283. **VULETIĆ, M., Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1994):** The effect of respiratory inhibitors on *Zea mays* L. trans-root electrical potential difference. Book of Abstracts, IX Congress FESPP, 3-8 July 1994, Brno, Czechoslovakia, pp. 1251.
 284. **VULETIĆ, M., Č. RADENOVIĆ and Ž. VUČINIĆ (1994):** The influence of aluminium ion on trans-root potential difference and respiration of excised maize root. J. Sci. Agric. Res. 55 (200): pp. 25-32.
- 1995.**
285. **RADENOVIĆ, Č. (1995):** Oscilatorni procesi u živim biljnim sistemima: stanje i perspektive. U: Samoorganizacija neravnotežnih procesa, 8-9 april 1995, Ečka, Jugoslavija.
 286. **RADENOVIĆ, Č. (1995):** Pojava oscilatornih procesa u biljnom sistemu. Knjiga izvoda, XI Simpozijum Jugoslovenskog Društva za fiziologiju, 21-23 jun 1995, Novi Sad, Jugoslavija.
 287. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G. V. MAKSIMOV, M. M. MIŠOVIĆ, D. SELAKOVIĆ i B. V. TRIFUNOVIĆ (1995):** Rezonantni ramanski spektri karotenoida u semenu kukuruza i njihova primena u proučavanju životnih funkcija. U: Oplemenjivanje, proizvodnja i iskorišćavanje kukuruza - 50 godina Instituta za kukuruz „Zemun Polje”, 28-29 Septembar 1995, Beograd, Jugoslavija, str. 291-296.
 288. **VULETIĆ, M., Ž. VUČINIĆ i Č. RADENOVIĆ (1995):** Uticaj aluminijuma na bioelektrične karakteristike i respiraciju korena kukuruza. U: Oplemenjivanje, proizvodnja i iskorišćavanje kukuruza - 50 godina Instituta za kukuruz „Zemun Polje”, 28-29 Septembar 1995, Beograd, Jugoslavija, str. 297-301.
 289. **ZARIĆ, LJ., B. KEREČKI, V. HADŽI-TAŠKOVIĆ ŠUKALOVIĆ, Č. RADENOVIĆ, M. PENČIĆ i D. JELENIĆ (1995):** Fiziološke osnove otpornosti biljke kukuruza prema stresnim faktorima. U: Oplemenjivanje, proizvodnja i iskorišćavanje kukuruza - 50 godina Instituta za kukuruz „Zemun Polje”, 28-29 Septembar 1995, Beograd, Jugoslavija, str. 73-84.
- 1996.**
290. **GRADINSKI, G., Z. VIDOJKOVIĆ, M. MIŠOVIĆ, D. SELAKOVIĆ, M. PAVLOV i Č. RADENOVIĆ (1996):** Različiti efekti delovanja suše

- i visokih temperatura na samooplodne linije kukuruza: mehanizam otpornosti i adaptacije. Knjiga izvoda, Internacionalni simpozijum „Suša i biljna proizvodnja”, septembar 1996, Lepenski Vir, Jugoslavija, str. 107.
291. JOCIĆ, N., S. SREDOJEVIĆ, J. VUČETIĆ, M. VRVIĆ and Č. RADENOVIĆ (1996): Distribution of Total and Water Soluble and Insoluble Phytin in Maize Hybrid Seeds. *J. Sci. Agric. Research* **57** (205): pp. 13-22.
 292. МАКСИМОВ, Г.В., Ч. РАДЕНОВИЧ, Ю.Е. БОРИСОВ и М. ЕРЕМИЧ (1996): Исследование вязкости возбудимых мембран с помощью спектроскопии комбинационного рассеяния. *Биофизика*, РАН, **41** (2): стр. 400-406.
 293. MARKOVIĆ, D., M. JEREMIĆ i Č. RADENOVIĆ (1996): Savremena biofizika. 4. Zakasnela fluorescencija hlorofila. Izdavač „Velarta”, Beograd, str. 1-105.
 294. RADENOVIĆ, Č. and M. JEREMIĆ (1996): The study of delayed light emission in plant models. *Arch. Biol. Sci.* **48** (1-2), 1-18.
 295. RADOTIĆ, K., Č. RADENOVIĆ i M. JEREMIĆ (1996): Uperedna ispitivanja strukture lignina dobijenog enzimskom i fotohemijskom polimerizacijom. Knjiga izvoda, III Savetovanje Društva fizikohe-mičara Srbije „Fizička hemija ‘96” sa međunarodnim učešćem, Beograd, Jugoslavija, str. 229-231.
 296. SREDOJEVIĆ, S., N. JOCIĆ, Č. RADENOVIĆ, J. VUČETIĆ and M. VRVIĆ (1996): The content of total energetic and reserveposphorous in early maturity maize hybrids of FAO maturity groups 100, 200 and 300. *Book of Abstracts, XVIIth Conference on Genetics, Biotechnology and Breeding of Maize and Sorghum*, 1996, Thessaloniki, Greece, pp. 131.
- 1997.
297. GRADINSKI, G., Z. VIDOJKOVIĆ, M. MIŠOVIĆ, D. SELAKOVIĆ, M. PAVLOV and Č. RADENOVIĆ (1997): Different effects of drought and high temperatures on maize inbred lines: A resistance-adaptivity mechanism. *J.Sci. Agric. Research* **58** (206): pp. 31-41.
 298. RADENOVIĆ, Č. (1997): Uvod u transportne procese kroz membranu. Interna publikacija Društva biofizičara Srbije, Beograd, str. 1-74.
 299. РАДЕНОВИЧ, Ч., К. РАДОТИЧ и М. ЕРЕМИЧ (1997): Обзор, анализ сверхслабого свечения растительных систем. *Сельскохозяйственная биология* **5**: стр. 99-111.
 300. RADENOVIĆ, Č. (1997): Kinetički procesi i aktivaciona energija zakasnele fluorescencije hlorofila. Program i zводи saopštenja sa XII

- Simpozijuma jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, Kragujevac, pp 30.
301. **RADENOVIĆ, Č. (1997):** Fiziološki procesi u oscilatornom transportu jona kroz pobudjenu membranu. Program i izvodi saopštenja sa XII Simpozijuma jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, Kragujevac, pp 86.
 302. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G. MAXIMOV (1997):** Rezonantni ramanski spektri karotenoida u membrani semena kukuruza. Program i izvodi saopštenja sa XII Simpozijuma jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, Kragujevac, pp. 117.
 303. **RADENOVIĆ, Č., V. PAŠĆENKO, M. VUKOVIĆ, B., TRIFUNOVIĆ, Lj. ZARIĆ, B. KEREČKI (1997):** Izučavanje fotosintetičkih parametara kod inbred linija kukuruza. Zbornik radova sa II JUSEM-a, Arandjelovac, pp 25.
 304. **VIDOJKOVIĆ, Z., G. GRADINSKI, M.M. MIŠOVIĆ, D. IGNJATOVIĆ, D. SELAKOVIĆ, M. PAVLOV, Dj. POLIĆ, Č. RADENOVIĆ (1997):** Prilog proučavanju stanja životnih funkcija polena i svile kod samooplodnih linija kukuruza. Zbornik radova sa II JUSEM-a, Arandjelovac, pp 27.
 305. **RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G. MAXIMOV, M.M. MIŠOVIĆ, D. SELAKOVIĆ (1997):** Proučavanje životnih funkcija semena kukuruza primenom neinvazivnih metoda. 2. Rezonantni ramanski spektri karotenoida u membrani semena kukuruza – doprinos oceni na otpornost prema temperaturi i hemijskom saastavu zemljišta. Zbornik radova sa II JUSEM-a, Arandjelovac, pp 13.
- 1998.**
306. **FURTULA, V., Č. RADENOVIĆ, M.SHARA and Ž. VUČINIĆ (1998):** Thermal properties of plasma membranes and their components isolated from primary maize roots. Book of Abstracts, 21st Yugoslav Symposium on Biophysics, Kotor-Beograd, Yugoslavia, pp. 58.
 307. **JEREMIĆ, M., A. ANTIĆ-JOVANOVIĆ, S. ŠAŠIĆ, Č. RADENOVIĆ and M. LALIĆ (1998):** Solvent effect on excited state interactions of β -caroten resonance raman and electronic spectroscopie study. Book of Proceedings, "Physical Chemistry '98", Belgrade, Yugoslavia, pp. 146-148.
 308. **RADENOVIĆ, Č. (1998):** Savremena biofizika. 5. Transportni procesi kroz membranu. Izdavač „Velarta“, Beograd.
 309. **RADENOVIĆ, Č. (1998):** Induction processes and activation energy of delayed chlorophyll fluorescence. Proceedings for Natural Sciences, Matica srpska, **93**: pp. 5-14.

310. RADENOVIĆ, Č., L. RAFILOVIĆ i M. JEREMIĆ (1998): Uticaj temperature na zakasnelu fluorescenciju hlorofila. Knjiga izvoda, 21 Jugoslovenski simpozijum biofizike, Kotor-Beograd, Jugoslavija, str. 62.
311. RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, G.V. MAKSIMOV, M.M. MIŠOVIĆ i D. SELAKOVIĆ (1998): Proučavanje životnih funkcija semena kukuruza primenom neinvazivnog metoda - rezonantni ramanski spektri karotenoida u membrani. Selekcija i semenarstvo 5 (1-2): str. 45-51.
312. RADOTIĆ, K., Č. RADENOVIĆ and M. JEREMIĆ (1998): Spontaneous ultraweak bioluminescence in plants: origin, mechanisms and properties. General Physiology and Biophysics 17 (4): pp. 289-308.
313. VUKSANOVIĆ, V., Č. RADENOVIĆ i B. BELESLIN (1998): Oscilatorne pojave, procesi i mehanizmi-fizička i biološka analogija. Knjiga izvoda, 21 Jugoslovenski simpozijum biofizike, Kotor-Beograd, Jugoslavija, str. 53.

1999.

314. RADENOVIĆ Č. (1999): Bioelektrične pojave u membranama. Interna publikacija Društva biofizičara Jugoslavije, str. 1-46, Beograd.
315. RADENOVIĆ Č., M. JEREMIĆ, G. MAKSIMOV, M. MIŠOVIĆ, D. SELAKOVIĆ (1999): Ressonance raman spectra of carotenoids in the maize kernel, a contribution evaluation of the kernels resistanc to the temperature and the chemical composition of soil. Zbornik Matice srpske za prirodne nauke, 95, 41-50, Novi Sad.
316. VUKSANOVIĆ V., Č. RADENOVIĆ, B. BELESLIN (1999): Oscillatory phenomena, processes and mechanisms – physical and biological analogy. Yugoslav physiol. pharmacol. acta. Vol. 34, No. 1: str. 247-258, Beograd.
317. MARKOVIĆ, D., Č. RADENOVIĆ, L. RAFILOVIĆ, S. ŽERAIC, M. MARKOVIĆ (1999): Temperature depedance of delayed fluorescence induction curve transients. General Physiol. Biophysics. Vol. 18, No 3, str. 257-267.
318. RADENOVIĆ Č., M. JEREMIĆ, G. MAKSIMOV, M. MIŠOVIĆ, D. SELAKOVIĆ (1999): Proučavanje životnih funkcija semena kukuruza primenom neinvazivnog metoda- rezonantni ramanski spektri karotenoida u membranama. Selekcija i semenarstvo, Vol. 5, No 1-2: str. 45-51, Novi Sad.
319. RADENOVIĆ Č. (1999): Analilza terminalnih procesa u tilakoidnoj membrani kukuruza. Usmeno saopštenje na XIII Simpozijumu Jugoslovenskog društva za fiziologiju biljaka, knjiga izvoda radova, str. 103, Beograd.

320. RADENOVIĆ, Č., J. ARSIĆ, V. VUKSANOVIĆ, Z. HOJKA (1999): Oscilatorne promene indukcionih i termalnih procesa zakasnele fluorescencije hlorofila. Postersko saopštenje na VI Jugoslovenskom simpozijumu biohemije, knjiga izvoda radova, str. 35, Beograd.
 321. RADENOVIĆ, Č., M. JEREMIĆ, A. ŽIVANOVIĆ (1999): Fizička hemija termalnih procesa u tilakoidnoj membrani. Postersko saopštenje na XXXIX Savetovanju Srpskog hemijskog društva, Knjiga izvoda radova, str. 41, Beograd.
 322. RADENOVIĆ, N., D. MINIĆ, M. JEREMIĆ, Č. RADENOVIĆ (1999): The analysis of membrane potential oscillations and mechanism of transportation processes through intact excited membrane. XIII International biophysics congress, abstract, pp. 121, New Delhi, India.
- 2000.
323. РАДЕНОВИЧ, Ч., Г. МАКСИМОВ, М. ЕРЕМИЧ, Ж. ВУЧИНИЧ (2000): Изучение микровязкости плазматической мембраны клетки Nitella в состояниях покоя и возбуждения. Биофизика РАН, 45, выпуск 3: стр. 502-508.
 324. MAKSIMOV, G., Č. RADENOVIĆ, A. CHURIN (2000): Application of resonance raman spectra of carotenoids for probing excitable cell. Physical Chemistry 2000: pp. 261-263.
 325. RADENOVIĆ, Č., Z. HOJKA, Z. VIDOJKOVIĆ, D. SELAKOVIĆ, M. PAVLOV (2000): Proučavanje adaptacije kod linija i hibrida kukuruza. Zbornik izvoda sa III JUSEM, pp. 75.
 326. SREDOJEVIĆ, S., A. SIMIĆ, M. TODOROVIĆ, Č. RADENOVIĆ, M.M. MIŠOVIĆ, M. DAMJANOVIĆ (2000): Detekcija sadržaja ukupnih fenola u semenu kao faktor očuvanja klijavosti. 2. Sadržaj ukupnih fenola u semenu linija i hibrida kukuruza. Zbornik izvoda sa III JUSEM, str. 146.
 327. RADENOVIĆ, Č., I. HUSIĆ, M.M. MIŠOVIĆ, L. KOJIĆ (2000): A study of functioning of thylakoid membranes in maize inbreds. Maize Eucarpia, pp. 109.
 328. SREDOJEVIĆ, S., Z. HOJKA, D. BOGDANOVIĆ, Č. RADENOVIĆ, J. VUČETIĆ, L. DJUKANOVIĆ (2000): Optimisation of growing condition for the Maize inbred lines. Maize Eucaria, pp. 46.
 329. KEREČKI, B., Č. RADENOVIĆ, V. HADŽI-TAŠKOVIĆ-ŠUKALLOVIĆ, M. VULETIĆ, K. MARKOVIĆ, D. IGNJATIĆ-MICIĆ, Lj. ZARIĆ, D. JELENIĆ, M. PENČIĆ, Ž. VUČINIĆ, S. PEKIĆ (2000): Physiological studies applied in maize breeding. Maize Eucarpia, pp. 38.

330. RADENOVIĆ, Č., D. MARKOVIĆ, SONJA VELJOVIĆ-JOVANOVIĆ (2000): Savremena biofizika 7. Biomembrane: struktura, dinamika i funkcija. Interna publikacija DBJ, str. 1-120, Beograd.

2001.

331. DINIĆ, B., D. TERZIĆ, Č. RADENOVIĆ, R. JOVANOVIĆ (2001): Oplemenjivanje kukuruzne silaže neproteinskim oblicima azota. Agroiinovacije, 2001/2, str. 179-183, Vrnjačka Banja.
332. MARKOVIĆ, D., S. ŽERAJIĆ, D. FIDLER, M. MARKOVIĆ, Č. RADENOVIĆ (2001): Mathematical modeling of the delayed fluorescence induction curve components. Proceedings for Natural Sciences, Matica srpska, № 97, str. 19-33, Novi Sad.
333. РАДЕНОВИЧ, Ч., И. ШАТАРИЧ, М. ИВАНОВИЧ, Л. КОИЧ (2001): Биолюминесцентный отзыв инбредных линий кукурузы (*Zea mays* L.) на температуру и засуху. Доклады Российской академии сельскохозяйственных наук, № 4, стр.13-16, Москва
334. MARKOVIĆ, D., A. KALAUZI, Č. RADENOVIĆ (2001): Delayed fluorescence induction transients: mathematical modelling based on the chosen kinetic models. Gen. Physiol. Biophys. **20**, pp.303-313.
335. RADENOVIĆ, Č., I. ŠATARIĆ, I. HUSIĆ, M. MIŠOVIĆ, M. FILIPOVIĆ, L. KOJIĆ (2001): A study of functioning of thylakoid membranes in inbred lines of maize (*Zea mays* L.). Genetika **32**, № 3, pp. 377-386, Beograd.
336. RADENOVIĆ, Č. (2001): The mechanism of oscillatory ion transport and biopotential across excited cell membrane. Proceedings for natural sciences, Matica srpska **100**, pp. 91-104, Novi Sad.
337. RADENOVIĆ, Č., I. ŠATARIĆ, M. IVANOVIĆ, I. HUSIĆ, L. KOJIĆ (2001): Conformational and functional changes in thylakoid membranes - parameters for evaluation of maize inbred lines resistance to temperatures and drought. J. Sci. Agric. Research **62**, pp. 216-217, 5-20, Beograd.
338. RADENOVIĆ, Č., D. MARKOVIĆ, S. VELJOVIĆ-JOVANOVIĆ (2001): Biomembrane: struktura, dinamika i funkcija. Izd. Velarta, pp. 1-100, Beograd.

2002.

339. RADENOVIĆ, Č., N. DELIĆ, M. BABIĆ, M. PAVLOV, D. SELAKOVIĆ (2002): Novi neinvazivni fotosintetičko-bioluminescentni metod i njegova primena u oplemenjivanju i semenarstvu kukuruza (*Zea mays* L.). Agroiinovacije 2002/3, pp. 17-29, Soko Banja.
340. РАДЕНОВИЧ, Ч., М. БАБИЧ, Н. ДЕЛИЧ, И. ШАТАРИЧ, Л. КОИЧ (2002): Новый фотосинтетическо-биолюминесцентный

метод в селекции кукурузы. Кукуруза и сорго, № 4, стр.21-24, Москва.

341. **MAKSIMOV, G., T. BRINDIKOVA, V. TYCHINSKY, Č. RADENOVIC (2002):** Dependence of neuron plasmatic membrane state oscillations on potential. Physical chemistry 2002, pp. 314-317, Belgrade.
342. **RADENOVIC, Č., N. DELIC, M. BABIC, M. PAVLOV, D. SELAKOVIC (2002):** Termalne karakteristike fotosintetičkog aparata samooplodnih linija kukuruza. Journal Sci. Agric. Research/Arh. poljopr. nauke 63, 221-222 (2002/1-2), pp.61-74.

2003.

343. **RADENOVIC, Č., M. BABIC, N. DELIC, D. RISTANOVIC (2003):** Effects of changes in thylakoid membranes - a measure for evaluation of resistance and adaptability of maize inbred lines to high temperature. Proceedings for Natural Sciences, Matica srpska, № 101, Novi Sad.
344. **RADENOVIC, Č., A. STEVANOVIC (2003):** Mehanizam oscilatornog transporta jona kroz pobuđenu biološku membranu. In: Zbornik posvećen Prof. Dr Dušanu Vučeliću, pp. 97-110, Beograd.
345. **RADENOVIC, Č., M. JEREMIC, D. MARKOVIC, A. KALAUZI (2003):** Tranzienti indukcionog signala zakasnele fluorescencije hlorofila i njihovo kinetičko ponašanje. In: Zbornik posvećen Prof. Dr Dušanu Vučeliću, pp.123-134, Beograd.
346. **RADENOVIC, C., M. BABIC, N. DELIC, Z.HOJKA, G. STANKOVIC, B. TRIFUNOVIC, D. RISTANOVIC, and D. SELAKOVIC (2003):** Photosynthetic properties of erect leaf maize inbred lines as the efficient photo-model in breeding and seed production. Genetika, Vol. 35, No. 2, 85-97.

2004.

347. **RADENOVIC, C., M. IVANOVIC (2004):** Elitne inbred linije kukuruza sa uspravnim položajem listova - karakteristike efikasnog fotosintetičkog modela u oplemenjivanju. Arhiv za poljoprivredne nauke, Vol. 65, No. 229, 11-24.
348. **РАДЕНОВИЧ, Ч., М. БАБИЧ, З. ХОЙКА, Г. СТАНКОВИЧ, Б. ТРИФУНОВИЧ, Д. РИСТАНОВИЧ, Н. ДЕЛИЧ, Д. СЕЛАКОВИЧ (2004):** Характеристика инбредных линий кукурузы с вертикально стоящими листьями для эффективного использования в селекции. Доклады Российской академии сельскохозяйственных наук. No. 2, 7-9.
349. **RADENOVIC, Č., BELJANSKI M., ERGELJ A., MAKSIMOV G.V. (2004):** Induction of Oscillatory Transmembrane Transport by Am-

- monium Ion, Papers from the "International Conference in Nonlinear Sciences" organized by Society of Physical Chemists of Serbia, September 24-25, 2004, Belgrade, pp. 149-151.
350. **RADENOVIĆ Č., HOJKA Z., SELAKOVIĆ D., MIŠOVIĆ M., PAVLOV M., SEČANSKI M. (2004):** Photosynthetic Properties of Elite Erect Leaf Maize Inbred Lines and their Contribution to Seed Production Improvement, Proc. Nat. Sci. Matica srpska, Novi Sad, No. 106, 2004, pp. 45-56.
 351. **SIMIĆ A., SREDOJEVIĆ S., TODOROVIĆ M., ĐUKANOVIĆ L. And RADENOVIĆ Č. (2004):** Studies on the relationship between the content of total phenolics in exudates and germination ability of maize seed during accelerated aging, Seed Sci. & Technol., **32**, 213-218.
- 2005.**
352. **РАДЕНОВИЧ Ч., ДРИНИЧ Г., ИВАНОВИЧ М. (2005):** Элитные инбредные линии кукурузы с вертикально стоящими листьями. Характеристика эффективной фотосинтетической модели в селекции, Кукуруза и сорго № 3, стр. 19-24, Москва
 353. **RADENOVIĆ Č., BELJANSKI M., MAKSIMOV G., KALAUZI A., DRAŽIĆ M. (2005):** The Mechanism of the Ion Oscillatory Transport Across the Excitable Cell Membrane, Proceedings for Natural Sciences, Matica Srpska, Novi Sad, No. 109, 2005, pp. 5-19.
 354. **RADENOVIĆ Č., DELIĆ N., BABIĆ M., HOJKA Z., STANKOVIĆ G., TRIFUNOVIĆ⁺ B., RISTANOVIĆ D., SELAKOVIĆ D. (2005):** Photosynthetic and bioluminescence properties of erect leaf maize inbred lines. Sixty years of ZP maize hybrids breeding. International Maize Conference: Accomplishments and Perspectives, 26-28. Oktober, 2005, Belgrade. Book of abstracts, 55.
- 2006.**
355. **RADENOVIĆ Č., BELJANSKI M., MAKSIMOVA N., MAKSIMOV G. (2006):** Characteristics of Lithium Oscillatory Transport Trough Excited Biomembrane, Proc. Physical Chemistry 2006, Vol. I, September 26-29, Belgrade, Serbia.
 356. **MAKSIMOV G., RADENOVIĆ Č., CHURIN A., VOLKOV V. (2006):** Application of Resonance Raman Spectra of Carotene for Probing O₂ Action on Nerve Cell, Proc. Physical Chemistry 2006, Vol. II, September 26-29, Belgrade, Serbia.
 357. **KALAUZI A., MARKOVIĆ D., RADENOVIĆ Č. (2006):** Transients of Fluorescence Induction Signal and Photosynthetic Antennas: A Possible Relationship. Mathematical Modeling Approach. Russian Journal of Plant Physiology., Vol.53, No. 3, pp. 289-297.

2007.

358. RADENOVIĆ Č., ŠATARIĆ I., BABIĆ M., DELIĆ N., IVANOVIĆ M. i KOJIĆ L. (2007): Uticaj promena u tilakoidnim membranama na otpornost i adaptivnost prema temperaturi i suši samooplodnih linija kukuruza (*Zea mays* L.). Arhiv za poljoprivredne nauke, Vol. 68, No. 242, str. 47-57.
359. RADENOVIĆ Č., PENČIĆ M., SARATLIĆ G., BABIĆ M. i DELIĆ N. (2007): Biofizički osvrt na neinvazivni fotosintetično-fluorescentni metod i na njegovu primenu u oplemenjivanju i semenarstvu kukuruza. „Nauka – osnova održivog razvoja”, Izd. Društvo genetičara Srbije, str. 161- 177.
360. RADENOVIĆ Č., KONSTANTINOV K., DELIĆ N., STANKOVIĆ G. (2007): Photosynthetic and Bioluminescence Properties of Maize Inbred Lines with Upright Leaves. MAYDICA 52, pp. 347-356.
361. RADENOVIĆ Č., SARATLIĆ G., ANĐELKOVIĆ V., RADOJČIĆ A., SELAKOVIĆ D. i HOJKA Z. (2007): Poboljšani fotosintetično-fluorescentni metod i njegova primena u oplemenjivanju i semenarstvu kukuruza. Arhiv za poljoprivredne nauke, Vol. 68, No. 243, str. 15-30.
362. RADENOVIĆ Č., KALAUZI A., KONSTANTINOV K. i DRINIĆ G. (2007): Dinamika nastajanja tranzijenata indukcionih procesa zakasnele fluorescencije hlorofila i fotosintetičkih antena: moguća zavisnost. Pristup matematičkog modelovanja. Izd. Zbornik Matice srpske za prirodne nauke No. 112, str. 5-26.
363. RADENOVIĆ Č., DRINIĆ G., FILIPOVIĆ M., JOVANOVIĆ Ž., MLADENOVIĆ – DRINIĆ S. i RADOJČIĆ A. (2007): Dinamika strukturnih i funkcionalnih promena u tilakoidnoj membrani samooplodnih linija kukuruza otpornih i adaptivnih na visoku temperaturu i sušu. „Selekcija i semenarstvo” Vol. XIII, No. 1-2, str. 7-16.

2008.

364. RADENOVIĆ Č., SELAKOVIĆ D., FILIPOVIĆ M., RADOJČIĆ A., SEČANSKI M. i RADOSAVLJEVIĆ N. (2008): Svojstva prestižnih samooplodnih linija kukuruza relevantna za savremenu proizvodnju kvalitetnog hibridnog semena. Arhiv za poljoprivredne nauke, Vol. 69, No. 246, str. 79-95.
365. SELAKOVIĆ D., FILIPOVIĆ M., HOJKA Z., RADENOVIĆ Č. i SABOVLJEVIĆ R. (2008): Uticaj proporcije i veličine vegetacionog prostora roditeljskih linija na broj semena hibrida kukuruza ZP 42A i ZP 704. Arhiv za poljoprivredne nauke, Vol. 69, No. 246, str. 15-25.
366. RADENOVIĆ Č., BELJANSKI M., KALAUZI A. i MAKSIMOV G.V. (2008): Delayed Chlorophyll Fluorescence in the Thylacoid: Mecha-

- nisms and Parameters of Transients and Oscillations. Proceedings of the 9th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Physical Chemistry, Vol. I, pp. 370-372.
367. **RADENOVIĆ Č., FILIPOVIĆ M., BABIĆ M., STANKOVIĆ G., RADOJČIĆ A., SEČANSKI M., PAVLOV J., BRANKOVIĆ - RADOJČIĆ D. i SELAKOVIĆ D. (2008):** Actual Prestigious Properties of Maize Inbred Lines – A Good Initial Basis for the Efficient Development of New and Yielding Maize Hybrids. *GENETIKA*, Vol. 40, No. 2, pp. 121-133.
 368. **RADENOVIĆ Č., JEREMIĆ M., MAKSIMOV G.V., BELJANSKI M., FILIPOVIĆ M. i ČAMDŽIJA Z. (2008):** Mehanizmi i parametri tranzijenata i oscilacija indukcionih procesa zakasnele fluorescencije hlorofila u pobuđenoj tilakoidnoj membrani intaktnog lista kukuruza. *Arhiv za poljoprivredne nauke*, Vol. 69, No. 248, str. 5-21.
 369. **РАДЕНОВИЧ Ч., САРАТЛИЧ Г., БАБИЧ М., ЋОВАНОВИЧ Ж. и ФИЛИПОВИЧ М. (2008):** Оценка устойчивости и адаптивности линий и гибридов кукурузы к высоким температурам и засухе с помощью неповреждающего фотосинтетическо-флуоресцентного метода. *КУКУРУЗА И СОРГО* № 6, стр. 17-23.
 370. **RADENOVIĆ Č., FILIPOVIĆ M., DELIĆ N., SELAKOVIĆ D., ANĐELKOVIĆ VIOLETA., BABIĆ VOJKA., JOVANOVIĆ Ž., MILAŠINOVIĆ MARIJA i ČAMDŽIJA Z. (2008):** Prestižna selekciona i semenarska svojstva samooplodnih linija i hibrida kukuruza relevantna za savremenu proizvodnju hibridnog semena i merkantilnog kukuruza. *SELEKCIJA I SEMENARSTVO*, Vol. XIV, No. 1-4, str. 17-27.
- 2009.**
371. **RADENOVIĆ Č., FILIPOVIĆ M., JOVANOVIĆ Ž., VIDENOVIĆ Ž., SELAKOVIĆ D., SEČANSKI M., MILAŠINOVIĆ MARIJA., RADOSAVLJEVIĆ MILICA i ČAMDŽIJA Z. (2009):** Dominantna svojstva efikasnog fotosintetično-fluorescentnog modela u oplemenjivanju i savremenoj proizvodnji kvalitetnog merkatilnog kukuruza. *Arhiv za poljoprivredne nauke*, Vol. 70, No. 249, str. 31-53.
 372. **RADENOVIĆ Č., JEREMIĆ M., MAKSIMOV G.V., BELJANSKI M. and RADOJČIĆ A. (2009):** Mechanisms and Parameters of Transients and Oscillations of Delayed Chlorophyll Fluorescence in the Thylakoid Membrane of the Intact Maize Leaf. *Russian Journal of Physical Chemistry A*, Vol. 83, No. 9, pp. 1582-1591.
 373. **RADENOVIĆ Č., FILIPOVIĆ M., SELAKOVIĆ D., SEČANSKI M., BABIĆ VOJKA., ČAMDŽIJA Z., JOVANOVIĆ SNEŽANA., PAV-**

- LOV JOVAN and STEVANOVIĆ MILAN (2009):** The Prestigious Maize Inbred Lines with Erect Top Leaves. The Priority Performance of the Efficient Photosynthetic Model in Breeding. *GENETIK*, Vol. 41, No. 1, pp. 49-58.
374. **РАДЕНОВИЧ Ч., ФИЛИПОВИЧ М., АНДЖЕЛКОВИЧ В., БАБИЧ М. и РАДОЈЧИЧ А. (2009):** Селекционно значимые свойства инбредных линий кукурузы как основа для создания новых, более урожайных гибридов. Доклады Российской академии сельскохозяйственных наук, № 6, стр. 12-14.
375. **RADENOVIĆ Č., FILIPOVIĆ M., ANĐELKOVIĆ V., BABIĆ M. and RADOJČIĆ A. (2009):** Significant Breeding Properties of Inbred Maize Lines as the Basis for Creating New, Higher Yielding Hybrids. *Russian Agricultural Sciences*, Vol. 35, No. 6, pp. 374-377.
- 2010.**
376. **RADENOVIĆ Č., MARKOVIĆ KSENIJA., RADOJČIĆ A., ANĐELKOVIĆ VIOLETA and KALAUZI A. (2010):** Interdependence Between Oscillations and Transients of Delayed Fluorescence Induction Processes in the Thylakoid Membrane of the Intact Maize Leaf-Responses to Effects of Increased Temperatures and Drought. *Zbornik Matice srpske za prirodne nauke*, No. 118, str. 7-26.
377. **RADENOVIĆ Č., FILIPOVIĆ M., STANKOVIĆ G., SELAKOVIĆ D., SEČANSKI M., MARKOVIĆ KSENIJA., ČAMDŽIJA Z. i PAVLOV J. (2010):** Prestižna selekciona svojstva samooplodnih linija kukuruza – dobra osnova za progres u oplemenjivanju. *Arhiv za poljoprivredne nauke*, Vol. 71, No. 254, str. 43-61.
378. **RADENOVIĆ Č., DELIĆ N., STANKOVIĆ G. and JOVANOVIĆ Ž. (2010):** Bio-Physicochemical Characteristics of Photosynthetic Model of Inbreed Lines and Maize Hybrids. *PHYSICAL CHEMISTRY 2010, 10th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Physical Chemistry, Proceedings Vol. I*, pp. 358-360.
379. **RADENOVIĆ Č., GRODZINSKI D.M., FILIPOVIĆ M., RADOSAVLJEVIĆ M., VIDENOVIĆ Ž., DENIĆ M. and ČAMDŽIJA Z. (2010):** The Prestigious Maize Inbred Lines and Hybrids with Erect Top Leaves are Characterised by a Property of an Efficient Photosynthetic Model and a Satisfactory Base for the Further Progress in Breeding and Selection. *Физиология и биохимия культ. растений*, Т. 42, № 3, стр. 187-201
380. **RADENOVIĆ Č., FILIPOVIĆ M., SEČANSKI M., VIDENOVIĆ Ž., STANKOVIĆ G., GRČIĆ N., PAVLOV J. and ČAMDŽIJA Z.**

- (2010): Traits of New Maize Inbred Lines and Hybrids with Efficient Photosynthetic Functions. Journal of Scientific Agricultural Research, Belgrade, Vol. 71, No. 256, pp. 65-88
381. RADENOVIĆ Č., FILIPOVIĆ M., SEČANSKI M., RADOSAVLJEVIĆ M., ČAMDŽIJA Z., PAVLOV J. and CREVAR M. (2010): Significant Biophysical and Genetic Properties of Maize Inbred Lines and Hybrids with Erect Top Leaves. Proc. Nat. Sci, Matica srpska. Novi Sad, No. 119, pp. 35-53
382. RADOSAVLJEVIĆ M., MILAŠINOVIĆ-ŠEREMEŠIĆ M., SEČANSKI M., RADENOVIĆ Č., SEMENČENKO V. (2010): Fizička svojstva i hemijski sastav zrna linija i hibrida kukuruza. Zbornik apstrakata Šestog naučno-stručnog simpozijuma iz selekcije i semenarstva društva selekcionera i semenara Republike Srbije. Vršac, 17-21. Maj 2010., str. 82.
- 2011.
383. РАДЕНОВИЧ Ч., ФИЛИПОВИЧ М., БАБИЧ М., ДЕЛИЧ Н., ЙОВАНОВИЧ Ж., АНДЖЕЛКОВИЧ В., СТАНКОВИЧ Г. (2011): Свойства престижных элитных инбредных линий кукурузы с эффективными фотосинтетическими функциями. Вестник Российской Академии Сельскохозяйственных наук, № 4, стр. 26-29.
384. RADOSAVLJEVIĆ M., PAJIĆ Z., MILAŠINOVIĆ ŠEREMEŠIĆ M., TERZIĆ D., RADENOVIĆ Č., SEČANSKI M. (2011): Physical properties, shemical composition and digestibility of maize inbreds and hybrids. Book of abstracts - second international conference sustainable postharvest and food technologies - Inoptep 2011 and XXIII national conference processing and energy in agriculture Ptep 2011, 17-22 april. Velika Plana, Srbija, str. 112-113.
- 2012.
385. RADENOVIĆ Č., GRODZINSKIJ D.M., FILIPOVIĆ M., BABIĆ M., ANĐELKOVIĆ V., GRČIĆ N. and ČAMDŽIJA Z. (2012): Genetic, Biophysical and Biochemical Features of Maize Inbred Lines with Efficient Photosynthetic Functions, Physiology and Biochemistry of Cultivated Plants, Kiev, Ukraine, Vol. 44, No. 3 (257), pp. 194-208.
386. РАДЕНОВИЧ Ч., ФИЛИПОВИЧ М., БАБИЧ М., ЙОВАНОВИЧ Ж., ПАВЛОВ М., СЕЧАНСКИ М., ДУМАНОВИЧ З. и СТАНКОВИЧ Г. (2012): Свойства новых самоопыленных линий и перспективных гибридов кукурузы с эффективными фотосинтетическими функциями, Зерновое хозяйство России, № 3 (21), стр. 23-33.

387. RADENOVIC Č., BELJANSKI M., MAKSIMOV G., STANISAVLJEV D. (2012): Study of Lithium Oscillatory Transport Mechanism Trough Excited Cell Membrane, Physical Chemistry (Proceedings), September 24-28, Belgrade, Serbia, pp. 261-263.
388. RADENOVIC Č., FILIPOVIC M., RADOSAVLJEVIC M., JOVANOVIĆ Ž., KAITOVIĆ Ž., TOLIMIR M., GRČIĆ N., CREVAR M., STEVANOVIĆ M. (2012) Genetic, Chemical and Physical Predispositions of New Maize Inbred Lines and Hybrids with Efficient Photosynthesis, Proc. Nat. Sci., Matica Srpska Novi Sad, No. 123, pp. 83-100.
389. RADENOVIC Č., BELJANSKI M., MAKSIMOV G., STANISAVLJEV D. (2012): Variable Mechanism of Action of Lithium During Generating of Membrane Potential Oscillations Across the Excitable Membrane of the Nittela Cell, Proc. Nat. Sci., Matica srpska Novi Sad, No. 123, pp. 101-114.

2013.

390. FILIPOVIC M., SRDIĆ J., SIMIĆ M., VIDENOVIC Ž., RADENOVIC Č., DUMANOVIC Z. and JOVANOVIĆ Ž. (2013): Potential of Early Maturity Flint and Dent Maize Hybrids at Higher Altitudes. Romanian Agricultural Research, No.30, 2013. pp. 117-124.
391. РАДЕНОВИЧ Ч., ФИЛИПОВИЧ М., БАБИЧ М., АНДЖЕЛКОВИЧ В., СТАНКОВИЧ Г., СЕЧАНСКИ М. И ЙОВАНОВИЧ Ж. (2013): Селекционне и физико-хемическе карактеристике у инбредних линија и високопродуктивних хибридова кукуруза са ефикасним фотосинтетичким функцијама. Селскохозјайствена биологија, 2013, № 1, стр. 78-86.
392. РАДЕНОВИЋ Ч., ФИЛИПОВИЋ М. и БАБИЋ М. (2013): Међузависност закасне флуоресценције хлорофила, фотосинтезе и оплењивања кукуруза. Издање: Матица српска и Институт за кукуруз „Земун Поље”, 2013. Београд-Земун, 335 страна, 239 илустрација и табела.

2014.

393. РАДЕНОВИЧ Ч., ФИЛИПОВИЧ М., БАБИЧ М., АНДЖЕЛКОВИЧ В., ЙОВАНОВИЧ Ж., СЕЧАНСКИ М. и СТАНКОВИЧ Г. (2014): Карактеристике нових висококвалитетних инбредних линија кукуруза са ефикасним фотосинтетичким функцијама. Доклади Росијске Академије селхоз. наук, 2014, № 2, стр. 7-10.
394. RADENOVICH CH., FILIPPOVICH M., BABICH M., ANDZHELKOVICH V., YOVANOVICH ZH., SECHANSKY M.

- and STANKOVICH G. (2014): Characteristics of New High Quality Maize Inbred Lines with Efficient Photosynthetic Functions. *Doklady Rossiiskoi Akademii Sel'skokhozyaistvennykh Nauk*, 2014, No. 2, pp. 7-10.
395. RADENOVIĆ Č.N., MAKSIMOV G.V., TYUTYAEV E.V. STANKOVIĆ G.J., JOVANOVIĆ Ž.V. and BELJANSKI M.V. (2014): Detecting the Phase Transition in Thylakoid Membranes of Maize Inbred Lines by Means of Delayed Fluorescence. *Plant Physiology and Biochemistry* 81 (2014), pp. 208-211.
396. RADENOVIĆ Č.N., MAKSIMOV G.V., DELIĆ N.S., STANKOVIĆ G.J., SEČANSKI M.D., PAVLOVIĆ M.D. and MITIĆ N. (2014): Infrared Spectroscopy Analyses of the Maize Grain Chemical Content. *Physical Chemistry 2014. 12th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Physical Chemistry*, Belgrade, Serbia, pp. 530-533.
397. RADENOVIĆ Č.N., MAKSIMOV G.V., PETROVIĆ R.J. DELIĆ N.S., STANKOVIĆ G.J., PAVLOVIĆ M.D. and BELJANSKI M.V. (2014): Characterization of Advanced Maize Inbred Lines and Hibrids by the Methods of Physical-Chemistry. *Physical Chemistry 2014. 12th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Physical Chemistry*, Belgrade, Serbia, pp. 542-545.
398. РАДЕНОВИЧ Ч., МАКСИМОВ Г.В., ТЮТЯЕВ Е.В., ШУТОВА В.В., ДЕЛИЧ Н., СЕЧАНСКИ М. и ПОПОВИЧ А. (2014): Диагностирование конформационных и функциональных свойств зерна элитных инбредных линий кукурузы с помощью инфракрасных спектров. *Selekcija i semenarstvo*, Vol. XX (2014), № 2, pp. 13-31.
- 2015.
399. RADENOVIĆ Č.N., MAKSIMOV G.V., GRODZINSKIJ D.M. (2015): Mechanisms of Lithium Action on Generation of Membrane Potential Oscillations of the *Nitella* Cell, *Физиология растений и генетика*, 2015. Т.47. №1, pp.3-14.
400. RADENOVIĆ Č.N., MAKSIMOV G.V., GRODZINSKIJ D.M. (2015): Identification of Organic Molecules in Kernels of Maize Inbred Lines Displayed with Infrared Spectra, *Физиология растений и генетика*, 2015. Т.47. №1, pp.15-24.
401. RADENOVIĆ Č.N., MAKSIMOV G.V., GRODZINSKIJ D.M. (2015): Pigment Properties and High-Quality Inbred Lines and Hybrids of Maize with High Nutritional Values, *Физиология растений и генетика*, 2015. Т.47. №2, pp.112-125.

402. ТЮТЯЕВ Е.В., ШУТОВА В.В., МАКСИМОВ Г.В., РАДЕНОВИЧ Ч.Н, ГРОДЗИНСКИЙ Д.М. (2015): Состояние фотосинтетических пигментов в листьях инбредных линий и гибридов кукурузы, Физиология растений и генетика, 2015. Т.47. №2, pp.147-159.
 403. РАДЕНОВИЧ Ч., ДЕЛИЧ Н., СЕЧАНСКИ М., ЙОВАНОВИЧ Ж., СТАНКОВИЧ Г., ПОПОВИЧ А. (2015): Инбредные линии и гибриды кукурузы (*Zea Mays* L.) Сербской селекции с высокой эффективностью фотосинтеза, обогащенным пигментным составом и повышенной питательной ценностью, Сельскохозяйственная биология, 2015. том 50, № 5, стр. 600-610.
 404. RADENOVICH Ch., DELICH M., SECHANSKY M., JOVANOVICh Zh., STANKOVICH G., POPOVICH A. (2015): Maize (*Zea mays* L.) Inbred Lines and Hybrids of Serbian Selection with High Efficiency of Photosynthesis, Rich in Pigment Content and Increased Nutritive Value, Agricultural Biology, 2015. Vol. 50, № 5, pp. 600-610.
 405. RADENOVIĆ Č.N., MAKSIMOV G.V., TYUTYAEV E.V., SYUSIN I.V., SHUTOVA V.V., SEČANSKI M.D., SRDIĆ J.Ž., VIDENOVIĆ Ž.V., POPOVIĆ A.S. (2015) Structural Properties of Maize Hybrids Established by Infrared Spectra, Matica srpska J. Nat. Sci., Novi Sad, 2015. № 129, pp. 35-44.
 406. SEČANSKI M., MIRIĆ M., RADENOVIĆ Č., MARKOVIĆ K., JOVANOVIĆ Ž., POPOVIĆ A. (2015): Značaj kontinuiranog unapređenja proizvodnje i kontrole osnovnog semena ZP hibrida kukuruza, Selekcija i semenarstvo, Vol. XXI (2015), № 2, pp. 103-117.
 407. SEČANSKI M., MIRIĆ M., RADENOVIĆ Č., MARKOVIĆ K., JOVANOVIĆ Ž., POPOVIĆ A. (2015): Kontinualni stručno - razvojni rad na stvaranju i poboljšanju ukupnih tehnologija i različitih tretmana osnovnog semena ZP hibrida kukuruza – garancija njegovog visokog kvaliteta. Zbornik Abstrakata VIII Naučno-stučnog Simpozijuma iz Selekcije i semenarstva Društva selekcionera i semenara Republike Srbije. Privredna Komora Srbije, Beograd 28 i 29. Maj 2015, str. 126-127.
- 2016.
408. RADENOVIĆ Č.N., DINIĆ B.S., RADOSAVLJEVIĆ M., POPOVIĆ A.S., BELJANSKI M.V. and PAVLOVIĆ M.D. (2016): Nutritive Properties of New Maize Inbred Lines and their Hybrids, Proceedings of 13th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Physical Chemistry, Specific Methods for Food Safety and Quality, Vinča Institute of Nuclear Sciences, Belgrade, Serbia, 2016. pp. 23-26.
 409. RADENOVIĆ Č.N., GRODZINSKI D.M., FILIPOVIĆ M.R., DELIĆ

- N.S., SRDIĆ J.Z., PAVLOV I.M. (2016):** Quality Traits of Maize Inbred Lines and Hybrids with Efficient Photosynthetic Functions, Физиология растений и генетика, 2016. том 48, № 5, стр. 382-392.
- 410. РАДЕНОВИЧ Ч., МАКСИМОВ Г.В., ТЮТЯЕВ Е.В., ШУТОВА В.В., ДЕЛИЧ Н., ЧАМДЖИЯ З., ПАВЛОВ Й., ЙОВАНОВИЧ Ж. (2016):** Идентификация органических соединений в зерне гибридов кукурузы (*Zea mays* L.) сербской селекции с помощью инфракрасных спектров. Сельскохозяйственная биология, 2016. том 51, № 5, стр. 645-653.
- 411. RADENOVICH Ch., MAKSIMOV G.V., TYUTYAEV E.V., SHUTOVA V.V., DELICH N., CHAMDZIYA Z., PAVLOV Yo., JOVANOVICh Zh. (2016):** Identification of Characteristic Organic Molecules in Kernels of Maize (*Zea mays* L.) Hybrid Grain Using Infrared Spectroscopy, Agricultural Biology, 2016. Vol. 51, № 5, pp. 645-653.
- 2017.**
- 412. PETROVIĆ R.J., RADENOVIĆ Č.N., SEČANSKI M.D., JANKOVIĆ M.Z., VIDENOVIĆ Ž.V., POPOVIĆ A.S., RANKOVIĆ D.M. (2017):** Separat: Inbred Lines with Significant Breeding Traits and High-Quality Maize Hybrids with Rich Pigment Properties and Exceptional Nutritive Values. Ed. Matica srpska, Odeljenje za prirodne nauke, Novi Sad & Institut za kukuruz „Zemun Polje”, 2017, pages 34, illustrations 12.
- 413. RADENOVIĆ Č.N., GRODZINSKI J.D.M., PETROVIĆ R.J., DINIĆ B.S., RADOSAVLJEVIĆ M.M., TERZIĆ D.P., JANKOVIĆ M.Z., RANKOVIĆ D.M. (2017):** Characteristics of New Maize Inbred Lines and Their Hybrids with High Nutritional and Feed qualities, Физиология растений и генетика, 2017. том 49, № 2, стр. 95-109.

Б. БИБЛИОГРАФИЈА НАУЧНО-СТРУЧНИХ РАДОВА

1982.

- 414. JOVANOVIĆ, R. i Č. RADENOVIĆ (1982):** Unapređenje proizvodnje kukuruza za zrno i silažu - razvojni činilac stočarske proizvodnje u Južnomoravskom regionu. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje” Beograd, str. 4-6.
- 415. RADENOVIĆ, Č. (1982):** Osvrt na prvo savetovanje o unapređenju proizvodnje i iskorišćavanja hibridnog kukuruza u Južnomoravskom

- regionu. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 11-12.
416. **RADENOVIĆ, Č., G. VASIĆ i M. RADOVANOVIĆ (1982):** Kratak prikaz plana istraživanja u 1982. godini. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 7-10.
- 1984.**
417. **JOVANOVIĆ, R. i Č. RADENOVIĆ (1984):** Izvod iz projekta za unapređenje proizvodnje kukuruza za zrno i silažu - razvojni činilac stočarske proizvodnje u Južnomoravskom regionu. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izdanje Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 4-7.
418. **PEJIĆ, Đ., G. VASIĆ, Č. RADENOVIĆ, M. RADOVANOVIĆ, N. MILEN-KOVIĆ, LJ. TOŠIĆ i Ž. GOGIĆ (1984):** Silažni kukuruz - faktor unapređenja proizvodnje mesa i mleka u Južnomoravskom regionu. U: „Kukuruz u Južno-moravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 65-74.
419. **RADENOVIĆ, Č. (1984):** Stanje, mogućnosti i potencijali u proizvodnji kukuruza u Južnomoravskom regionu. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 92-99.
420. **RADENOVIĆ, Č. (1984):** Prikaz seminara o unapređenju proizvodnje i iskorišćavanja hibridnog kukuruza u leskovačkom i vranjanskom regionu. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 12-20.
421. **RADENOVIĆ, Č., G. VASIĆ i M. RADOVANOVIĆ (1984):** Hibridi kukuruza za naredni period. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 113-117.
422. **RADENOVIĆ, Č., G. VASIĆ M. RADOVANOVIĆ, Ž. ĐORĐEVIĆ, LJ. TOŠIĆ, N. MILENKOVIĆ i Ž. GOGIĆ (1984):** Prikaz plana istraživanja u 1983 godini U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 8-11.
423. **RADENOVIĆ, Č., G. VASIĆ, M. RADOVANOVIĆ, Ž. ĐORĐEVIĆ, LJ. TOŠIĆ, N. MILENKOVIĆ, Ž. GOGIĆ i D. ZAREV (1984):** Izbor rodnijih i kvalitetnijih hibrida kukuruza za zrno i silažu za potrebe Južnomoravskog regiona. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 21-58.
424. **VASIĆ, G., Č. RADENOVIĆ, M. RADOVANOVIĆ, LJ. TOŠIĆ, Ž. ĐORĐEVIĆ, N. MILENKOVIĆ i Ž. GOGIĆ (1984):** Unapređenje

tehnologije proizvodnje hibridnog kukuruza za zrno i silažu za specifične agroekološke uslove Južnomoravskog regiona. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 59-64.

425. VASIĆ, G., M. RADOVANOVIĆ i Č. RADENOVIĆ (1984): Uputstva i preporuke za gajenje hibrida kukuruza. U: „Kukuruz u Južnomoravskom regionu”, izd. Institut za kukuruz „Zemun Polje”, Beograd, str. 109-112.

1986.

426. RADENOVIĆ, Č. (1986): Nastava biofizike na poslediplomskim studijama (Преподавание биофизици в аспирантуре и магистратуре). Uvodno izlaganje na okruglom stolu o nastavi biofizike na poslediplomskim studijama, XIX Zasedanje Saveta opunomoćenih predstavnika zemalja - članica SEV i SFRJ, 20-25. X 1986, Dubrovnik, Jugoslavija.

1987.

427. PEJIĆ, Đ., Č. RADENOVIĆ, G. VASIĆ, M. RADOVANOVIĆ, N. MILENKOVIĆ, Ž. GOGIĆ i LJ. TOŠIĆ (1987): Silaža hibridnog kukuruza - faktor unapređenja proizvodnje mesa i mleka u Južnomoravskom regionu. U: „Kukuruz. Kako povećati proizvodnju i iskorišćavanje kukuruza u Južnomoravskom regionu”, izd. „Naučna knjiga”, Beograd, str. 187-203.
428. RADENOVIĆ, Č. (1987): Uvodna reč o unapređenju proizvodnje hibridnog kukuruza u uslovima suše Južnomoravskog regiona. U: „Kukuruz. Kako povećati proizvodnju i iskorišćavanje kukuruza u Južnomoravskom regionu”, izd. „Naučna knjiga”, Beograd, str. 10-13.
429. RADENOVIĆ, Č., G. VASIĆ i M. RADOVANOVIĆ (1987): Zaključna razmatranja o hibridnom kukuruzu gajenom u sušnim uslovima. U: „Kukuruz. Kako povećati proizvodnju i iskorišćavanje kukuruza u Južnomoravskom regionu”, izd. „Naučna knjiga”, Beograd, str. 229-233.
430. ŠATARIĆ, I., Č. RADENOVIĆ, G. VASIĆ, M. RADOVANOVIĆ, N. MILENKOVIĆ, LJ. TOŠIĆ i Ž. GOGIĆ (1987): Višegodišnji rezultati testiranja ranih hibrida kukuruza radi izbora najrodnijih za gajenje u Južnomoravskom regionu. U: „Kukuruz. Kako povećati proizvodnju i iskorišćavanje kukuruza u Južnomoravskom regionu”, izd. «Naučna knjiga», Beograd, str. 79-87.

1988.

431. РАДЕНОВИЧ, Ч. (1988): Биофизические исследования в Югославии и их взаимосвязь с деятельностью партнеров из стран-членов СЕВ. Journal export, pp. 24-27.

1990.

432. РАДЕНОВИЧ, Ч. (1990): Кукуруза - објект настоящих и будущих исследований. Journal export, pp. 15-21.

1992.

433. RADENOVIĆ, Č. (1992): Proučavanje na kukuruzu između danas i sutra. Poslovna politika, str. 48-49.

1993.

434. RADENOVIĆ, Č. i R. KASTORI (1993): Nove knjige. Транспорт воды в растениях. Исследование импульсным методом NMR (Transport vode u biljkama. Ispitivanje pulsnom NMR metodom). Savrem. poljopr., 41 (3): str.123-124, 1993.

1994.

435. RADENOVIĆ, Č. (1994): ZP hibridi kukuruza na tri kontinenta. Selo 11: str. 10-11.

1995.

436. ИВАНОВИЧ, М. и Ч. РАДЕНОВИЧ (1995): 50-летний юбилей Института кукурузы «Земун Поле». Кукуруза и сорго 5: стр. 12-13.
437. ИВАНОВИЧ, М. и Ч. РАДЕНОВИЧ (1995): Важная роль Института. Кукуруза и сорго 6: стр. 19-20.

1996.

438. ИВАНОВИЧ, М. и Ч. РАДЕНОВИЧ (1996): Завтра Института кукурузы. Кукуруза и сорго 2: стр. 14-16.

2005.

439. RADENOVIĆ Č., DRINIĆ G., LEVIĆ J., STANKOVIĆ G. RISTANOVIĆ D., BAČA F., PAJIĆ Z., JOVANOVIĆ Ž., SELAKOVIĆ D., MAKEVIĆ D. (2005): Dr Vladimir Trifunović: 55 godina naučnog rada u oplemenjivanju, semenarstvu i marketingu ZP hibrida kukuruza i 85 godina života. J. Sci. Agric. Research/Arh. poljopr. nauke 66, 236 (2005/4), str. 89-96.
440. САРАТЛИЧ Г., РАДЕНОВИЧ Ч., ДЕЛИЧ Н., СТАНКОВИЧ Г., СЕЛАКОВИЧ Д., ЙОВАНОВИЧ Ж. (2005): Доктор Владимир Трифунович: 55 лет научной работы и 85 лет со дня рождения., Селекция и семеноводство 1, 2005, Москва, стр. 17-19.

2006.

441. САРАТЛИЧ Г., ВИДЕНОВИЧ Ж., РАДЕНОВИЧ Ч. (2006): Важнейшие достижения института кукурузы «Земун Поле» за 60 лет успешной научно-исследовательской работы., Кукуруза и сорго № 2 - 2006, Москва, стр. 19-22.
442. САРАТЛИЧ Г., РАДЕНОВИЧ Ч., КОНСТАНТИНОВ К., ВИ-

ДЕНОВИЧ Ж., ДРИНИЧ Г. (2006): Научно-исследовательские и деловые результаты доктора Владимира Трифуновича: 85-летие со дня рождения и 55-летие трудовой деятельности, Кукуруза и сорго № 5 - 2006, Москва, стр. 22-24.

2007.

443. **KONSTANTINOV K., PENČIĆ M., RADENović Č. and SARATLIĆ G. (2007):** 55 Years of Contribution to Maize Genetics and Breeding. An Appreciation. MAYDICA 52, pp. 241-244.

2012.

444. **РАДЕНОВИЋ Ч., КОНСТАНТИНОВ К., ВИДЕНОВИЋ Ж., ДРИНИЋ Г. (2012):** Анализа активности доктора Владимира Трифуновића у поводу два његова јубилеја: 55. године научног рада и 85. Године живота. СВЕСКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ 51, Серија природних наука Св. 14, Нови Сад, pp. 15-22.

2014.

445. **РАДЕНОВИЋ Ч.Н. (2014):** Др Милутин Пенчић: доприноси и активности у научним, међународним и државним установама и органима. СВЕСКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ 57, Серија природних наука Св.17, Нови Сад, pp. 65-72.

2015.

446. **RADENović Č.N. (2015):** Doprinosi i aktivnosti Dr Milivoja S. Mišovića u naučnim ustanovama Srbije i u međunarodnim organizacijama, Selekcija i semenarstvo, Vol. XXI (2015), № 1, pp. 67-73.

ПРИЛОГ 2
ПРИЗНАЊА И ОДЛИКОВАЊА
ДР ЧЕДОМИРА Н. РАДЕНОВИЋА

За успехе у раду добио је следећа честитања, признања и одликовања:

1. Додељена му је МЕДАЉА ЗА ВОЈНИЧКЕ ВРЛИНЕ за мајске празнике 1962. године.
2. Додељено му је ПРИЗНАЊЕ за успешан рад и допринос развоју Југословенског друштва за биофизику. Ово признање додељено му је поводом 10-тогодишњице рада и постојања Југословенског друштва за биофизику, октобра 1980. године
3. Додељено му је ПРИЗНАЊЕ за успешну сарадњу и допринос развоја Института за физику. Признање му је додељено поводом 20-тогодишњице рада и развоја Института за физику, Београд, 1981. године.
4. Додељена му је ЗНАЧКА НАРОДНЕ ОДБРАНЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ. Ова Значка додељена му је 22.12.1981. године. Издато му је уверење о додели Значке народне одбране Социјалистичке Републике Србије, за резултате постигнуте о оспособљавању и обучавању за одбрану и извршавање других задатака народне одбране.
5. Додељена му је ЗАХВАЛНИЦА за 20-тогодишњи рад у Институту за кукуруз „Земун Поље”. Захвалница му је додељена поводом 35-тогодишњице рада и постојања Института, новембра 1981. године.
6. Додељена му је ПОВЕЉА у знак посебног признања за испољену активност и постигнуте резултате у раду Института за кукуруз „Земун Поље”. Савет Института ову Повељу додељује му поводом 35-тогодишњице рада и постојања Института, новембра 1981. године.
7. Додељена му је ПЛАКЕТА Института за биохемију и биофизику Пољске Академије наука поводом 25-тогодишњице постојања

- Института. Плакета му је додељена у време редовног заседања Савета опуномоћених представника земаља – чланица СЕВ и СФРЈ за Пројекат из биофизике, 1982. године.
8. Одато му је ЧЕСТИТАЊЕ од стране Секретаријата СЕВ-а поводом 10-тогодишњице сарадње по Пројекту из биофизике који реализују земље – чланице СЕВ и СФРЈ. Ово Честитање му је упућено као југословенском опуномоћеном представнику у Савету Пројекта из биофизике, Москва, 1983. године.
 9. Одато му је ЧЕСТИТАЊЕ од Президијума Академије наука СССР и Кординационог центра за Пројекат из биофизике. Честитање му је дато поводом 10-тогодишњице сарадње и успешног рада, а упућено му је као југословенском опуномоћеном представнику у Савету Пројекта из биофизике, Москва, 1983. године.
 10. Награђен је почасним знаком ЕРДЕМ НАУКА од Президијума Монголске Академије наука поводом одржавања редовног заседања Савета опуномоћених представика земаља – чланица СЕВ и СФРЈ у Монголији. Овај почасни знак добио је као југословенски опуномоћени представник у Савету Пројекта из биофизике, Улан Батор, 1984. године.
 11. Додељена му је ПЛАКЕТА Организационог одбора XV Југословенског симпозијума из биофизике, у знаку доприноса за успешно организовање, Београд, 1984. године.
 12. Додељена му је ДИПЛОМА за учествовање и активан рад на XV Југословенском симпозијуму из биофизике, Београд, 1984. године.
 13. Додељена му је ПЛАКЕТА ГРАДА БЕОГРАДА 1944-1984., поводом 40-година слободе, Београд, 20. октобра 1984. године.
 14. Додељена му је ДИПЛОМА у знак признања за рад и допринос развоју Београда. Диплома му је додељена поводом прославе 40-година слободе Београда, 20. октобра 1984. године.
 15. Додељена му је ПОВЕЉА у знак признања за дугогодишњи рад и успешну сарадњу на унапређењу производње кукуруза. Скупштина пословне заједнице организација удруженог рада за производњу, прераду и промет кукуруза и осталих ратарских култура „Хибрид” – Београд ову Повељу додељује му поводом 30-тогодишњице рада и постојања пословне Заједнице, јуни 1985. године.
 16. Додељена му је ДИПЛОМА за изванредан допринос у раду Сталне конференције научно-истраживачких организација Србије. Скупштина Сталне конференције научно-истраживачке организације Србије ову Диплому додељује му поводом 10-тогодишњице оснивања и рада Сталне конференције, октобра 1986. године.

17. Додељена му је ПОВЕЉА у знаку признања и захвалности за успешну сарадњу и допринос у повезивању науке и праксе и унапређење производње кукуруза. Савет Института за кукуруз „Земун Поље” ову Повељу додељује му поводом 40-тогодишњице оснивања Института, новембра 1986. године.
18. Одликован је ОРЕДНОМ РАДА СА ЦРВЕНОМ ЗАСТАВОМ за нарочите заслуге и постигнуте успехе у раду од значаја за напредак земље. Председништво Социјалистичке Федеративне Републике Југославије указом, број 114 од 28. октобра 1986. године, одликовало га је наведеним државним Орденом.
19. Одато му је ЈАВНО ЧЕСТИТАЊЕ за допринос развоју Народне библиотеке Србије. Ово Честитање му је јавно упућено поводом Дана библиотеке, април 1988. године.
20. Додељена му је ЗАХВАЛНИЦА за предани рад у Друштву и за поштовање развоја биофизике у Југославији. Захвалница му је додељена приликом 20. Обљетнице Савеза друштава за биофизику Југославије, Загреб, новембра 1990. године.

ПРИЛОГ 3

ДРУГИ О ДЕЛУ И ЛИКУ ПРОФ. ДР Ч. РАДЕНОВИЋА

Казивање на матерњем језику:

Максимов Георгий Владимирович,
доктор биологических наук, профессор
биологического факультета МГУ имени
М.В. Ломоносова (Москва, Россия)

*Профессор Раденович Чедомир - известный биофизик и физиолог
растений Сербии*

В СССР он специализировался в аспирантуре на кафедре биофизики биолого-почвенного факультета МГУ имени М.В. Ломоносова в исследованиях биофизики клетки водоросли. Мы сотрудничаем с профессором Раденовичем с 1987 г., но и до этого я был знаком с его великолепными работами по исследованию регулярных изменений мембранного потенциала (осцилляции) у клеток водоросли. Эта актуальная проблема современной биофизики клетки связана с важной ролью плазматической мембраны в регуляции ритмических изменений как во внешней, так и во внутренней среде клетки (гомеостаз).

В 1987-1988 гг., я стажировался в Университете г. Белград и работал в Институте кукурузы (Земун Поле, Белград, СФРЮ), где под руководством профессора Раденовича Ч., с помощью методов Раман- и ЭПР – спектроскопии, впервые, был получен важный экспериментальный материал, свидетельствующий о наличии молекулярных механизмов регуляции осцилляций в нервных клетках и клетках водоросли, а также данные по использованию Раман - спектроскопии в диагностики гибридов кукурузы. Эти результаты были опубликованы

в отечественных и международных журналах, а также доложены на научных конференциях и представлены в монографии («Биофизика ритмического возбуждения»).

Под непосредственным руководством профессора Радновича Ч., начиная с 1990 г. и по настоящее время, кафедра биофизики биологического факультета МГУ имени Ломоносова (Москва, Россия), а также биологического факультета МГУ имени Огарева (Саранск, Россия) проводят цикл работ, посвященных исследованию молекулярных механизмов устойчивости гибридов кукурузы с помощью современных физических методов (Раман – и ИК- спектроскопия, флуориметрия и т.д.). Очевидно, что результаты этого сотрудничества могут быть использованы не только для понимания молекулярных процессов в клетке, но и при формировании новых методологий диагностики состояния клеток при селекции, хранении и лечении растений.

Профессор Чедомир Раденович является не только ученым мирового уровня и опытным организатором научно-практических внедрений, но также мудрым человеком, который многое делает для формирования нового поколения исследователей природы и братских отношений между Сербией и Россией. (фото 35)

Анатолий Григорьевич Ягола, профессор
доктор физико-математических наук МГУ
имени М.В. Ломоносова (Москва, Россия)

Встреча через 50 лет

В конце 60-ых годов прошлого столетия я был студентом физического факультета Московского государственного университета имени М.В.Ломоносова (МГУ). Жил я в общежитии Главного здания (ГЗ) МГУ. У нас была очень дружная интернациональная компания. Мой сосед по комнате Атанас (Наско) Вранчев из Болгарии, еще один ближайший друг Либор Голанда из Чехословакии были душой большой и веселой компании студентов и аспирантов из разных стран. Не забывал нас и аспирант биолого-почвенного факультета МГУ Чедомир (Чеда) Раденович. Бутылка виньяка, купленного в магазине посольства Югославии очень дешево, всегда очень помогала нашим теплым продолжительным дружеским беседам.

Прошли годы. Мои друзья вернулись домой, а я навсегда связал свою жизнь с МГУ. Мой учитель, известнейший советский математик, академик Академии наук СССР Андрей Николаевич Тихонов оставил меня на работу на кафедре математики физического факультета МГУ. Сейчас я – профессор на этой кафедре.

В прошлом (2016) году я с женой Гульнаррой (Гулей) Курамшиной, доктором химических наук, ведущим научным сотрудником химического факультета МГУ, обсуждали, куда бы слетать на викенд. Мы любим путешествовать, посещать разные страны, узнавать новые города, ходить в музеи. Пришла в голову мысль слетать в Белград. Я никогда не был в Сербии. Для меня Сербия стала бы 56-ой страной, которую я посетил. Гуля перед нашей свадьбой в 1973 году в составе студенческого строительного отряда МГУ строила железную дорогу Белград-Бар. После окончания работ их повозили по Югославии, привозили и в Белград, но Гуля очень хотела побывать снова. Сказано - сделано. Виза в Сербию россиянам не нужна. Я купил билеты и сразу же подумал – нужно найти Чеду. Не было проблем найти его сайт и узнать, что он стал выдающимся сербским ученым. Чтобы он вспомнил меня, я нашел нашу совместную фотографию (фото 42). А на обороте Чеда написал, что мы обязательно встретимся (фото 43).

Я послал Чеде фотографии. Он тут же откликнулся. И наша встреча через 50 лет состоялась. Узнать его было очень просто.

Белград – прекрасный город. Наши прогулки с Чедой по Белграду были очень интересными. К тому же оказалось, что у Чеды и Гули есть общие научные интересы. Гуля – специалист по колебательной спектроскопии молекул и квантовомеханическим расчетам. Их научное сотрудничество продолжилось и после нашего возвращения в Москву. Прилагаю наши совместные фотографии.

ПРИЛОГ 4

РЕЦЕНЗИЈА ПУБЛИКАЦИЈЕ

Најпре желимо да нагласимо да нам је велика част што смо одабрани да урадимо рецензију ове књиге. Ипак, то неће бити класична рецензија која подразумева детаљну анализу и корекцију текста, јер за тим нема потребе. Уствари, то ће бити наше мишљење о структури књиге и личности др Чедомира Раденовића и његовим приступима у решавању научноистраживачких и пословних проблема.

Аутор ове публикације др Младен Мирић је, на њему својствен начин, конципирао њен садржај из неколико делова, и то: Повод као увод, Плодоносни почетак, О делу и личности физикохемичара у агрономији, Научно-истраживачки рад проф. Ч. Раденовића, Други о делу и лику проф. Ч. Раденовића, Вишеструко дело и врхунски допринос Чедомира Раденовића и Комплетна библиографија. Тиме је он дао велики допринос правилном тумачењу и детаљној анализи научног и педагошког доприноса др Чедомира Раденовића у биофизици, биофизичкој хемији, физиологији, а шире и у агрономији. Истина, др Младен Мирић је имао обиман, садржајан и веома квалитетан материјал који говори о грандиозним активностима овог великог научника, кога и рецензенти ове публикације такође сврставају у једног од најуспешнијих са наших простора у областима које смо напред навели.

Задивљујућа је чињеница да је др Чедомир Раденовић одмах по завршетку студија имао смелости, умећа и талента да се укључи у темељно изучавање биолошких система, који до тада нису били проучавани, а имају огроман значај за разумевање сложених транспортних и фотосинтетичких процеса, како за теоријска разјашњења, тако и за њихову примену у исхрани и селекцији биљака. Тиме је он дао велики допринос стварању роднијих, квалитетнијих и отпорнијих хибрида кукуруза на сушу, болести и штеточине. Поред тога, др Чедомир Раденовић је део истраживања посветио проучавању хибрида кукуруза

за исхрану домаћих животиња, као биљке која је најекономичнија и најквалитетнија за производњу силаже. Према томе, његова изучавања немају само теоретски допринос, већ и велики апликативни значај. Треба нагласити, да је Институт за кукуруз „Земун Поље” омогућио набавку савремене опреме и испунио све друге услове за ефикасан мултидисциплинарни научноистраживачки рад.

Познато нам је да је у оквиру бројних програма из биофизике биљних система, као и других сродних научних области, одбраћен велики број дипломских радова, магистарских теза и докторских дисертација, чији је руководиоца и ментор био др Чедомир Раденовић. Тиме је он младим сарадницима, који нису били само из Института за кукуруз „Земун Поље”, много помогао да схвате и изуче наведену научну тематику и наставе да се са њоме успешно баве. У томе је посебно значајна педагошка улога професора Чедомира Раденовића. Ако се томе дода и његова улога у настави: биофизике, биофизичке хемије, биофизике мембрана, биофизике транспортних процеса, биофизике фотосинтезе и класичне физичке хемије, као професора у установама, и то: Центру за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду, Факултету за физичку хемију и на другим факултетима, по њиховом позиву, као што су: физички, хемијски, биолошки, медицински и пољопривредни. Поред тога, професор Чедомир Раденовић држао је наставу из класичне физичке хемије и на Технолошком факултету у Лесковцу.

И поред огромног научног доприноса др Чедомир Раденовић је био веома успешан руководиоца у Институту за кукуруз „Земун Поље”. О томе већи број сарадника и пословних пријатеља пише у својим сећањима о њему. Сматрамо да је баш тај део сећања сарадника из земље и иностранства посебно вредан, јер они аутентично исказују свој близак однос према овом научнику. У том делу има доста детаља које појединци истичу као веома вредне, али може се констатовати, да сви исказују да је постојала свесрдна спремност др Чедомира Раденовића да свима пружи несребичну помоћ.

Познавање др Младена Мирића, дела и личности проф. др Чедомира Раденовића, несумњиво је веома добро. Међутим, рецензенти ове публикације констатују да су и они вишедеценијски познаваоци и сарадници др Чедомира Раденовића, па су слободни да напомену да постоје бар још два питања о која у публикацији нису била довољно наглашена. Због тога бисмо ми то образложили на следећи начин.

Прво, било би веома добро да су нешто детаљније анализирани објављени научни радови и да су груписани у целине по научним актуелностима као на пример: А) Радови о биопотенцијалима (електични

„разрез” биљне ћелије, скок биопотенцијала на мембранама: плазма-леми и тонопласту, кинетичке промене биопотенцијала при поларизацији и реполаризацији, осцилаторне карактеристике биопотенцијала ћелијских фаза и мембрана и њихови транспортни процеси јона). Б) Радови о примени јонселективних микроелектрода у изучавању транспорта активности јона у ћелијским фазама (ћелијски зид, цитоплазма и вакуола). В) Радови о биолуминисцентним светљењима корена и листа инбред линија и хибрида кукуруза и њихова зависност, како од усвајања јона у ткиву корена, тако и од ефикасности фотосинтезе листа инбред линија и хибрида кукуруза.

Друго, сматрамо да је битно да истакнемо још једну вредну карактеристику др Чедомира Раденовића. Наиме, у знаку поштовања и захвалности за успешну сарадњу и допринос науци, он је већи број радова посветио истакнутим преминулим члновима колектива Института за кукуруз „Земун Поље”. Међу њима су: др Милорад Пипер, др Владимир Труфуновић, др Крсто Росић, др Филип Колчар, др Јанко Думановић, др Јован Смиљаковић, др Илија Шатарић, др Обрад Стојнић, др Витомир Бекрић и дипл. инж. Миладин Вуковић. Поред тога, он је написао научностручне радове о великим и разноврсним доприносима, још за живота, следећим научницима, и то: академику Владимиру Трифуновићу, др Милутину Пенчићу и др Миливоју Мишовићу. За нас је овакав његов став према онима који су раније радили и били познати и признати научни радници, врхунац несебичног односа према бившим сарадницима и карактерна црта која је ретко коме својствена.

Најзад, можемо да закључимо да позитивно оцењујемо активности др Младена Мирића у писању и приређивању рукописа о делу и личности проф. др Чедомира Раденовића и предлажемо, да се рукопис објави.

Искрено сматрамо да свеобухватан, темељан и обиман научноистраживачки рад др Чедомира Раденовића заслужује сваку врсту поштовања и еклатантан је пример како треба радити у жељеној научној области, те рукопис и из наведених разлога треба штампати.

Рецензенти:

др Милорад Јеремић, редовни професор, с.р.
др Живорад Виденовић, научни саветник с.р.

Београд, новембар 2017. године

ЗАХВАЛНОСТ

На молбу господина Чедомира Раденовића предлагемо место у књизи на којем би се изразила посвета и жељена захвалност.

- Молим приређивача ове публикације др Младена Мирића да прими моју искрену захвалност за ово есејистичко дело, које је он замислио, предложио и, по мом нахођењу, успешно остварио.
- Искрено се захваљујем рецензентима: проф. др Милораду Јеремићу и др Живораду Виденовићу на њиховом доприносу квалитету публикације.
- Такође сам много захвалан свим писцима прилога: колегама, сарадницима, пријатељима и земљацима о моме делу и личности у којем су изнета мени драга сећања, успомене и утисци.
- Добра је прилика да овде испољим захвалност колективима Института за кукуруз „Земун Поље”, Центру за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду и Факултету за физичку хемију, а посебно сарадницима са којима сам радио. Поред тога, хтео бих да запосленима у наведеним установама пожелим срећну, радну и креативну будућност.

Проф. др Чедомир Н. Раденовић
Београд, новембар 2017. године

CIP- Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије

57:929 Раденовић Ч.

012 Раденовић Ч.

ПРОФ. др Чедомир Н. Раденовић човек вишеструког дела:
врхунски допринос науци, настави и агрономији/приредио
Младен Мирић. – Београд: Друштво физикохемичара Србије, 2017
(Београд: Студио Знак). – 161 стр.: фотогр.; 25 cm

Тираж 250. – Стр. 57-82: Други о делу и лику проф. др Ч.
Раденовића / Милорад Јеремић ... [и др.]. – Стр. 158-160: Рецензија/
Милорад Јеремић, Живорад Виденовић. – Библиографија научних
радова др Чедомира Н. Раденовића: стр. 103-151.

ISBN 978-86-82475-35-4

а) Раденовић, Чедомир Н. (1935-) – Биобиблиографије

COBISS.SR-ID 252301068

